

SLUŽBENE NOVINE

ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA

Godina XV – Broj 2

ZENICA, četvrtak, 04.03.2010.

SKUPŠTINA

26.

Na temelju članka 37. stavak 1. točka g) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 39. sjednici održanoj 16.02.2010. godine, donosi:

ZAKON

o izmjenama Zakona o kantonalnim administrativnim pristojbama

Članak 1.

U Zakonu o kantonalnim administrativnim pristojbama – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/02, 12/03, 4/04, 5/04, 4/08 i 7/09) u dijelu „Tarifa Kantonalnih administrativnih pristojbi“, u odjeljku II. RJEŠENJA, Tarifni brojevi „12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19. i 20.“ se brišu.

Dosadašnji Tarifni broj „21.“ postaje Tarifni broj „12.“ dok se ostali Tarifni brojevi redaju numeričkim redoslijedom do kraja Tarife Kantonalnih administrativnih pristojbi.

Članak 2.

Ovlašćuje se Zakonodavno-pravno povjerenstvo Skupštine Zeničko-dobojskog kantona da utvrdi novi prečišćeni tekst Zakona o kantonalnim administrativnim pristojbama.

Članak 3.

Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj:01-02-4605/10
Datum, 17.02.2010. godine
Zenica

PREDSJEDATELJ
Sejad Zaimović, v.r.

27.

Na temelju članka 103. Poslovnika Skupštine Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst («Službene novine Zeničko-dobojskog kantona», broj: 12/09 i 19/09), Skupština Zeničko-dobojskog kantona, na 39. sjednici, održanoj 16.02.2010. godine, donijela je:

DEKLARACIJU

**POVODOM DOGAĐAJA OD 06.02.2010. GODINE,
VEZANOG ZA PRIVOĐENJE NOVINARA NTV IC
KAKANJ, OSMANA DRINE**

I

Zastupnici Skupštine Zeničko-dobojskog kantona, opredijeljeni da poštuju slobodu i neovisnost medija, kao i profesionalan rad policije očekuju da državni organi u okviru svojih mjerodavnosti rasvijetle ovaj događaj, a sve s ciljem zaštite profesije i novinara i policajaca.

II

Deklaracija će se objaviti u “Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona”.

Broj: 01-02-4607/10
Datum, 17.02.2010. godine
Zenica

PREDSJEDATELJ
Sejad Zaimović, v.r.

28.

Na temelju članka 37. stavak 1. točka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona na nastavku zasjedanja 38. sjednice, održane dana 14.01.2010. godine, donosi

Strategiju omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona za period 2009.-2014. godina

UVOD

Suvremenu omladinsku politiku možemo definirati kao konceptualiziranje i realiziranje javnog interesa za mlade od strane države. Tu je riječ o svjesnim i manje ili više sistematskim intervencijama države, odnosno njenih organa u društveno polje omladinske problematike (obrazovanje, odgoj, zabava, omladinska sub/kultura, zdravstvena zaštita, upošljavanje, šport, informiranje mladih...) s namjerom da se ono kao cjelina ili pojedini njegovi segmenti usmjere u određenom pravcu. "Politika prema mladima predstavlja ukupne institucionalne mehanizme brige vlasti prema mladima"¹. Omladinsku politiku na svojoj razini djelovanja trebaju imati i općinski organi vlasti, omladinske organizacije, omladinski centri, međunarodne organizacije, nevladine organizacije itd. Omladinska politika nastaje kao rezultat dijaloga između vladinog i nevladinog sektora koji najviše nose odgovornosti za njen razvoj. Javni sektor obuhvataju ustanove zadužene za brigu za mlade (obdaništa, škole, univerziteti, bolnice...), uključujući i vlade na svim nivoima, kao i nadležna ministarstva. Civilni sektor (omladinske organizacije i nevladine organizacije u cjelini) predstavljaju partnera i korektiv vladinom sektoru. Omladinske organizacije su najčešće nositelji zahtjeva za utvrđivanjem konzistentne i systemske omladinske politike. Cjelovita omladinska politika nastaje ako država uspijeva da obezbijedi uticaj oba sektora i usaglasi njihove interese.

Omladinska politika jednog društva ispoljava se u tri segmenta:

1. teorijskih postavki (sociologija mladih, sociologija omladine...),
2. definiranih ciljeva i zadataka omladinske politike (strategija omladinske politike),
3. metoda i instrumenata realiziranja ciljeva i zadataka omladinske politike.

Ponekad se pod pojmom *omladinske politike* označava dokument, odnosno strategija s utvrđenim ciljevima i programima djelovanja iz pojedinih oblasti koju institucije vlasti poduzimaju u cilju poboljšanja položaja mladih i njihovih životnih uvjeta.

Omladinska politika nije zakonski regulisana na razini države Bosne i Hercegovine. Na entitetskim nivoima, ova oblast je regulirana u Republici Srpskoj, gdje je 2004. godine donešen *Zakon o omladinskom organiziranju*. Na

razini Federacije Bosne i Hercegovine izrada zakonskog prijedloga je trenutno u proceduri (*Zakon o mladima Federacije BiH*), na čemu intenzivno surađuju predstavnici *Povjerenstva za koordinaciju i pitanja mladih u Bosni i Hercegovini* i Federalnog ministarstva kulture i športa sa kantonalnim predstavnicima i omladinskim nevladinim sektorom. Usvajanjem ovog zakona utvrđivanje omladinske politike će postati zakonska obaveza svih razina vlasti.

Investiranje u mlade je, prema *Evropskoj povelji o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou*, važan korak ka razvoju, stabilnosti i prosperitetu i jedini način da se uspije smanjiti broj mladih ljudi koji, prije svega iz egzistencijalnih razloga, nastoje napustiti Bosnu i Hercegovinu.

Ulaganje napora na osiguranju boljeg položaja mladih je značajan korak koji moraju poduzeti svi društveni faktori. Uređenje stanja u oblasti obrazovanja i odgoja mladih, športa, zdravstvene zaštite, socijalne zaštite, upošljavanja, omladinske infrastrukture, financiranja potreba mladih, veliki je korak i potrebno je aktivnim angažmanom krenuti ka zakonskim rješenjima iz pomenutih ali i iz drugih oblasti na koje će se ukazati *Strategijom omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona*.

Strategija omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona za period 2009.-2014. godina opredjeljuje se za stvaranje socijalnih, obrazovnih, kulturnih, materijalnih, političkih, ekoloških i drugih uvjeta za trajnu dobrobit mladih te njihovo aktivno, potpuno i odgovorno sudjelovanje u društvenoj zajednici, te svim područjima ekonomske i političke djelatnosti.

Mladi u odnosu na druge društvene grupe predstavljaju zaseban socijalni entitet. Značenje pojmova *mladost* i *omladina* se u teoriji vremenom mijenjalo², tako da smo danas često suočeni sa različitim tumačenjima ovih pojmova. Mladost je posebno životno razdoblje u kojem se, uz tjelesno i duševno sazrijevanje, odvija i proces integracije pojedinca u društvenu zajednicu. Tokom tog razdoblja od mladih se očekuje da razviju socijalne vještine i sposobnosti za preuzimanje trajnih društvenih uloga na svim područjima ljudskog djelovanja. Taj proces u pravilu traje dok se ne postigne primjereni stepen socijalne autonomije, odgovornosti i samostalnosti. Teško je jednoznačno odrediti i definirati dobne granice mladosti pa se i formalna određenja ovog životnog razdoblja razlikuju na razini Ujedinjenih nacija, Evropske unije i nacionalnih institucija. Mladi su u ovoj kantonalnoj strategiji definirani kao pripadnici dobne skupine od 15-30

¹ Nacrt Zakona o mladima Federacije Bosne i Hercegovine

² Vidi: Lawrence Grossberg – Dekonstrukcija mladosti: u M. Haralambos-M. Holborn: Sociologija: teme i perspektive, Golden marketing, Zagreb, 2002, str. 915-916.

godina starosti. U Zeničko-dobojskom kantonu živi 400.848 stanovnika³ od kojih mladi čine jednu trećinu.

Strategijom omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona definiraju se sljedeći ciljevi:

- unaprijediti zakonodavstvo koje se odnosi na potrebe i probleme mladih;
- definirati zadatke pojedinih resora, mjerodavnih tijela državne uprave i javnih ustanova u ispunjavanju međunarodnih, ustavnih i zakonskih obveza vezanih za mlade;
- poboljšati kvalitetu života svih građana, posebno mladih, uvažavajući njihove interese, a prema evropskim standardima i modelima dobre prakse;
- uključiti što veći broj mladih u procese odlučivanja, naročito o potrebama i problemima mladih;
- pomladiti upravljačke strukture društva;
- mobilizirati sve potencijale u društvu, posebno mlade i najkreativnije članove zajednice za stvaranje novih materijalnih i duhovnih vrijednosti, za otvoreni i samoodrživi razvoj, aktivnu ulogu u procesu evropskih integracija i razvoja demokratskoga društva i pravne države;
- utvrditi postojeći društveni položaj mladih, te društvene faktore koji bi poboljšali njihov položaj,
- poticati javno djelovanje mladih u svrhu izgradnje partnerskog odnosa s tijelima kantonalne uprave i lokalne samouprave,
- poboljšati kvalitetu života svih građana, posebno mladih,
- poticati kreativnost mladih,
- stvoriti uvjet za društvenu i kulturnu afirmaciju mladih,
- smanjiti odlazak mladih u druge kantone ili inozemstvo, odnosno stvoriti preduvjete za kvalitetan život mladih u Zeničko-dobojskom kantonu,
- izgraditi partnerski odnos s udruženjima mladih i za mlade, te jedinicama lokalne samouprave u postizanju ciljeva za dobrobit mladih,
- poticati razvoj civilnog društva,
- poticati cjeloživotno učenje i promovirati ga kao jednu od temeljnih strateških odrednica sistema obrazovanja.

Dokument *Strategija omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona za period 2009.-2014. godina* strukturiran je iz četiri dijela: u prvom dijelu - *Ocjena stanja* - se po oblastima daje prikaz trenutnog društvenog položaja mladih u Zeničko-dobojskom kantonu; u drugom dijelu - *Ciljevi Strategije omladinske politike* – se po

navedenim segmentima utvrđuju osnovni ciljevi politike prema mladima; u trećem dijelu - *Radni plan omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona* – se obvezuju tijela državne uprave da u petogodišnjem razdoblju (2009.-2014.) provedu mjere za realiziranje ciljeva. *Radni plan* podrazumijeva plan provedbe pojedine mjere na način da taj plan sadržava: precizno definiranu mjeru i način njenog provođenja, nositelje sa zaduženjima, vrijeme provedbe.

Poseban dio *Strategije* čini *ANEKS* – gdje su dati osnovni statistički podaci o mladima i omladinskoj politici. Ovaj dio je metodološki odvojen od ostalog dijela *Strategije* radi bolje preglednosti i uvida.

Osnov za izradu *Strategije* predstavljala je od Skupštine Kantona razmatrana *Informacija o položaju mladih u Zeničko-dobojskom kantonu, Informacija o nevladinim organizacijama na području Zeničko-dobojskog kantona* i *Smjernice za izradu omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona za 2009.-2014. godinu*. *Smjernice* su imale za cilj da trasiraju put za izradu *Strategije*, te da definiraju osnovne ciljeve i načela kojih se treba pridržavati prilikom izrade *Strategije*. Također, je prilikom izrade *Strategije* korišten i dokument pod nazivom "Položaj mladih na seoskom području" (rezultati istraživanja u općini Zenica).

Pored navedenih dokumenata kao osnova korištene su i odredbe i smjernice zakona i dokumenata koji su donoseni od strane organa Federacije BiH i organa Bosne i Hercegovine, a koji regulišu problematiku od interesa za mlade, kao što su zakoni iz oblasti obrazovanja, socijalne i zdravstvene problematike, zakoni iz oblasti organizovanja civilnog sektora, kazneni zakoni – posebno odredbe koje reguliraju maloljetničko prestupništvo, zakoni iz oblasti informiranja i pristupa informacijama, Zakon o športu u BiH, zakone iz oblasti humanizacije odnosa i ravnopravnosti spolova itd. Takođe su konsultovana rješenja i smjernice predviđene brojnim strategijama koje tretiraju problematiku vezanu za mlade (strategije o maloljetničkom prestupništvu; o prevenciji i borbi protiv HIV/AIDS-a; strategije vezane za nasilje u obitelji, a naročito za nasilje nad mladim, kao i akcioni planovi za djecu i omladinu koji su u funkciji implementacije Konvencije o pravima djeteta itd).

Evaluacija *Strategije* izvršit će se za 5 godina, kada će se donijeti nove mjere ili uskladiti postojeće. *Strategija* svojim odredbama ističe veliku važnost u područjima: obrazovanja, upošljavanja i privrede, socijalne politike, zdravstvene zaštite i reproduktivnog zdravlja, aktivnoga sudjelovanja mladih u društvu, izgradnje civilnoga društva i volonterskoga rada, kulture mladih, te mobilnosti, informiranja i savjetovanja.

Strategija iskazuje jasno i dugoročno opredjeljenje u stvaranju socijalnih uvjeta za trajnu dobrobit mladih te njihovo aktivno, potpuno i odgovorno sudjelovanje u

³ Podaci Federalnog zavoda za statistiku, juni 2009. godine (www. fzs.ba)

društvenoj zajednici. Strategijom se utvrđuju osnovna načela kantonalne politike prema mladima te radni plan kojim Zeničko-dobojski kanton daje osnovne zadatke organima uprave za provedbu utvrđenih ciljeva.

Nadamo se da će svi relevantni faktori svojim djelovanjem pomoći u ostvarenju ciljeva i mjera koji su navedeni u ovoj Strategiji.

I DIO - OCJENA STANJA

U prvom dijelu Strategije - *Ocjena stanja* - se po oblastima daje prikaz trenutnog društvenog položaja mladih u Bosni i Hercegovini i Zeničko-dobojskom kantonu. Prikazuje se i ocjenju se stanje u oblastima: obrazovanje i znanost, zdravstvena zaštita mladih, borba protiv bolesti ovisnosti, mladi i upošljavanje, sportske aktivnosti mladih, maloljetnička delinkvencija, socijalna zaštita i standard mladih, kulturna i medijska djelatnost mladih, omladinska politika i učešće mladih u političkom životu, mladi i civilno društvo i financiranje potreba mladih.

1. Obrazovanje i znanost

Prema podacima ankete MICS (UNDP, 2006), u predškolski odgoj i obrazovanje uključeno je 9% populacije, a stopa upisa djece u osnovno obrazovanje u BiH iznosi 97,2%. Stopa upisa u srednje škole iznosi 76,2%, a 54% učenika završi srednju školu u redovnom roku, dok je generacijska stopa upisa srednjoškolaca na fakultete svega 24%.

U pogledu uključenosti u odgojno-obrazovni sistem, očigledan je veliki raspon između pojedinih nivoa obrazovanja i zaostajanje u odnosu na prosječnu uključenost u velikom broju evropskih zemalja, naročito u predškolskom odgoju i obrazovanju i visokom obrazovanju. S druge strane, kao jedan od faktora, dugotrajna nezaposlenost onih koji su završili srednje obrazovanje nameće pitanje praktične upotrebljivosti stečenog znanja i njegovu prilagođenost tržištu rada.

Posmatrajući BiH u cjelini proces reforme obrazovanja teče relativno sporo i neujednačeno. *Ciljevi postavljeni u Srednjoročnoj razvojnoj strategiji Bosne i Hercegovine, 2004.-2007. godine*, u sektoru obrazovanja nisu realizirani u potrebnoj i dovoljnoj mjeri. To se posebno odnosi na javnu upravu u obrazovanju, finansiranje obrazovanja, zaokruživanje zakonskog okvira po nivoima obrazovnog sistema, ostvarivanja jednakog prava na obrazovanje i, u okviru toga, eliminacije svakog vida diskriminacije u obrazovanju.

1.1. Oblast obrazovanja u Zeničko-dobojskom kantonu

U Zeničko-dobojskom kantonu došlo je do značajnih pozitivnih promjena u obrazovnom sistemu.

Nastavljena je implementacija devetogodišnjeg obrazovanja, tako da su učenici u školskoj 2008/09. godini upisani u peti razred devetogodišnje osnovne škole. Reforma gimnazije je okončana, a reforma srednjeg stručnog obrazovanja se nastavlja. U skupštinskoj proceduri je donošenje *Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju* koji će regulirati obavezu pohađanja predškolskog odgoja i obrazovanja prije polaska u osnovnu školu i *Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi* koji tretira srednje stručno obrazovanje.

Univerzitet u Zenici je svoju djelatnost u najvećoj mjeri utemeljio na bolonjskim principima. Studentski centar i Metalurški institut „Kemal Kapetanović“ su integrirani u Univerzitet.

1.1.1. Predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje

Na području Kantona u 18 predškolskih ustanova u 2009. godini je smješteno 1.464 djece. Od 18 predškolskih ustanova 11 ih je u privatnom vlasništvu i u njima je u 2009. godini bilo smješteno 382 djece, a u 7 predškolskih ustanova u državnoj svojini je smješteno 1.082 djece. Privatne dječije ustanove locirane su u općinama: Tešanj, Žepče, Zenica i Kakanj. Predškolske ustanove, koje su u državnoj svojini, locirane su u Zenici, Brezi, Visokom, Kakanju, Maglaju, Zavidovićima i Varešu.

Trenutno je u skupštinskoj proceduri donošenje *Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju*, kojim će se zaokružiti segment obaveznog predškolskog osnovnog odgoja i obrazovanja na području Zeničko-dobojskog kantona. Kao što je rečeno po prvi put se uvodi obaveza pohađanja predškolskog odgoja i obrazovanja prije polaska u devetogodišnju osnovnu školu (minimum 150 sati), čime se upotpunjuje cjelokupan sistem obrazovanja i podiže kvalitet odgojno-obrazovnog procesa.

Na području Kantona djeluju 62 osnovne škole (sa 145 područnih škola) koje je u školskoj 2008/09 pohađalo 43.942 učenika. Nastavljena je implementacija koncepta devetogodišnje osnovne škole. Svim učenicima su 2008. godine do petog razreda osnovne škole podijeljeni besplatni udžbenici na upotrebu, kao i učenicima starijih razreda osnovne škole Romske nacionalnosti i učenicima socijalno ugroženih porodica. U područnim školama u ruralnim sredinama nije u dovoljnoj mjeri razvijen predmet tjelesnog o zdravstvenog odgoja, čemu u narednom periodu treba posvetiti više pažnje.

Srednjih škola je na području Kantona 34 koje je u školskoj 2008/09. pohađalo 16.681 učenika. Mladi sa posebnim potrebama koji se ne mogu uključiti u inkluzivnu nastavu imaju u mreži srednjih i osnovnih škola škole koje im omogućavaju osnovno i srednje obrazovanje. Reforma srednjih stručnih škola je u toku.

Kantonalna Skupština je usvojila *Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o srednjoj školi* kojim se vrši usklađivanje sa odredbama *Okvirnog zakona o srednjem stručnom obrazovanju i obuci u Bosni i Hercegovini*. Akcenat je stavljen na suradnji sa privrednicima i usklađivanju sa potrebama tržišta rada. Proces reforme srednjeg stručnog obrazovanja započet je 1997. godine Phare-VET programom, nastavljen Phare-VET Bridging programom 1999., EU-VET programom, EU-VET II programom i EU-VET III programom. Kompletan proces reforme provodi se imajući u vidu približavanje Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji.

Resorno ministarstvo je težište svojih aktivnosti usmjerilo ka nastavku sveobuhvatnih reformi na svim nivoima obrazovno-odgojne djelatnosti uz servisiranje obaveza prema javnim ustanovama obrazovanja i odgoja. Također, Ministarstvo je nastavilo aktivnosti u cilju donošenja podzakonskih akata, kao i nastavka saradnje sa *Federalnim ministarstvom za obrazovanje i nauku*, te institucijama međunarodne zajednice zaduženim za monitoring i evaluaciju prihvaćenih standarda i zakonskih rješenja. Ministarstvo će, pored toga, u narednom periodu novčano pomagati izradu i odbranu magistarskih i doktorskih radova, učešće učenika na federalnim, državnim i međunarodnim takmičenjima, organiziranje naučnih skupova i učešće naučnih radnika i studenata na naučnim skupovima u zemlji i inostranstvu, izdavanje univerzitetskih udžbenika, kraće studijske boravke i specijalizacije mlađih naučnih radnika, kao i inovatore. Pored toga resorno ministarstvo sukladno svojim zakonskim nadležnostima realizirati sve planirane poslove i zadatke iz oblasti saobraćajne edukacije (provođenje postupka za dodjelu licenci, verifikacije i re-eferifikacije rada auto-škola, zamjena i izdavanje novih dozvola vozača-instruktor, osposobljavanje kandidata za vozača motornih vozila, osposobljavanje i sprovođenje ispita za nove vozače-instruktor i preventivne aktivnosti za učesnike u saobraćaju).

Ključni ciljevi Pedagoškog zavoda se ogledaju u pomoći i podršci nastavnicima, stručnim suradnicima i menadžmentu osnovnih i srednjih škola da provode započete reformske procese u obrazovanju. U cilju identifikacije eventualnih slabosti te njihovog otklanjanja Zavod je vršio stručne analize i provodio razvojni istraživački projekt o promijenjenoj ulazi nastavnika i učenika, pratio i vrednovao rad direktora i pomoćnika direktora, kao i rad nastavnika. Zavod će nastaviti izdavanje stručnog časopisa «Didaktički putokazi», te organizirati kantonalno takmičenje učenika osnovnih i srednjih škola iz matematike, fizike, informatike, engleskog i njemačkog jezika. U cilju ispunjavanja zakonske obveze da rad svih nastavnika i stručnih saradnika bude ocijenjen Pedagoški zavod će sačiniti bazu podataka u kojoj će biti prezentirani podaci o broju

nastavnika i stručnih saradnika, kadrovskim i tehničkim potencijalima Pedagoškog zavoda, potrebnim finansijskim sredstvima, eventualnim poteškoćama u obavljanju navedenog posla, kako bi se dalje aktivnosti u narednom periodu mogle kvalitetno realizirati.

1.1.2. Visoko obrazovanje i znanost

Skupština Zeničko-dobojskog kantona je 2005. godine donijela Zakon o visokom obrazovanju i Zakon o Javnoj ustanovi Univerzitet u Zenici, kao njen osnivački akt. U zakone su ugrađeni svi osnovni principi Bolonjskog procesa pa je u akademskoj 2005/2006. godini na Univerzitetu u Zenici upisana prva generacija «bolonjaca».

Sa početkom akademske 2005/2006. godine Univerzitet u Zenici krenuo je sa novom organizacionom strukturom pod kojom su „pod jednim krovom“ fakulteti, instituti, zajedničke katedre, centri, laboratorije, biblioteke, finansijski poslovi, upravljanje ljudskim resursima, vođenje i koncipiranje obrazovnog i naučno-istraživačkog rada i drugo, a od 01.01.2006. godine Univerzitet u Zenici je jedini pravni subjekt predstavljanja svih organizacionih jedinica, članica Univerzitetu u Zenici.⁴

Na ovaj način UNZE je bio jedna je od prvih visokoškolskih institucija u BiH koja svoju budućnost gradi na integrisanom modelu ustroja i razvoja, uz sve prednosti koje takva organizacija visokoškolske ustanove znači u raspolaganju resursima (kadar, prostor, oprema).

Kada je Parlamentarna skupština BiH 2007. godine usvojila Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini, stvorena je zakonska obveza usklađivanja kantonalnih zakona iz oblasti visokog obrazovanja sa Okvirnim zakonom.

Skupština Zeničko-dobojskog kantona je 31.03.2009. godine usvojila novi Zakon o visokom obrazovanju i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Javnoj ustanovi Univerzitet u Zenici, koji su stupili na snagu 06.05.2009. godine, čime se Zeničko-dobojski kanton svrstao u malobrojne kantone koji su ispunili tu obvezu.

Misija Univerziteta u Zenici bazirana je na dvije osnovne komponente visokog obrazovanja:

- nastavno-znanstveni(obrazovni) rad i
- naučno-istraživački rad.

Ove dvije komponente visokog obrazovanja su međusobno povezane kroz:

- obrazovanje (nastavni i znanstveno-istraživački proces) visoko kvalitetnih, mladih stručnjaka, kao i odraslih,

⁴ Strateške odrednice razvoja Univerziteta u Zenici za period 2009.-2014.

- kontinuirano praćenje i unapređivanje znanstveno-istraživačkog rada na Univerzitetu,
- osposobljavanje i uključivanje što većeg broja mladih ljudi (asistenata i drugog podmlatka) u ovaj proces,
- povezivanje univerziteta s okolinom, privrednim i kulturnim zbivanjima.

Misija Univerziteta u Zenici uključuje i pružanje doprinosa ekonomskom, socijalnom i kulturnom razvoju unutar i izvan granica regiona i države, uz obezbjeđenje znanstvene i tehničke podrške, odnosno, usmjeravanje buduće aktivnosti nastavno-znanstvenog i znanstveno-istraživačkog rada u funkciji ekonomskog i ukupnog društvenog razvoja Zeničko-dobojskog kantona i šire regije.

Strateški cilj razvoja visokog obrazovanja i znanstveno-istraživačkog rada u Kantonu je razvoj Univerziteta, a to će biti moguće ostvariti realizacijom niza pojedinačnih zadataka, kao npr:

- stvaranjem uslova za donošenje dugoročnog programa razvoja visokog obrazovanja i znanstveno-istraživačkog rada sukladno potrebama regije i Zeničko-dobojskog kantona,
- neposrednijom saradnjom sa privredom u funkciji prilagođavanja obrazovnog procesa potrebama prestrukturiranja i razvoja privrede kao i realizacija što većeg broja aplikativnih projekata (tehnološkog transfera) i gdje se rezultati istraživanja najbrže primjenjuju u praksi,
- značajnijim povećanjem obuhvatnosti mlade generacije univerzitetskim obrazovanjem, jer postojeći procenat u BiH (p.a. oko 12-15% završenika srednjih škola nastavlja studij) je apsolutno neprihvatljiv. Na taj način se podiže nivo znanja mlade generacije koja dolazi i koja će na taj način biti generator ideja i razvoja,
- stvaranjem boljih uvjeta iz oblasti studentskog standarda (stanovanje, ishrana, prevoz, nastavne potrebstine i učila, zdravstvena zaštita, kulturne i sportske aktivnosti i uključivanje u međunarodnu saradnju i dr.).

Vizija razvoja Univerziteta je da postane moderna i cijenjena visokoškolska institucija, uključena u zajednički akademski prostor Evrope i svijeta. Ovom vizijom Univerzitet bi do 2014. godine trebao postati manji fleksibilni univerzitet sa 10-12 članica (organizacionih jedinica: fakulteta, instituta i dr.), koji će davati do 30 vrsta diploma i imati 6.000–8.000 studenata koji će živjeti i raditi u više funkcionalnih kampusa.

U akademskoj 2008/09. godini na 7 fakulteta Univerziteta u Zenici upisano je ukupno 4.803 studenta i to: (tabela u aneksu).

Ukupan broj studenata koji početkom 2009. godine studiraju na organizacionim jedinicama Univerziteta u Zenici se kreće oko 5.500. Redovni studenti čine oko 55% ukupne studentske populacije, vanredni oko 40% i studenti postdiplomci oko 5%. Najveći broj studenata je na prvoj godini studija (oko 35% od ukupnog broja). Kada je riječ o broju studenata na pojedinim fakultetima treba reći da se najveći broj njih obrazuje na Pedagoškom fakultetu a najmanji na Fakultetu za metalurgiju i materijale.

Organizacione jedinice Univerziteta u Zenici:

1. Mašinski fakultet,
2. Fakultet za metalurgiju i materijale,
3. Pedagoški fakultet,
4. Pravni fakultet,
5. Ekonomski fakultet,
6. Zdravstveni fakultet,
7. Islamski pedagoški fakultet (u statusu pridružene članice),
8. Metalurški institut „Kemal Kapetanović“,
9. Studentski centar.

Na univerzitetu u Zenici u primjeni su oba koncepta trajanja ciklusa studija: 3+2+3 i 4+1+3. U akademskoj 2008/2009. godini drugi ciklus studija organizovan je na Zdravstvenom fakultetu i na Odsjeku za islamsku vjeronauku na Islamskom pedagoškom fakultetu, s obzirom da je u akademskoj 2007/2008. godini studij okončala prva generacija dodiplomskog studija. U akademskoj 2009/2010. godini drugi ciklus će biti organizovan na ostalim fakultetima. Na Univerzitetu u Zenici prisutan je problem diplomanata Zdravstvenog fakultete, čije zanimanje ne prepoznaje tržište rada.

Aktivno učešće studenata u procesu visokog obrazovanja je neophodno. Ono podrazumijeva predstavnike studenata u svim tijelima univerziteta – fakulteta, kako Senatu tako i znanstveno-nastavnim vijećima te drugim stručnim tijelima i oni moraju biti prihvaćeni kao ravnopravan i dragocjen partner u procesu reforme koja se u najvećoj mjeri tiče upravo njih.

Studenti su spremni za promjene, otvoreni za rad i ostvarenje novih ideja, pa je posebno značajno njihovo učešće u sistemu osiguranja kvaliteta na Univerzitetu. Njihov je stav da treba promjeniti koncept nastave, a osnovni problemi su rad u prevelikim grupama, nedostatak praktičnog, laboratorijskog i terenskog rada, zastarjelost gradiva, slaba komunikaciju sa nastavnikom kao i problemi sa literaturom, te slaba ili nedovoljna informatička infrastruktura.

U narednom petogodišnjem periodu za očekivati je da Univerzitet u Zenici dostigne 8.000 studenata i oko 500 stalno zaposlenih. Planirano je otvaranje još najmanje dva fakulteta, te novi studijski odsjeci na fakultetima na bazi sveobuhvatnih analiza tržišta. Svakako, najprije su to

Politehnički fakultet i Akademija umjetnosti za koje su već urađeni elaborati o osnivanju.

Pored novih objekata Pravnog i Ekonomskog fakulteta u planu je izgradnja objekta Zdravstvenog fakulteta, te renoviranje i dogradnja postojećih objekata.

Potrebno je pronaći prostor za još jedan studentski dom, sportske sadržaje (dvorana, bazen, trim-staza i dr.). Na taj način će Univerzitet ispuniti pedagoške standarde i normative prostora potrebne za validnu državnu akreditaciju.

2. Zdravstvena zaštita mladih

2.1. Prava osiguranika iz reda omladine

Uzimajući u obzir da omladina čini populacionu grupu životne dobi od 15 do 30 godina, kao osiguranici definišu se u više kategorija i to:

- a) –učenici,
- b) –studenti,
- c) –osobe prijavljene na biro za zapošljavanje,
- d) -aktivni osiguranici (oni koji su u radnom odnosu),
- e) -osigurani po nekom drugom osnovu (preko centra za socijalni rad, zemljoradničko zdravstveno osiguranje i dr.),
- f) -neosigurani

Prema kategorijama osiguranika različita su i prava iz Odluke o neposrednom učešću osiguranih lica u troškovima korištenja zdravstvene zaštite na Kantonu: učenici, studenti na redovnom školovanju do navršene 26 godine života, oni koji su prijavljeni na biro za zapošljavanje i socijalno ugrožene kategorije - oslobođeni su plaćanja učešća u troškovima korištenja zdravstvene zaštite, a omladina koja je u radno aktivnom statusu osiguranja plaća učešće u troškovima korištenja zdravstvene zaštite.

Neosigurana lica prema usvojenom osnovnom paketu, imaju pravo na zdravstvenu zaštitu, ukoliko se radi o hitnom medicinskom stanju ili pravo na liječenje ukoliko se radi o teškom po život opasnom oboljenju.

2.2. Trenutno stanje u oblasti zdravstvene zaštite mladih na području Zeničko-dobojskog kantona

Implementacijom i razvojem ambulanti porodično-obiteljske medicine primarna zdravstvena zaštita omladine se obavlja prema teritorijalnoj pripadnosti u gravitirajućim ambulantom porodično-obiteljske medicine.

1. Obiteljski ljekar je zadužen za brigu o zdravstvenim problemima omladine, uz obavezu korištenja konsultativno-specijalističkih usluga specijalista doma zdravlja ili bolničkih specijalista. Neophodno je preventivno djelovanje ljekara u smislu pravilne ishrane,

preveniranja rizika obolijevanja od kardiovaskularnih bolesti, uticaja na odvikavanje od pušenja, prepoznavanja psihičkih problema i problema bolesti ovisnosti, problema alkoholizma, nadalje ljekar je obavezan obavljati kućne posjete, poznavati socijalno-familijarnu kartu mladog pacijenta – to znači biti u potpunosti predani obiteljski ljekar.

2. Zaštita mentalnog zdravlja omladine se obavlja putem centara za mentalno zdravlje od strane psihijatra, psihologa socijalnog radnika i obučenog srednjeg medicinskog kadra. Trenutno sljedeće općine na Kantonu imaju organizirani rad psihijatar (neuropsihijatar): Zenica, Kakanj, Visoko, Breza, Vareš, Tešanj i Zavidovići, dok ostali domovi zdravlja organiziraju rad psihijatra po dva sata u 15 dana ugovorom o djelu (ili na neki drugi način).

3. Zubozdravstvena zaštita se obavlja u stomatološkim službama domova zdravlja, finansiranje sredstvima obaveznog zdravstvenog osiguranja se vrši za populaciju životne dobi od rođenja do 26 godina pod uslovom da su redovni učenici odnosno redovni studenti. Ostale kategorije osiguranika plaćaju primarni nivo stomatoloških usluga, izuzetak čini samo sekundarni nivo usluga oralne hirurgije (npr: ukoliko hirurškim putem treba izvaditi zub ili zubni korijen ne plaća se usluga).

4. Fizijatrijske usluge u CBR-ovima za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju pri domovima zdravlja, obzirom da svi domovi zdravlja nemaju uposlene fizijatre pa se angažiraju po ugovoru o djelu da dolaze određeni broj puta u toku mjeseca dovoljno govori da ta oblast nije optimalno kadrovski pokrivena.

5. Laboratorijska dijagnostika primarnog nivoa i određene usluge sekundarnog nivoa se realiziraju u domovima zdravlja na svakoj općini Kantona. Rentgen dijagnostika (dio sekundarnih usluga) se obavlja u svakom domu zdravlja po općinama kao i ultrazvučna dijagnostika abdomena.

6. Konsultativno specijalistička zdravstvena zaštita mladih se vrši u općinama stanovanja za sljedeće medicinske oblasti: opća hirurgija, opća interna medicina, ORL, oftalmologija i dermatovenerologija, ostale specijalističke usluge mogu biti realizirane u konsultativno specijalističkim službama nadležnih bolnica. To se odnosi ne samo na specijalističke preglede nego i na usluge dijagnostike: laboratorije, transfuziologije, radiologije, mikrobiologije.

7. Bolnička zdravstvena zaštita može biti realizirana u ili izvan Kantona u ugovornim kliničkim centrima, a nakon dobijanja odluke o liječenju van Kantona.

8. Tretman bolesti ovisnosti metadonskom zamjenskom terapijom i detoks tretmanom se obavlja na Kantonu u odgovarajućim službama Zavoda za borbu protiv bolesti ovisnosti, odnosno u isturenim jedinicama ove institucije na Kantonu. Problematika ovisnosti kod mladih će biti

posebno opisana i predstavljati će zasebnu cjelinu ove strategije.

9. Populaciona grupa mladih do 18 godine života, preko Fonda solidarnosti ima pravo koristiti određene lijekove za indicirana stanja (humani imunoglobulin), pravo na liječenje u inostranstvu u ugovorenim zdravstvenim ustanovama drugih država za stanja koja se ne mogu tretirati u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i pravo na aparate i trakice za kontrolu šećera u krvi i dr.

2.3. Problematika zdravstvene zaštite mladih na području Zeničko-dobojskog kantona

1. Implementacijom ambulanti obiteljske medicine došlo je do ukidanja školskih dispanzera i službi za medicinu rada. Zdravstveni kartoni su prebačeni kod obiteljskih doktora, prema mjestu stanovanja. Ukoliko bi se radilo po doktrinarnim stavovima obiteljske medicine, kvalitet zdravstvene zaštite svih korisnika bio bi zadovoljan. Međutim, realnost je potpuno drugačija. Nedovoljan broj obiteljskih ljekara utiče na to da pregled ljekara gubi na sadržaju i kvalitetu.

Gašenjem školskih ambulanti i prevođenjem specijalista školske medicine u educiranog obiteljskog doktora, koji mora voditi brigu o zdravlju pacijenata svih uzrasta (od rođenja do kraja života) sigurno utiče na pad kvalitete u praćenju, preveniranju i liječenju svih osiguranika Kantona, a naročito veoma osjetljive populacione skupine kao što je omladina. Prema novim (nedavno izmijenjenim) standardima iz obiteljske medicine su isključena djeca životne dobi od rođenja do 7 godina i vraćeni su ponovno u dječije dispanzere, samo tamo gdje postoji specijalista pedijatar, a u ruralnim ambulanzama i dalje obiteljski ljekari ili opšta medicina pokrivaju kompletno stanovništvo.

Pravo osiguranika da sam odabire obiteljskog ljekara u većini slučajeva se krši, naime pacijenti su raspoređeni striktno prema mjestu stanovanja, jer se registracija pacijenata obavljala po mjesnim zajednicama. U praksi kada osiguranik želi promijeniti ljekara nailazi na niz poteškoća, što je zakonski regulisano ali u praksi teško izvodljivo.

Obiteljskim ljekarima je stavljeno u mjerodavnost i vođenje radno aktivnog stanovništva (uposlenika-radnika), jer su ukinute medicine rada u domovima zdravlja, specijalisti medicine rada su sada doeducirani obiteljski doktori i imaju sve registrirane pacijente (misli se na sve kategorije osiguranika) kojima sigurno ne mogu posvetiti dovoljno pozornosti kao što se moglo kada su postojale dispanzerske službe, a obiteljska medicina je bila pokrivena opštom medicinom i vodila je brigu o odraslim članovima obitelji i umirovljenicima, što sada nije slučaj i sigurno znači nazadovanje u preventivnom i terapijskom tretmanu omladine (osiguranik od 15 do 30 godina života). Trenutno imamo velike primjedbe i

nezadovoljstvo školske omladine, uposlenika odnosno velikih firmi koje svakodnevno imaju veliki broj radnika na bolovanju, osim toga to iziskuje dodatna financiranja (refundacije bolovanja preko 42 dana idu na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja, nadalje tim obiteljske medicine košta više nego tim opšte medicine itd).

Kada je u pitanju ova oblast primarne zdravstvene zaštite, sve se čini na njenom unapređenju u smislu uvođenja informatičkog sistema i upošljavanja novih ljekara, tako da popunjavanje ambulanti obiteljske medicine dovoljnim brojem ljekara će omogućiti direktno podizanje kvaliteta rada istih, odnosno omogućiti će ljekaru da ima dovoljno vremena da se istinski posveti svakom pacijentu i prati njegovo zdravstveno stanje na najbolji mogući način.

2. Zaštita zdravlja žena, iako je i ova medicinska oblast planirana da pređe u mjerodavnost ljekara obiteljske medicine u nekom doglednom periodu, to se za sada nije dogodilo - nego u svakom domu zdravlja na Kantonu postoje dispanzerske službe koje vode brigu o zdravlju žena, a rad u dispanzerima vrše specijalisti ginekologije i akušerstva.

Problem se ogleda u tome da nema adekvatnog izdvojenog ili izoliranog prostora u kojem će se moći voditi briga o ginekološko-urološkim problemima mladih, obzirom na sredinu i još uvijek prisutnu tradiciju i specifičan mentalitet, nedovoljno se vodi računa o zaštiti spolnog zdravlja, preveniranju spolnih bolesti, kontracepciji, seksualnom obrazovanju mladih, planiranju obitelji itd. Ne treba spominjati stanja bolesti ili trudnoće kada bi bilo neophodno zaštititi identitet mlade osobe i pomoći joj na najbolji mogući način.

3. Oralno zdravlje mladih: obzirom da pravo na zubozdravstvenu zaštitu bez plaćanja učešća imaju samo učenici i redovni studenti do navršene 26 godine života postavlja se pitanje šta je sa ostalim mladim koji ne spadaju u navedene kategorije. Normativi, koji regulišu ovu oblast su veoma nepovoljni, što dovodi do takvog stanja da se gotovo sve stomatološke usluge pružene u domovima zdravlja moraju naplaćivati (osim za pobrojane kategorije osiguranika iz reda djece i omladine).

Obzirom na postojeće ekonomsko stanje u našem društvu, stagnaciju i nazadovanje svih segmenata života, imamo katastrofalno stanje oralnog zdravlja mladih na Kantonu. Ko od mladih čiji su roditelji na birou za upošljavanje može priuštiti redovnu stomatološku zdravstvenu zaštitu uz plaćanje dosta visokih cijena usluga kod privatnih stomatologa ili usluga u samim domovima zdravlja?

4. Zaštita mentalnog zdravlja mladih na Kantonu nije adekvatno riješena. Obzirom da doba puberteta i adolescencije spada u životno razdoblje psihički najopterećenijeg i najnepovoljnijeg razdoblja razvoja

čovjeka (preobražaj djeteta u odraslu osobu) to zahtijeva poseban nadzor i stručno pomaganje educiranih psihijatarata i psihologa. Nepostojanje adolescentnog psihijatra na Kantonu uveliko otežava pravilan stručan tretman mladih kojima je isti neophodan. Sve se svodi na rad centara za mentalno zdravlje (ima ih pet na Kantonu), a da pojedine općine nemaju niti jednog stručnjaka koji bi mogao tretirati mentalne probleme mladih. Dolazak neuropsihijatarata se organizira periodično jednom tjedno ili dva puta mjesečno (Maglaj, Žepče, Usora). Psihijatrijski odjel Kantonalne bolnice Zenica nema mjerodavnog stručnjaka koji će se baviti samo psihijatrijom mladih, niti posjeduje adekvatan prostor za smještaj te kategorije osiguranika, kojima zasigurno treba poseban nadzor i pažnja.

5. Bolesti lokomotornog sistema mladih, se trenutno tretiraju na način nedovoljnog angažmana obiteljskih ljekara (koji bi trebali prepoznavati određeni deformitet i poremećaj u najranijem stadiju i upućivati na dalji tretman mjerodavnim stručnjacima). Prije je to bolje funkcionisalo kada su radili školski dispanzeri u domovima zdravlja. Danas je situacija više nego teška, naime pogrešan način sjedenja u školskim klupama, nošenje modernih teških nefunkcionalnih školskih torbi, nepravilno i dugotrajno zadržavanje pred kompjuterima, prevelika tjelesna težina usljed nedovoljnog kretanja i pogrešne ishrane omladine dovodi do pojave veoma teških oboljenja i deformiteta kičmenog stuba mladih koji se moraju operativno tretirati, a nakon toga iziskuju nošenje skupih ortopedskih pomagala i doprinose nastanku trajnih invaliditeta u tako ranoj fazi života. Ne postoji preventivno djelovanje u smislu sistematskih pregleda omladine od strane mjerodavnih stručnjaka (pedijatra, specijaliste školske medicine, ortopeda i fizijatra). Ne postoji stručni nadzor i zdravstvena zaštita omladine koja se bavi športom, jer poznato je da stručna medicinska pomoć mladim športistima može prevenirati niz bolesti i povreda, a osim toga može doprinijeti zdravom formiranju jedne kompletne mlade ličnosti. Na Kantonu ne postoji dovoljan broj fizijatarata koji bi mogli aktivno profesionalno djelovati ne samo kod mladih športista nego cjelokupne mlade populacije Kantona, tako što će preventivno djelovati u smislu primarne prevencije ili adekvatnog načina liječenja na vrijeme otkrivenih deformiteta.

6. Pušenje i konzumiranje alkohola mladih kao jedan veoma izraženi problem ne samo zdravstva nego i cijelog društva trebalo bi sistemski rješavati na način striktnog poštivanja Zakona o zabrani pušenja. Isto bi se odnosilo i na zabranu točenja i prodaje alkohola osobama mlađim od 18 godine života. Otežavajuća okolnost je izuzetna pošast pušenja u familijama u kojima djeca odrastaju i od malena su izložena opasnosti pasivnog pušenja. Dokazano je da većina djece iz takvih familija postaju pušači u najranijem periodu svoga života. Nije dovoljno samo djelovati preko

zdravstvenog sistema na opasnost pušenja i konzumiranje alkohola, nego svi segmenti društva moraju istrajati u dosljednom donošenju i sprovođenju adekvatnih mjera koje će dovesti do smanjenja korištenja ovih negativnosti koje za direktnu posljedicu imaju stradanje kardiovaskularnog sistema u ranoj životnoj dobi, nadalje dovode do stvaranja invalida, ranih umiranja što u konačnici ima negativan učinak na cijelo društvo.

7. Životna okolina i njen uticaj na zdravlje mladih: prvenstveno se misli na zaštitu od negativnog djelovanja zagađene životne sredine, a s obzirom na postojanje velikih nezaštićenih zagađivača atmosfere na Kantonu. Trebalo bi zakonski urediti i ovu oblast, naime poznato je da imamo veliki broj oboljelih od malignih oboljenja mladih ljudi što je u direktnoj vezi sa postojanjem velikog broja kancerogenih elemenata u zraku, zemlji i vodi. Nadalje porast bolesti hroničnog obstruktivnog bronhitisa u gradu Zenici je direktno povezana sa radom ArcelorMittala i nezaštićenom ispuštanju štetnih tvari u atmosferu. Odgajanje omladine od najranijeg životnog razdoblja u smislu zaštite životne sredine, brige za zdraviji okoliš, izbjegavanja zatvorenih zadimljenih prostorija, stvaranja lijepih životnih navika, vođenja zdravog načina života - će sigurno doprinijeti preveniranju mnogih bolesti i dovesti do stvaranja jednog zdravijeg i ljepšeg okruženja, što će stvoriti zdraviju životnu sredinu za generacije koje dolaze.

8. Lijekovi, ortopedska i druga pomagala njihovo korištenje i prava kod populacije omladine na Kantonu nisu adekvatno riješeni. Specifična veoma skupa terapija kao što je hormon rasta je nedostupan za osobe starije od 16 godina, bezglutensko brašno za oboljele od celiakie je takođe nedostupno djeci-omladini preko 15 godina života, nadalje potreba korištenja specifične terapije u tretmanu posljedica na mikrocirkulaciju ekstremiteta i unutrašnjih organa kod oboljelih od šećerne bolesti (za omladinski uzrast) nije uopće riješena. Ortopedska pomagala (torakolumbosakralni korzeti I mideri) za tretman deformiteta kičme na Kantonu se obezbjeđuju samo osobama mlađim od 18 godina.

2.4. Mladi i ekologija

Ekologija pokušava da nađe odgovor i rješenje za brojne probleme okoliša. Nažalost, mnogi problemi današnjice su ljudskog porijekla. Globalno posmatrano zagađenje zraka, zemlje i vode je dostiglo nivo da je potrebna hitna akcija kako bi se budućim generacijama omogućio normalan život na planeti. U Bosni i Hercegovini stanje zagađenosti nije ništa povoljnije nego u drugim zemljama.

Iz Analitičkih osnova koje su rađene za potrebe Prostornog plana Zeničko-dobojskog kantona vidljivo je da su na području Kantona locirane firme sa

tehnologijama koje značajno ugrožavaju životnu sredinu i devastiraju tlo, vazduh i vodu. Situaciju dodatno pogoršava i činjenica da u svim općinama nisu riješena pitanja uklanjanja otpada svih vrsta, zaštita izvorišta vode i korektno snabdijevanje pitkom vodom građana.

Posljedice zagađenja će najviše osjetiti mladi. Mladi će u budućnosti biti obvezni da se nose sa posljedicama grešaka iz prošlosti, te je nužno podržati aktivnosti i projekte koji promoviraju održivi razvoj i zaštitu okoliša, i koji uključuju mlade i njihove organizacije. Tehnologije značajno djeluju na uslove rada i mikroklimu radnih mjesta na kojima su angažovani izvršioци iz kategorije mladih a i ostalih radnika. Godišnji izvještaji o stanju zdravlja građana Kantona, koje priprema Zavod za javno zdravstvo Zeničko dobojskog kantona ukazuju da je uzrok znatnog broja oboljenja građana neadekvatna životna i radna sredina.

Sve navedeno značajno usložnjava i neadekvatan nivo svijesti o potrebi očuvanja životne okoline. Suočene sa rastućim očiglednim uništavanjem okoliša, lokalne i kantonalne vlasti trebaju dati finansijsku podršku edukativnim projektima u školama i udrugama građana, osmišljenim tako da pobude svijest stanovništva o zagađenosti prirode.

Može se konstatovati da je ova oblast dovoljno istražena i da je definisan negativan uticaj zagađenosti na život mladih, ali da u proteklom periodu nisu poduzimane efikasnije mjere da se sistemski i kontinuirano pristupi poboljšanju uvjeta života za sve građane Kantona.

3. Borba protiv bolesti ovisnosti

Veoma značajan segment brige o mladima je i razvoj programa tretmana, prevencije i rehabilitacije narkomanije, jer je narkomanija u bliskoj svezi sa maloljetničkom delinkvencijom, zaraznim bolestima (Hepatitis, AIDS), agresivnošću, gubitkom socijalne mreže, prekidom školovanja, razaranju obitelji, itd. Vlada Zeničko-dobojskog kantona je u tom smislu napravila značajan iskorak osnivanjem JZU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti. Time su tretman, prevencija i rehabilitacija narkomanije postali kontinuirani, s visokom stopom dostupnosti mladima, bazirani na savremenim principima. Dostupnost svih usluga omogućena je i marginalizovanim grupama, a holistički pristup usmjerava pažnju na sve elemente bitne za poboljšanje kvalitete života ovisnika.

3.1. Osnovni statistički pokazatelji za Zeničko-dobojski kanton

Tokom aprila i maja 2009.godine Zavod je proveo obimno istraživanje o rasprostranjenosti droge među mladima na području Zeničko-dobojskog kantona. U

obradu rezultata uključeno je 3.982 validna upitnika, sa prostora 12 općina Zeničko-dobojskog kantona. Osnovni podaci o uzorku vidljivi su u tabelama 1, 2 i 3 Aneksa. Osnovni rezultati istraživanja su:

- I. Dostupnost psihoaktivnih supstanci (PAS):
 - a) Cigarete: u tabeli br. 4 u Aneksu vidljivo je da mladi izvještavaju o visokom procentu dostupnosti cigareta. Između ostalog 46,8% mladih odgovara da je do cigareta, ako bi to željeli, veoma lako doći.
 - b) Alkohol: tabela br. 5 u Aneksu pokazuje da je situacija slična kao i za cigarete, te 43,4% mladih izjavljuje da je do alkohola veoma lako doći.
 - c) Marihuana ili hašiš: u tabeli br. 6 u Aneksu vidljivi su svi odgovori ispitanika. Procenat dostupnosti se značajno smanjuje u odnosu na cigarete i alkohol, ali je još uvijek veoma velik obzirom da se radi o ilegalnoj drogi (9,8% ispitanika ističe da je veoma lako doći do ovih PAS-a, a 17,4% da je prilično lako).
- II. Rasprostranjenost PAS-i među mladima:
 - d) Cigarete: tabela br. 7 pokazuje uporabu cigareta u zadnjih 30 dana (18,8%),
 - e) Alkohola: tabela br. 8 pokazuje uporabu alkohola u zadnjih 30 dana (31,4%),
 - f) Marihuane: tabela br. 9 pokazuje uporabu marihuane u cijelom životu (5,9%). Ipak na pitanje kako su mladi prvi put došli do ilegalnih droga odgovorilo je 8,2% ispitanika, što ukazuje da je broj mladih koji su probali ilegalne droge barem 8,2% (tabela br. 10).
- III. Prva upotreba PAS-a: prema ranijim podacima sa istraživanja donja granica prve upotrebe PAS je bila 12 godina (također i podaci iz baze pacijenata JZU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti upućivali su na ovu dobnu granicu), međutim aktuelno istraživanje pokazuje da je jedan broj mladih prvi put upotrijebio marihuanu sa 9 godina ili manje (tabela br. 11).
- IV. Kako prijatelji upotrebljavaju PAS vidljivo je u tabelama 12, 13 i 14.
- V. Zadovoljstvo mladih: kao jedan od indikatora zadovoljstva mladih interesovalo nas je koliko bi mladih željeli ići iz zemlje. Odgovori su veoma zabrinjavajući i prikazani su na grafikonu br. 1.

Prema ranijim istraživanjima podaci su slijedeći:

Podaci Zavoda za javno zdravstvo Zeničko-dobojskog kantona pokazuju da se kod djece od V do VIII razreda osnovne škole nalazi 0,9% onih koji puše; od I do IV razreda srednje škole taj je procenat 27,97% učenika. Kada je u pitanju alkohol, procjenjuje se na temelju istraživanja drugih ustanova da je od V do VIII razreda osnovne škole 5,3% učenika probalo alkohol, a od I do IV razreda srednje škole 28,8% učenika. Naše istraživanje provedeno tokom ljeta 2007.godine pokazalo je da se alkohol (u najvećem broju slučajeva radi se o pivu) prodaje u prodavnicama i pije u, ispred ili iza prodavnice, čime je dostupnost alkohola postala izrazito velika. Istraživanja o zlouporabi ilegalnih droga upućuju da je približno 6,7% učenika srednjih škola probalo opojne droge. Za svaku drogu se može utvrditi pozitivna korelacija sa starošću, tj. povećanjem razreda povećava se i procenat mladih koji su probali drogu, bilo legalnu bilo ilegalnu.

Objedinjena istraživanja pokazuju kako je prva kritična doba granica 11/12 godina starosti kada dolazi do prvog eksperimentisanja sa drogama, i druga na prelasku iz osnovne u srednju školu, dok najnovnije istraživanje pokazuje da je nastavljen trend snižavanja donje granice prvog uzimanja PAS (već sa 9 godina počinje eksperimentisanje sa PAS).

3.2. Statistički pokazatelji Zavoda

Zaključno sa mjesecom srpnjom 2009.godine u Zavodu je registrirano 492 pacijenta, od čega 90,3% muških, te 9,7% ženskih pacijenata. Na supstitucijskom tretmanu je 180 ovisnika, od čega 7,8% žena. Najmlađi ovisnik na tretmanu ima 20 godina, a najstariji 52 godine. Po gradovima od ukupnog broja registriranih ovisnika 72,56% je iz Zenice, 6,71% iz Visokog, 8,13% iz Tešnja, iz Breze 3,46%, iz Kaknja 2,24%, Zavidovića 0,81%, Maglaja 2,4 %, Doboja 2,03%, i ostala mjesta 1,83%. Od ukupnog broja pacijenata na tretmanu 18,33% ima hepatitis C, i 1,20% hepatitis B. Do sada nismo zabilježili AIDS među ovisnicima. U komunama je na dan izvješća bilo 16 klijenata.

3.3. Dostupnost usluga

3.3.1. Tretman bolesti ovisnosti – narkomanija

Na prostoru Zeničko-dobojskog kantona razvijen je decentralizovani sistem liječenja uz visok nadzor i kontrolu tretmana. U vrijeme pravljenja Strategije postoji 8 ambulanti (Zenica, Tešanj, Doboju-Jug, Maglaj, Zavidovići, Kakanj, Breza i Visoko), čime dostupnost usluga pacijentima iznosi 100%. U ostalim općinama nije do sada bilo prijavljenih pacijenata za liječenje, a po prijemu pacijenata slijedit će i otvaranje ambulanti u ostalim općinama. Stručni tim Zavoda svake sedmice vrši

oblizak ambulanti i provodi na terenu medicinske, psihološke i socijalne usluge. U okviru Zavoda je formiran i bolnički odjel Detoks, čiji je kapacitet 6 kreveta (4 plus 2 kreveta). Ovo je drugi odjel ovakvog tipa u Bosni i Hercegovini. Zavod posjeduje registarsku bazu ovisnika i pod punim nadzorom prati distribuciju i provođenje terapije metadonom.

3.3.2. Primarna prevencija

U Zavodu postoji i Odjeljenje za prevenciju u čijem sastavu je i Savjetovalište. Savjetovalište je otvoreno u poslijepodnevnim terminima, a usluge je moguće dobiti i putem Antidroga telefona (023 244 544). Pravci djelovanja primarne prevencije usmjereni su ka razvoju sistema edukatora i u tom smislu provode se obimne edukacije edukatora u oblasti sistema obrazovanja (obuhvaćene sve škole Zeničko-dobojskog kantona) i vjerskih zajednicama (4 vjerske zajednice). Također u pravcu jačanja resursa u školama i vjerskim zajednicama formiraju se tzv. mini-biblioteke sa stručnom literaturom o ovisnostima, pripremaju se tri edukativna CD-a za učenike, provodi se obimno istraživanje o rasprostranjenosti droga među mladima Zeničko-dobojskog kantona, razvija se pilot projekat Mikro-sistem prevencije u školi, te priprema autobiografska knjiga izliječenog ovisnika. Svi projekti su u u toku realiziranja. Značajno je izdvojiti i razvijen sistem informiranja mladih (putem dva lista i internet stranice), te obimnu izdavačku djelatnost.

3.3.3. Rehabilitacija ovisnika

U okviru Zavoda postoji i Odjeljenje za rehabilitaciju čiji dinamičniji razvoj je planiran za 2010.godinu. Razvoj će ići u pravcu koncepta dnevnog centra uz korištenje resursa već postojećih terapijskih zajednica.

3.3.4. Reklamiranje legalnih psihoaktivnih supstanci (PAS)

Pojava reklamiranja alkohola i duhana je prisutna na svim medijima i svim mjestima. Dostupnost reklame mladima je veoma velika. Skoro niti jedno športsko takmičenje nije prošlo bez reklame legalnih droga, što je u suprotnosti sa porukama o zdravom načinu života vezanog uz šport. Čak i državne športske selekcije (fudbal, rukomet...) reklamiraju duhansku industriju. Ovakva praksa je u mnogim zemljama ukinuta, te je potrebno pokrenuti inicijativu za zabranu reklamnih kampanja vezanih za duhan i alkohol i u našem kantonu. Ove aktivnosti su i u skladu sa odlukom države za ulazak u EU.

3.3.5. Preventivna politika

U tek usvojenoj Državnoj strategiji nadzora nad opojnim drogama, sprečavanja i suzbijanja zloporabe opojnih droga u Bosni i Hercegovini stoji: „Ovisnost o opojnim drogama je sociopatološka pojava koja remeti fizičko, psihičko zdravlje, socijalnu i ekonomsku ravnotežu, pogađa kako pojedinca tako i njegovu obitelj, kao i širu zajednicu. Neophodan je kompleksan, multisektorijalan, sistematičan pristup u rješavanju svih oblika i faza ove pojave.“ U tom smislu je potrebno pristupiti izradi strategije prevencije bolesti ovisnosti na nivou kantona i općina (nakon usvajanja Akcionog plana na nivou države).

4. Mladi i upošljavanje

Sukladno sa Ustavom Bosne i Hercegovine, oblast radnog i socijalnog prava u Bosni i Hercegovini je u isključivoj mjerodavnosti entiteta, tako da ne postoji jedinstveni zakon o radu na nivou države koji bi regulirao osnovne principe iz oblasti radnih odnosa. Ustav Bosne i Hercegovine obavezuje državu na najviši nivo zaštite međunarodno priznatih ljudskih prava i osnovnih sloboda. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (1950. godina) je direktno inkorporirana u domaći pravni sistem i štiti prava i slobode pojedinaca kada je kršitelj tih prava i sloboda država. Pored Konvencije, najznačajniji dokumenti koje Bosna i Hercegovina mora primjenjivati na cijeloj teritoriji, a koji pružaju značajnu zaštitu socijalnih i ekonomskih prava su Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (Pakt, 1966. godina) i Konvencije Međunarodne organizacije rada. Pakt, prije svega, proklamuje pravo na rad, povoljnije i pravedne uvjete rada, pravo na socijalno osiguranje, pravo na adekvatan životni standard, pravo svakog da uživa najveću moguću mjeru tjelesnog i psihičkog zdravlja, pravo na obrazovanje i usavršavanje, itd.

Prema Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, Evropska socijalna povelja i dopunski protokoli (1961. godina) se primjenjuju u pravnom sistemu Federacije Bosne i Hercegovine kao instrumenti za zaštitu ljudskih prava koji imaju snagu ustavnih odredbi. Grupu prava garantovanih ovom Poveljom, između ostalih, čine pojedinačna prava iz radnog odnosa kao što su pravo na rad, zabrana diskriminacije, zaštita u radnoj sredini, pravo na odgovarajuće uvjete rada, pravična naknada, pravo organizovanja, pravo kolektivnog pregovaranja, pravo radnika na informaciju i konsultacije i posebna zaštita određenih kategorija radnika: djece i mladih, žena, hendikepiranih lica i radnika migranata.

Kako je već navedeno, oblast radnog i socijalnog prava u Bosni i Hercegovini je u isključivoj mjerodavnosti

entiteta. Tako, domaći pravni propisi koji regulišu oblast rada i radnih odnosa na nivou Federacije Bosne i Hercegovine su: Zakon o radu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 43/99, 32/00 i 29/03), Opći kolektivni ugovor za teritoriju Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 54/02), te Zakon o posredovanju u upošljavanju i socijalnoj sigurnosti neuposlenih osoba ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 55/00, 41/01, 22/05 i 9/08). Zeničko-dobojski kanton je jedan od rijetkih kantona koji je donio Zakon o radu, a koji je objavljen u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona", broj: 11/02 i 11/05).

Upraznjavanje prava na rad daje svakom čovjeku osjećaj dostojanstva i samopoštovanja i omogućava mu obezbjeđenje zadovoljenja temeljnih potreba za sebe i svoju obitelj. Problem neuposlenosti, koji nije specifičan samo za mlade, nego za sve neuposlene osobe neovisno o starosnoj dobi, uvjetovan je generalnom razinom gospodarskog razvoja Bosne i Hercegovine, a samim tim i Zeničko – dobojskog kantona. Neuposlenost je problem koji treba rješavati neovisno o tome koja skupina ljudi je njome zahvaćena i to mora biti jedan od temeljnih zadataka vlasti i institucija. Ipak, neuposlenost je uvijek izraženija kod mladih, a ukoliko traje duže ozbiljno usporava njihovo socio-ekonomsko osamostaljivanje, jer mlade osobe kroz upošljavanje i preuzimanje delegiranih ovlaštenja postaju svjesnije odgovornosti i obveza koje se pred njih stavljaju, te stiču osjećaj sigurnosti i samostalnosti. Upošljavanje mladih postaje prioritetni projekat, kako Zeničko-dobojskog kantona, tako i cijele države. Problem upošljavanja mladih složen je problem koji se ne može riješiti parcijalnim programima, već zahtijeva multidisciplinarni pristup, bolje rečeno istovremeni angažman svih mjerodavnih ministarstava, zavoda i ureda.

Analiza stanja u ovoj oblasti uključuje nekoliko bitnih aspekata i to: mladi na tržištu rada, oblik uposlenja, neformalno upošljavanje, uticaj obrazovanja na uposlenost, karijerno vođenje i savjetovanje mladih, aktivne mjere i programi upošljavanja, razvoj poduzetništva.

4.1. Mladi na tržištu rada

U ukupnoj neuposlenosti udio mladih je izrazito visok, u čemu, nažalost, pratimo gotovo sve evropske zemlje gdje je stopa neuposlenosti mladih znatno viša u odnosu na odrasle.

Ovom strategijom mladi su definirani kao pripadnici dobne skupine od 15 do 30 godina života, znači oni koji traže prvo uposlenje, odnosno oni potencijalno radno - aktivni.

Za mjesec svibanj 2009. godine na evidenciji Službe za upošljavanje Zeničko – dobojskog kantona, bilo je prijavljeno ukupno 62.719 neuposlenih osoba. Od toga u dobi od 15 do 30 godina bilo je 23.888 osoba, odnosno 38,08%, od čega 12.654 ili 52,97% žena. U toj dobnoj skupini 28,97% mladih ima srednje, više ili visoko obrazovanje, 51,13% ima nižu stručnu spremu i polukvalifikaciju, a 19,73% je bez kvalifikacije (tabela br. 1 u Aneksu).

S obzirom na nedovoljnu usklađenost obrazovnog sistema sa potrebama tržišta rada mladima je veoma teško da nađu posao bez obzira na dostignuti nivo obrazovanja. Naime, većina mladih je dugoročno neuposlena, s tim da blizu 4/5 mladih čeka na uposlenje duže od godinu dana. Također, veoma je visok priliv mladih na tržište rada koji prvi put traže uposlenje, što u osnovi doprinosi rastu ukupne stope neuposlenosti u Zeničko-dobojskom kantonu. Broj novoprijavljenih mladih osoba do 30 godina starosti na evidenciju Službe u periodu siječanj-svibanj 2009. godine je 3.816, što je za 1.462 osobe više u odnosu na isti period u prošloj godini (tabela br. 2 i 3 u Aneksu).

Razlozi za visoku stopu neuposlenosti mladih su: nedovoljan gospodarski razvoj, nedovoljna usklađenost obrazovanja sa tržištem rada, siva ekonomija, a u manjoj mjeri odlaganje rada zbog školovanja, visoka stopa učešća žena također zbog obrazovanja ili posvećenosti obitelji, nizak nivo kvalifikacija ili neodgovarajuće obrazovanje za one koji to nisu stekli tokom školovanja, ili su prekinuli školovanje ali nisu uspostavili vezu sa tržištem rada.

4.2. Oblik uposlenja

Većina mladih zasniva svoj prvi radni odnos kod poslodavca radeći za platu dok je veoma mali broj onih koji se opredjele za samoupošljavanje, a ostali su pomažući članovi u domaćinstvu. U skupini mladih ljudi koji rade za plaću velik je broj onih koji imaju zaključen ugovor na određeno radno vrijeme, na što ukazuje i podatak da je za 74,8% mladih osnov za prestanak radnog odnosa istek vremena rada (tabela br. 4 u Aneksu).

Analiza o položaju mladih i omladinskog sektora, koja je urađena uz koordinaciju Povjerenstva za mlade pri Vijeću ministara govori da se u većini slučajeva mladi upošljavaju kao konobari, trgovci, prosvjetni radnici i zanatlije, a rijetko kao državni službenici.

Svaka peta uposlena mlada osoba nema potpisan ugovor sa poslodavcem. Neformalno tržište rada mladih značajno je veće u FBiH nego u RS. Mlade osobe sa radnim iskustvom dvije trećine radnog staža provedu kao prijavljeni, a ostatak rade na "crno". Veliki broj mladih ljudi, koji rade kod poslodavaca bez prijavljenog radnog odnosa, rade u teškim uvjetima, više od 8 sati dnevno, bez tjednog i godišnjeg odmora. Kada je u pitanju upošljavanje mladih u javnom sektoru, način upošljavanja

je u velikoj mjeri bez konkursa, na osnovu federalnog Zakon o radu, koji formalno ne poznaje institut konkursa, ali ova obveza proističe iz principa jednakosti pred zakonom, tako da su mladima uskraćene jednake šanse da se natječu za posao“.

Svaka četvrta mlada osoba radi na poslovima koji su u potpunosti različiti od poslova za koje su školovani. Tek svaka deseta osoba od 15 do 30 godina ima radno iskustvo u drugim sredinama izvan općine vlastitog prebivališta.

4.3. Uticaj obrazovanja na uposlenost

Obrazovanje, odnosno profil obrazovanja, je jedna od presudnih odrednica u budućem statusu mladih na tržištu rada. Neposjedovanje odgovarajućih kvalifikacija temeljni je uzrok neuposlenosti mladih u Zeničko-dobojskom kantonu. Naime, naprijed navedeni podaci pokazuju da je 19,73% mladih bez kvalifikacije, 51,13% ima nižu stručnu spremu i polukvalifikaciju, a 28,97% mladih ima srednje, više ili visoko obrazovanje neodgovarajućih obrazovnih profila za kojima postoji slaba potražnja na tržištu rada.

Kvalifikaciona struktura mladih žena je nešto nepovoljnija. Među neuposlenim mladim ženama koje čine 52,97% neuposlenih mladih, 21,92% je žena bez kvalifikacija, 46,13% posjeduje nižu stručnu spremu ili polukvalifikaciju, dok je 31,98% mladih neuposlenih žena sa srednjom, višom ili visokom stručnom spremom.

Dakle, na bolje šanse za upošljavanje mladih ne utiče samo nivo nego i profil i kvalitet obrazovanja.

Analiza uticaja obrazovanja na upošljavanje mladih ukazuje i na problem sistema obrazovanja koji mlade osobe ne priprema dovoljno dobro kako bi im, nakon završene škole omogućio kvalitetno i uspješno ispunjenje zadataka koji se pred njih postave. Dosadašnji profili i kvalitet obrazovanja, naročito kada govorimo o stručnim zanimanjima, tokom obrazovnog postupka u praktičnom dijelu nastave nisu pružali potrebne vještine i nisu u dovoljnoj mjeri pripremali mlade za samostalno obavljanje poslova, što je kao rezultat izazivalo sumnju kod potencijalnih poslodavaca u angažovanje mladih osoba, a samim tim smanjilo mogućnost prelaska u proces rada mladih odmah nakon završetka školovanja.

Stoga se može očekivati rastući jaz između nivoa obrazovanja i vještina, usljed toga što će sektor malih i srednjih poduzeća u nastojanju da ostanu na tržištu tražiti nova znanja koja obrazovni sistem neće biti u stanju da pruži ukoliko ne bude pratio potrebe moderne privrede. Vodeći se navedenim, reformu školskog sistema bi trebalo uskladiti sa potrebama za radnom snagom na tržištu rada, a obrazovne programe postaviti fleksibilno.

4.4. Karijerno vođenje i savjetovanje mladih

Karijerno vođenje i savjetovanje mladih obuhvata pružanje pomoći mladima u školama i na fakultetima i to o

izboru smjera i zanimanja, daljnjeg obrazovanja, upošljavanja kao i usmjeravanje mladih u programe obuka i dodatnog obrazovanja.

Dakle, efikasno provođenje politike upošljavanja moguće je samo uz neposrednu spregu obrazovnog sistema i institucija tržišta rada, kroz mjere informiranja i savjetovanja za upošljavanje, koje podrazumjevaju da su u njih uključene prethodno urađene procjene upošljivosti i sačinjeni individualni planovi upošljavanja.

4.5. Aktivne mjere i programi upošljavanja

Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona u periodu 2005-2007. godine realizirala je niz aktivnih i pasivnih programa za poticaj upošljavanja kao što su: upošljavanje VSS, VŠS i SSS/KV pripravnika, upošljavanje invalidnih osoba, novo upošljavanje – posao za sve, samoupošljavanje u poljoprivredi i malom biznisu, edukacijom do uposlenja (posao za sve), javni radovi (pošumljavanje Zeničko-dobojskog kantona-pasivna mjera), očuvanje postojećeg nivoa uposlenosti (pasivna mjera), kućna njega (pomoć starim i iznemoglim-pasivna mjera), upošljavanje osoba smještenih u domovima bez roditeljskog staranja, poticaj angažiranja volontera medicinske i obrazovne struke (pasivna mjera).

Služba je u tri posmatrane godine (zaključno sa 31.siječnjom 2008. godine) realizirala ukupno 19 različitih aktivnih i pasivnih programa poticaja upošljavanja, te u tom periodu uložila novčana sredstva u iznosu od 11.256.724 KM ili oko 3,75 miliona prosječno po godini, a najveća ulaganja bila su u 2005. godini koja su iznosila oko 5 miliona KM. U okviru navedenih programa aktivno je uposleno ukupno 2.032 nezaposlenih osoba u koje nisu uračunate sufinancirane osobe u pasivnim programima, a u programe upošljavanja pripravnika, što se direktno odnosi na mlade osobe, uloženo je ukupno 5.042.267 KM odnosno 44,80% od ukupno uloženog iznosa poticajnih sredstava za promatrane godine. Tačan broj uposlenih mladih osoba kroz navedene programe nije moguće utvrditi s obzirom da su se programi odnosili na neuposlena lica svih starosnih dobi. Međutim, zbog donošenja Zakona o pravima demobiliziranih boraca i članova njihovih obitelji i finansijske obveze kantonalnih službi za uplatu novčanih sredstava onemogućeno je, do daljnjeg, obavljanje osnovne djelatnosti službe i uvođenje novih poticaja za upošljavanje mladih i ostalih neuposlenih osoba.

4.6. Razvoj poduzetništva

Nedovoljno se razvijaju poduzetničke vještine kod mladih, kao i njihovo uključivanje u programe samoupošljavanja, a što je rezultat još uvijek neadekvatnih obrazovnih programa u srednjim školama koji bi poticali razvijanje poduzetništva kod mladih. Stoga je neophodno

kreirati posebne programe za mlade kojima bi se poticalo omladinsko poduzetništvo. Međutim, ipak bi se moglo zaključiti da su mladi zainteresovani za razvijanje sopstvenog poslovanja s obzirom na broj mladih koji su pohađali obuke za poduzetnike u okviru Biznis star-up centra (u daljnjem tekstu: BSC).

Razvoj poduzetništva u Zeničko-dobojskom kantonu provodi se kroz niz različitih i nadopunjujućih inicijativa, aktivnosti, programa koje provode mjerodavnog ministarstva Zeničko-dobojskog kantona, Gospodarska komora Zeničko-dobojskog kantona, Biznis Servis Centar Zeničko-dobojskog kantona, i drugi, kao što su: programi poticaja i razvoja poslovnih zona, program poticaja obrtništva, malih i srednjih poduzeća kroz poticaj povrata administrativnih troškova kod izgradnje proizvodnih objekata, uvođenje međunarodnih standarda za kvalitetu, regresiranje kamata za proizvodne investicije, poticaji inovatorima, kao i hotelima, motelima i pansionima, poljoprivredi, te kreditiranje. Navedeni programi nisu generalno namjenjeni mladim poduzetnicima tako da za njihovo korištenje aplicira veliki broj poduzetnika, te je nemoguće reći koliki je broj mladih koristilo iste.

Veliki broj potencijalnih mladih korisnika nema informacije o postojećim poticajnim mjerama i mogućnostima a nositelji poticajnih mjera također nisu dovoljno informirani o potrebama mladih kao potencijalnih korisnika te je potrebno razvijati sistem međusobnog povezivanja nositelja poticajnih mjera i samih mladih.

5. Športske aktivnosti mladih

Oblasti športa u Zeničko-dobojskom kantonu posvećena je posebna pažnja i ova oblast ima status djelatnosti od posebnog interesa za općine i Kanton u cjelini. To se posebno vidi iz vrlo jasnih opredjeljenja Vlade i Skupštine Kantona u dijelu *Zakona o športu* koji govori javnom interesu u oblasti športa.

Zakonom o športu Zeničko-dobojskog kantona i to člancima 3., 50., 51. i 52. utvrđeno je da je šport oblast od posebnog interesa i da kantonalni organi vlasti kroz ispoljavanje javnog interesa utvrđuju okvire svoje aktivnosti u oblasti športa.

Člankom 3. Zakona o športu je definisan opći okvir javnog interesa gdje je rečeno: „*Javni interes u športu obuhvata športske aktivnosti kojima se postiže unapređenje zdravlja građana, posebno djece i omladine i osoba sa tjelesnim invaliditetom, te športske aktivnosti u kojima se postižu vrhunski športski rezultati.*„ Polazeći od ove opće postavke člankom 50. definisani su slijedeći ciljevi kojima će težiti kantonalni organi vlasti, organi lokalne samouprave i drugi subjekti koji djeluju u oblasti športa:

- Unapređenje športsko-rekreativnih aktivnosti svih građana koje su u funkciji očuvanja zdravlja i poboljšanja psihofizičkih sposobnosti;
- Unapređenje vanastavnih športski aktivnosti djece, omladine i studenata;
- Unapređenje športskih i rekreativnih aktivnosti osoba sa invaliditetom;
- Unapređenje kvaliteta zvaničnih športskih takmičenja;
- Osiguranje uvjeta za rad športistima sa već ostvarenim značajnim rezultatima i perspektivnim športistima za postizanje vrhunskih športskih rezultata;
- Osiguranje i unapređenje prostornih uvjeta za razvoj športa;
- Unapređenje stručnog rada ,obrazovne i informativne djelatnosti u športu;

U ostvarivanju navedenih ciljeva Kanton i općine će osiguravati u proračunima sredstva za sufinanciranje športskih programa, propisivati olakšice koje će potpomagati razvoj športa i planski raditi na izgradnji objekata namjenjenih športu. Pored obezbjeđenja određene finacijske potpore Zakonom su inicirane i obveza kontinuiranog praćenja stanja u oblasti športa, jer je evidentno da je interes mladih za ovu oblast izražen. Polazeći od pomenutih obveza Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport je od svibnja 2002. godine obezbjedilo da Vlada i Skupština Kantona svake godine dirktno ili indirektno sagledavaju problematiku u ovoj oblasti.

Zahvaljujući istraživanjima, koja su bila u funkciji izrade informacija o športu, formirana je baza podataka koja omogućava korektno sagledavanje problematike u oblasti športa.

Tako je za uopštavanja i formulaciju pojedinih stavova u informacijama korišteno:

- više stotina upitnika - intervju a iz športskih kolektiva (iz 300 klubova, udruga i njihovih asocijacija)
- intervju e sa preko 500 mladića i djevojaka iz svih općina Kantona (od toga oko 50% mladih sa ruralnih područja)
- intervju e sa preko 80 posto direktora osnovnih i srednjih škola i predškolskih ustanova Kantona,

- odgovore na ciljana pitanja od svih načelnika općina odnosno njihovih suradnika – službi zaduženih za oblast športa,

Raspoloživa baza podataka omogućava da se daju osnovne informacije o stanju u pojedinim oblastima športa i o razini implementacije temeljnih odredaba zakona koji regulišu neposredno problematiku športa i oblasti koje su nerazdvojive od športa. Na temelju prispjelih podataka i informacija pokušali smo dati informacije o: problematici organizacije športa, školskom i studentskom športu, takmičarskom športu, športskom angažmanu invalida, o rekreaciji odnosno o „Športu za sve,, i financiranju športske oblasti.

5.1. Organiziranje športa u Kantonu

Oblast športa i aktivnosti koje neposredno utiču na šport organizovane su na temelju zakona iz oblasti obrazovanja, Zakona o udrugama i fondacijama, Zakona o bezbjednosti održavanja športskih takmičenja na području Zeničko-dobojskog kantona, Zakona o športu Kantona i propisima domaćih i međunarodnih športskih asocijacija.

Tako je tjelesni i zdravstveni odgoj, odnosno školski i studentski šport regulisan već pomenutim zakonima za oblast obrazovanja, a organizacija takmičarskog i rekreativnog športa regulisana je Zakonom o športu, Zakonom o udrugama i fondacijama, Osnovnim principima statusa nevladinih organizacija u Evropi i propisima domaćih i međunarodnih športskih organa.

Polazeći od navedenih pravnih osnova, u Kantonu postoje slijedeći organizacioni oblici:

a) Razina općine

- Klubovi,
- Općinski športski savezi,
- Obrazovne ustanove,
- Općinske službe za društvene djelatnosti,
- Povjerenstva za šport (Članak 56 Zakon o športu Kantona),
- Udruženja (pedagoga fizičke kulture, sudaca,...),
- Općinski savez za šport i rekreaciju invalida.

b) Razina kantona

- Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport,
- Pedagoški zavod,

- Povjerenstvo za raspodjelu sredstava namjenjenih športu Proračunom Kantona (Članak 55 Zakon o športu Kantona),
- Granski športski savezi,
- Športski savez studenata,
- Športski savez Kantona,
- Savez za šport i rekreaciju invalida,
- Kantonalne udruge građana (športski sudci, pedagozi fizičke kulture, NVO koji u svojim misijama imaju i šport itd).

Stanje organizovanja u oblasti športa detaljnije je sagledano prilikom razmatranja Informacije o nevladinom sektoru u Kantonu. Predlagači Informacije o stanju NV Sektora u Kantonu i poslanici istakli su da ima određenih nejasnoća u organizovanju i funkcioniranju ovog sektora u oblasti športa. Posebno je istaknuto da je procedura za osnivanje udruga vrlo jednostavna što ima za posljedicu osnivanje klubova, škola i drugih asocijacija u športu iako za to ne postoje temeljni uvjeti: prostor, trajniji izvori financiranja, odgovarajući kadrovi i slično. Ovoj situaciji doprinosi i činjenica da se u ovim slučajevima ne primjenjuju odredbe Zakona o športu Zeničko-dobojskog kantona (članci 11., 12., 13. i 14.).

Problem predstavljaju i stavovi pojedinih športskih klubova i udruga, koji smatraju da je dovoljno da se osnuju, a da je obveza Kantona odnosno općina da financiraju njihovu djelatnost – misiju. Ipak iz prispjelih informacija može se konstatovati da već postaje dominantna praksa i mišljenja da su udrugama (klubovi, savezi i druge asocijacije) partneri Vladi i lokalnim zajednicama i da Vlada, odnosno općine podržavaju samo programe koji idu u prilog implementaciji opredjeljenja odredaba Zakona o športu i drugih zakona koji regulišu problematiku vezanu za šport.

Na temelju nekoliko istraživanja javnog mnjenja može se konstatovati da su klubovi uglavnom suglasni sa postojećom organizacijom, ali ne i aktivnostima pojedinih organizacionih oblika i njihovom zastupljenošću u pojedinim općinama.

Evidentno je, naprimjer, da u znatnom broju općina nema klubova iz oblasti temeljnih – osnovnih sportova kao što su: atletika, plivanje, gimnastika i zimski športovi. U ruralnim sredinama nije ispitan interes za šport. Slična je situacija i sa postojanjem općinskih športskih saveza i udruga pedagoga fizičke kulture, koji su osnovani i funkcionišu samo u nekoliko općina (u smjernicama koje će biti upućene općinama za implementaciju Strategije posebno će se apostrofirati obveza da se kroz planove

općina i mjesnih zajednica favorizuje obezbjeđenje uvjeta za športske aktivnosti mladih koji žive u seoskim i prigradskim mjesnim zajednicama).

Prisutne su i dileme vezane za osnivanje više klubova u pojedinim oblastima iako je evidentno da za to ne postoji ni osnovni uvjeti (prostori za sjedište klubova, prostori za trenige, sredstva za aktivnosti itd.). Već postoje inicijative u pojedinim športskim oblastima da se ide na udruživanja pojedinih klubova u cilju organizacionog i kadrovskog jačanja (tenis, borilački športovi i dr.).

U Zakonu o športu, a i u Zaključcima Skupštine potencirane su inicijative vezane za školski i studentski šport. Dosadašnje analize upućuju da se iz godine u godinu u ovoj oblasti postižu značajni rezultati i stalno se potvrđuje stav da mladi imaju izuzetan interes za Male olimpijske igre (MOI) i za aktivnosti koje se organizuju u okviru vanastavnih i vanškolskih aktivnosti. Značajan je pokazatelj i indikator za ovakav stav je i činjenica da se iz godine u godinu povećava broj škola koje se uključuju u MOI, da se povećava broj športova i da se, istina prilično sporo, uključuju i učenici nižih razreda osnovnih škola. Takođe je evidentna činjenica da se u MOI uključuje i sve veći broj učenika. Navedenim pozitivnim trendovima djelimično doprinosi sve konkretnija suradnja obrazovnih ustanova i nevladinih organizacija iz oblasti športa (klubovi, asocijacije i udruženja koja u djelatnosti imaju i športske aktivnosti).

6. Maloljetnička delinkvencija

6.1. Maloljetničko prestupništvo

Maloljetnička delinkvencija je protudruštveni oblik ponašanja, opasna i složena socijalno-patološka pojava, delikatan ne samo kriminološki, pravni, ekonomski i sociološki, nego isto tako porodični, medicinski i pedagoški problem najtežih oblika poremećenog ponašanja mladih.

Društveno neprihvatljivo ponašanje djece i maloljetnika i razlozi zbog kojih oni dolaze u sukob sa zakonom posljedica su nepovoljnih postratnih okolnosti i ukupnih prilika u kojima maloljetnici žive, te poremećenih odnosa u porodici, nedostatka brige i kontrole od strane roditelja, nasilništvo, alkoholizam, neposredno okruženje maloljetnika i djece kao i neka obilježja adolescenata kao što su: socijalna i emocionalna nezrelost, niska tolerancija na frustracije, potreba za dokazivanjem uz negativnu identifikaciju i slično.

U Bosni i Hercegovini kako u entitetima tako i na nivou države, još uvijek ne postoji jedinstven zakon koji u potpunosti reguliše oblast maloljetničkog prestupništva niti su postojeći zakoni usaglašeni sa Konvencijom o pravima djeteta kojom je članom 1. propisano da se djetetom smatra svako lice mlađe od 18 godina, ukoliko se zakonom date zemlje punoljetstvo ne stiče ranije, a

Kaznenim zakonom Federacije Bosne i Hercegovine u članku 2. stavak 1. točka (9) utvrđeno je „Dijete je, u smislu ovog zakona lice koja nije navršilo 14 godina života“, a točkom (10) istog članka: “maloljetnik je u smislu ovog zakona, osoba koja nije navršila 18 godina života.“. Na identičan način to je regulisano i u Kaznenom zakonu Bosne i Hercegovine i u Kaznenom zakonu Republike Srpske kao i u kaznenom procesnom zakonodavstvu, ali u ostalim odredbama o djeci i maloljetnicima zakonodavstvo Bosne i Hercegovine je usklađeno sa svim međunarodnim konvencijama.

6.2. Pravna regulativa

Položaj maloljetnika u sukobu sa zakonom u Bosni i Hercegovini uređen je posebnim normama u okviru: Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine, Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine i Kaznenog zakona Republike Srpske, te Zakona o kaznenom postupku Bosne i Hercegovine i entitetskim zakonima o kaznenom postupku, Zakona o izvršenju kaznenih sankcija Bosne i Hercegovine i entitetskim zakonima o izvršenju kaznenih sankcija. Međutim, bez obzira da li se radi o državnom ili entitetskom zakonodavstvu postoje norme koje određuju položaj maloljetnih prijestupnika. Kod maloljetnih prijestupnika u pravnoj regulativi, prednost je data mjerama pomoći, preodgoja i socijalne integracije maloljetnika.

Posebne odredbe kaznenog zakonodavstva kako materijalnog tako i procesnog naglašavaju odvojenost maloljetnog od punoljetnog izvršioca kaznenih djela i posebnu pažnju poklanjaju uzrastu maloljetnika i to, kako u vrijeme izvršenja kaznenog djela, tako i u vrijeme suđenja.

U kaznenom zakonodavstvu maloljetnici koji su optuženi za povredu odredaba kaznenog zakona imaju pravo na sve garancije i prava pravičnog suđenja koja se primjenjuju za odrasle, ali i na dodatnu zaštitu. Tako u slučaju kada se u kaznenom postupku utvrdi da maloljetnik nije navršio 14 godina starosti, kazneni postupak se obustavlja (o čemu se obavještava organ starateljstva) - što znači da se kazneno zakonodavstvo ne primjenjuje prema djetetu mlađem od 14 godina, a maloljetnici stariji od 14 godina su podjeljeni u dvije grupe i to na mlađe maloljetnike koji su u vrijeme izvršenja krivičnog djela navršili 14 godina života, a nisu navršili 16 godina života, i na starije maloljetnike koji su u vrijeme izvršenja krivičnog djela navršili 16, ali ne i 18 godina života.

Podjela maloljetnika na mlađe i starije maloljetnike je bitna radi izricanja sankcija pa se tako mlađem maloljetniku mogu izreći odgojne mjere, a starijem maloljetniku odgojne mjere i kazna maloljetničkog zatvora. Osim odgojnih mjera i kazne maloljetničkog

zatvora kazneno zakonodavstvo propisuje i odgojne preporuke koje doprinose zaštiti, brizi, pomoći i nadzoru nad maloljetnim počiniocima kaznenih djela.

Odgojne preporuke imaju za cilj da se da prednost vansudskim mogućnostima odgoja i preodgoja prema maloljetnim počiniocima djela u odnosu na izricanje sudske sankcije. Odgojne preporuke se maloljetnicima mogu izreći ako su počinili kaznena djela za koja se mogu izreći novčana kazna ili kazna zatvora do tri godine. Primjena odgojnih preporuka predstavlja alternativu krivičnom gonjenju i krivičnom postupku, a istu može primijeniti nadležni tužitelj ili nadležni sud. Uvjet da bi se ista primjenila je priznanje kaznenog djela i spremnost maloljetnika na pomirenje sa oštećenim. Svrha odgojnih preporuka je da se ne pokreće kazneni postupak i da se primjenom odgojne preporuke utiče na maloljetnika da ubuduće ne učini kazneno djelo. Odgojne preporuke se primjenjuju kad postoji kod maloljetnika spremnost na suradnju, a primjena istih u Federaciji Bosne i Hercegovine regulirana je Uredbom o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 6/09) kojom Uredbom je propisan način primjene odgojnih preporuka prema maloljetnim učiniocima kaznenih djela, vrste i uvjeti za njihovu primjenu, ciljevi koji se njima žele postići, rokovi za primjenu i provođenje, te organi koji učestvuju u postupku.

Odgojne preporuke: lično izvinjenje oštećenom, naknada štete oštećenom, redovno pohađanje škole, te posjećivanje odgojnih, obrazovnih, psiholoških i drugih savjetovaštva primjenjuje nadležni tužitelj, dok odgojne preporuke: rad u korist humanitarne organizacije ili lokalne zajednice, prihvaćanje odgovarajućeg uposlenja, smještaj u drugu obitelj, dom ili ustanovu, liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi primjenjuje mjerodavni sud.

Primjena odgojnih preporuka se zasniva na principima dobrovoljnosti, nepristrasnosti, neposrednosti, srazmjernosti i poštivanju građanskih i ljudskih prava, sve u najboljem interesu maloljetnika. Pri izboru određene odgojne preporuke uzima se u obzir interes maloljetnika i oštećenog i mora se voditi računa da se pri tome ne dovede u pitanje maloljetnikovo redovno školovanje ili njegov rad. Odgojne preporuke izriču sudci za maloljetnike ili tužitelj i to prije donošenja odluke o pokretanju kaznenog postupka. Ako se izrekne odgojna preporuka to znači da se kazneni postupak neće pokrenuti.

Evidenciju o izrečenim odgojnim preporukama, u okviru svoje mjerodavnosti, vode nadležna kantonalna tužiteljstva i općinski sudovi, a podaci o odgojnim preporukama mogu se dati samo mjerodavnim organima starateljstva koji je ujedno sukladno navedenom Uredbom organ za provedbu postupka posredovanja, praćenja i izvještavanja o uspješnosti primjene odgojne preporuke

Pored odgojnih preporuka naše zakonodavstvo propisuje i odgojne mjere koje se mogu izreći maloljetnom počiniocu kaznenog djela i to:

- upućivanje u disciplinski centar za maloljetnike: na određen broj sati tokom praznika, na određen broj sati tokom dana i na neprekidan boravak, ali najduže 20 dana;

- mjere pojačanog nadzora: od roditelja, usvojitelja ili staratelja, u drugoj obitelji ili od mjerodavnog tijela socijalne zaštite;

- zavodske mjere: upućivanje u odgojnu ustanovu, upućivanje u odgojno-popravni dom, upućivanje u drugu ustanovu za osposobljavanje.

Evidenciju o izrečenim odgojnim mjerama vode organi mjerodavni za socijalnu zaštitu.

Starijem maloljetniku sud može pored izricanja odgojnih mjera izreći kaznu maloljetničkog zatvora, ako je učinio kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora težom od pet godina, a zbog teških posljedica djela i visokog stepena kaznene odgovornosti. Kazna maloljetničkog zatvora ne može biti kraća od 1 niti duža od 10 godina zatvora.

Kada je riječ o prekršajima počinjenim od strane maloljetnika može se konstatovati da za prekršaj nisu odgovorni maloljetnici do navršenih četrnaest godina života. Maloljetniku koji je u vrijeme izvršenja prekršaja navršio 14 godina, a nije navršio 16 godina života mogu se izreći samo odgojne mjere. Prema Zakonu o prekršajima vrsta odgojnih mjera je ista kao odgojne preporuke koje se izriču sukladno kaznenim zakonom, s tim što se maloljetniku može izreći za počinjeni prekršaj ukor i uvjetna osuda. U kaznenom zakonu je jasno propisano da se maloljetnom učiniocu kaznenih djela ne može izreći sudski ukor kao ni uslovna osuda.

Starijem maloljetniku koji počinji prekršaj mogu se izreći odgojne mjere kao i bilo koja sankcija koja se može izreći i punoljetnoj osobi (novčana kazna, uvjetna osuda, ukor i zaštitna mjera), kao i mjere oduzimanja imovinske koristi i obvezna naknada štete. Zaštitne mjere su: oduzimanje predmeta, zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti, potpuna ili djelimična zabrana upravljanja motornim vozilom i bolničko liječenje od zavisnosti. Što se tiče prekršajnog postupka prema maloljetnicima, na isti se primjenjuju odredbe Zakona o kaznenom postuku Federacije Bosne i Hercegovine –glava XXVII: Postupak prema maloljetnicima.

Kada je riječ o izvršenju sankcija potrebno je znati da izvršenje odgojnih mjera ima za cilj da pruži zaštitu, pomoć i nadzor maloljetnim počiniocima kaznenih djela i u najvećoj mjeri obezbijede njihovo odgajanje, popravlanje i pravilan razvoj kao i da ih spriječe u vršenju kaznenih djela. U tom cilju sud koji je vodio kazneni postupak protiv maloljetnika, može odrediti da se s izvršenjem pojedinih odgojnih mjera može početi i prije pravosnažnosti sudske odluke, ako je to za maloljetnika

korisno i istovremeno potrebno radi izdvajanja maloljetnika iz sredine u kojoj je živio, radi pružanja pomoći, zaštite i smještaja maloljetnika, ako taj smještaj nije moguće osigurati na drugi način ili kada je to potrebno da ga spriječi u vršenju kaznenih djela i asocijalnog ponašanja.

Zavodske mjere –upućivanje u odgojnu ustanovu usmjerene su na zaštitu, pomoć i nadzor nad maloljetnim počiniocem kaznenog djela. Po prijemu u zavodsku ustanovu maloljetnik se upućuje u odgovarajuću odgojnu grupu, zavisno od uzrasta, završenog razreda škole, psihotjelesnih svojstava i stepena njegova odgojne zapuštenosti. U odgojnoj ustanovi maloljetnik se upućuje u osnovnu školu, a uz saglasnost roditelja i maloljetnika i u odgovarajuću srednju školu. Odgojno popravni zavod namjenjen je za izvršenje ove odgojne mjere koji se osniva u tu svrhu i koji u procesu odgoja maloljetnika obezbjeđuje ostvarivanje svrhe izvršenja predmetne odgojne mjere. Međutim, izrečene zavodske mjere upućivanja u odgojno-popravni dom ne mogu se izvršiti. Naime, u Federaciji Bosne i Hercegovine još uvijek ne postoji odgojno-popravni dom u kojima bi se izvršavala izrečena zavodska mjera.

Nepostojanje adekvatnih ustanova za izvršavanje zavodskih mjera ima za posljedicu nemogućnost pružanja pomoći maloljetnoj osobi. Dakle, zbog nepostojanja zakonom predviđenih instrumenata, nema ni adekvatnog preventivnog djelovanja, niti primjene adekvatnog tretmana u resocijalizaciji djece i maloljetnih delinkvenata.

Konačno Zakon o izvršenju sankcija Zeničko-dobojskog kantona predviđa da se disciplinske mjere među koje spada i upućivanje u disciplinski centar za maloljetnike na određen broj sati u dane praznika, a najduže četiri praznika i na određen broj sati u toku dana izvršavaju u centrima za socijalni rad na području prebivališta maloljetnog počinioca kaznenog djela, a da se sa nekim od disciplinskih centara za maloljetnike osnovanim na području F BiH zaključi ugovor kako bi se maloljetne osobe upućene u disciplinski centar za maloljetnike na neprekidan boravak, a najviše 20 dana uputile u takav centar.

U Zeničko-dobojskom kantonu, prema podacima Kantonalnog tužilaštva/tužiteljstva Zeničko-dobojskog kantona u 2006. godini protiv maloljetnika je otvoren 181 predmet, u 2007. godini 179 predmeta i u 2008. godini 170 predmeta u kojim su lica mlađa od 18 godina počinila kazneno djela.

Maloljetnici se u periodu 2006.-2008. godina najviše javljaju kao počinioci kaznenih djela protiv imovine pa je od strane maloljetnika počinjeno u 2006. godini u 50, u 2007. godini 36 i 2008. godini 49 kaznenih djela krađe, a u 2006. godini 78, u 2007. godini 83 i u 2008. godini 45 kaznenih djela teške krađe.

Prema podacima Kantonalnog tužilaštva/tužiteljstva Zeničko-dobojskog kantona maloljetnici se javljaju kao počinioci kaznenih djela: ubojstva, teške tjelesne povrede, lake tjelesne povrede, teške krađe, razbojništva, šumske krađe, napad na službenu osobu u vršenju poslova sigurnosti, oštećenja tuđe stvari, posjedovanja i omogućavanja uživanja opojnih droga, spolnog odnošaja s djetetom, ugrožavanja javnog prometa, ugrožavanja javnog prometa opasnom radnjom, nasilničko ponašanje, nedozvoljeno držanje oružja i eksplozivnih materija, povreda mira pokojnika.

Za počinjena kaznenih djela maloljetnim izvršiocima je u 2008. godini od strane Kantonalnog tužilaštva /tužiteljstva izrečena jedna odgojna preporuka i to osobno izvinjenje oštećenom, a od strane općinskih sudova s područja Zeničko-dobojskog kantona maloljetnim počiniocima kaznenih djela su izricane odgojne mjere i to: mjera pojačanog nadzora od strane roditelja i mjera pojačanog nadzora od strane organa socijalne zaštite.

U 2007. godini zbog kaznenog djela ubistva izrečena je kazna maloljetničkog zatvora u dva predmeta, a u 2008. godini u jednom predmetu također zbog kaznenog djela ubojstva iz člana 166. stav 1. Kaznenog zakona Federacije Bosne i Hercegovine izrečena je kazna maloljetničkog zatvora.

6.3. Stanje maloljetničke delinkvencije u periodu 2003-2007. godina

U periodu 2003-2007. godina, na području Kantona izvršeno je 17.096 kaznenih djela za koje je prijavljeno 11.093 počinitelja od kojih 965 ili 8,72% maloljetnika. Ovo nam ukazuje da učešće maloljetnika u strukturi kaznenih djela za navedeni period iznosi 8,72%.

Izvršena je i analiza strukture kaznenih djela za koja su prijavljena maloljetna lica te je utvrđeno da su u periodu 2003-2007. godina maloljetnici prijavljeni uglavnom za kaznena djela krađa, teška krađa, razbojnička krađa, oštećenje tuđe stvari, teška tjelesna povreda, laka tjelesna povreda, posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga te ostala kaznena djela iz Krivičnog zakona FBiH.

6.4. Stanje maloljetničke delinkvencije u 2008. godini

U MUP-u Zeničko-dobojskog kantona u 2008. godini vršena je analiza maloljetničke delinkvencije u Zeničko-dobojskom kantonu, a zbog aktualne situacije oko usloznjavanja sigurnosne situacije u Federaciji uzrokovane porastom maloljetničke delinkvencije sa posebno povećanim učešćem maloljetnika u vršenju teških kaznenih djela.

U 2008. godini je prema službenim evidencijama evidentiran 181 maloljetni počinitelj kaznenih djela, što

je za 6,2 % manje nego u prethodnoj godini. Maloljetnici su prijavljeni za slijedeća krivična djela:

- „ubojstvo“	1 počinitelj
- „ubojstvo u pokušaju“	1 počinitelj
- „teška tjelesna povreda“	12 počinitelja
- „laka tjelesna povreda“	2 počinioca
- „učestvovanje u tuči“	3 počinioca
- "nasilje u obitelji"	1 počinitelj
- " krađa"	64 počinioca
- " teška krađa"	66 počinitelja
- " razbojništvo"	3 počinioca
- "oštećenje tuđe stvari"	8 počinitelja
- " prevara"	4 počinioca
- „oštećenje, uništenje i nedozvoljen izvoz spomenika kulture i zaštićenih objekata prirode“	1 počinitelj
- "izazivanje opće opasnosti"	4 počinioca
- "teška kaznena djela protiv sigurnosti javnog prometa"	3 počinioca
- "lažno prijavljivanje"	1 počinitelj
- "nasilničko ponašanje"	5 počinitelja
- "nedozvoljeno držanje oružja ili eksplozivnih materija"	1 počinitelj

Kada je u pitanju starosna dob maloljetnih delikvenata utvrđeno je da je najviše maloljetnika prijavljeno u dobi od 17-18 godina, zatim u starosnoj dobi od 16-17 i u starosnoj dobi od 14 do 16 godina.

Nakon procesuiranja maloljetnika od strane ovlaštenih službenika Ministarstva unutrašnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona isti se predaju nadležnom tužilaštvu koje je vodilo predmetni slučaj odnosno istragu.

U 2008. godini samoubojstvo je izvršio jedan maloljetnik (ispod 18 godina), dva lica u dobi od 18 do 24 godine, a u dobi od 25 do 30 godina tri lica. Ukupno su se desila 42 samoubistva.

U 2008. godini, na području Kantona, zabilježena su 2.973 prekršaja javnog reda i mira, koje su počinile 3.698 osobe. Od ukupnog broja prekršaja, 91 je počinjeno od strane maloljetnika.

Od ukupnog broja prekršaja počinjenih od strane maloljetnika uglavnom su tuče, naročito drsko ponašanje, omalovažavanje policijskih službenika, posjedovanje i uživanje droge na javnim mjestima i ostale vrste prekršaja.

Prema mjestima činjenja prekršajnih djela maloljetnici su najviše prekršaja počinili na ulicama i drugim otvorenim prostorima, u ugostiteljskim objektima i školama i školskim dvorištima, dok su ostali prekršaji počinjeni na sportskim stadionima, vozilima javnog saobraćaja i dr.

Smanjenju broja izvršenih kaznenih djela i prekršaja od strane maloljetnika su svakako doprinjele i pojačane

aktivnosti policijskih službenika na poduzimanju operativnih i preventivno represivnih mjera u vidu racija, pretresa lica i prostorija, nadziranja objekata i lokaliteta, preventivnih obilazaka i drugih vidova policijskih aktivnosti usmjerenih na sprečavanje narušavanja javnog reda i mira u brojnim objektima i na brojnim lokalitetima pri čemu su posebni akcenti stavljeni na objekte i lokalitete gdje su ranije bile zabilježene učestale pojave činjenja kaznenih djela i prekršaja naročito od strane maloljetnika.

6.5. Stanje u periodu siječanj-lipanj 2009. godine

U periodu siječanj-lipanj 2009. godine evidentirana su 54 maloljetna delikvenata, što je za 44,9% manje nego u istom periodu prethodne godine.

Maloljetnici su prijavljeni za slijedeća kaznena djela:

- "laka tjelesna povreda" - 1 počinitelj
- "neovlašteno optičko snimanje" - 1 počinitelj
- "spolni odnošaj sa djetetom" - 1 počinitelj
- "posjedovanje i omogućavanje uživanja opojnih droga" - 1 počinitelj
- "krađa" - 12 počinitelja
- "teška krađa" - 24 počinioca
- "razbojništvo" - 3 počinioca
- "oštećenje tuđe stvari" - 3 počinioca
- "nasilničko ponašanje" - 8 počinitelja.

7. Socijalna zaštita i standard mladih

7.1. Socijalna zaštita

Socijalna zaštita predstavlja jedno od temeljnih ljudskih prava koje je BiH dužna osigurati svojim građanima na osnovi potpisanih međunarodnih konvencija. BiH je potpisnik Evropske socijalne povelje iz 1961. godine, koja je izmijenjena 1996. godine. Zakonski okvir kojim je trenutno reguliran socijalni sektor u BiH obuhvaća ovu međunarodnu konvenciju. Povelja ističe da socijalna pomoć, da bi bila učinkovita, mora biti zakonski definirana i zasnovana na objektivnim kriterijima, te ostvariva i neuvjetovana ničim drugim do potrebom korisnika. BiH je potpisala Povelju 11. svibnja 2004. godine.

Dejtonski mirovni sporazum, u odjeljku VII, navodi da su zemlje potpisnice obavezne osigurati: "svim osobama, na svom teritoriju, najveći stepen međunarodno priznatih ljudskih prava i temeljnih sloboda", što obuhvaća i pravo na socijalnu pomoć.

Nadležnosti iz oblasti socijalne politike mogu se ostvarivati zajednički ili odvojeno po kantonima, uz obavezu stalne koordinacije od strane Vlade FBiH. Prema Ustavu FBiH, kantoni imaju sve nadležnosti koje nisu izričito dane Vladi FBiH, a u to spadaju i nadležnosti za

provođenje socijalne politike. Ovakav mehanizam raspodjele odgovornosti u oblasti socijalne zaštite jedan je od uzroka zbog kojih se prava na socijalnu zaštitu ne pružaju jednako i dosljedno svim građanima FBiH. Ustav FBiH nije u potpunosti jasan kad je u pitanju raspored nadležnosti kantona i Vlade FBiH, što rezultira nejasnoćama u pogledu nadzora nad pružanjem socijalne pomoći, kao i nepotpunom primjenom entitetskog zakona na nivou kantona i općina.

Članom 11. stavak 1. i 2. Zakona o temeljima socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Sl. novine FBiH" broj: 36/99, u daljem tekstu: Federalni zakon) data je definicija socijalne zaštite i socijalne potrebe koja glasi: "Socijalna zaštita u smislu ovog zakona, je organizirana djelatnost u Federaciji, usmjerena na osiguranje socijalne sigurnosti njenih građana i njihovih porodica u stanju socijalne potrebe. Socijalnom potrebom, u smislu stavka 1. članka 11. ovog zakona, smatra se trajno ili privremeno stanje u kome se nalazi građanin ili porodica, prouzrokovano ratnim događajima, elementarnim nesrećama, općom ekonomskom krizom, psihofizičkim stanjem pojedinca ili drugih razloga, koji se ne mogu otkloniti bez pomoći drugih lica."

7.1.1. Stalna novčana pomoć je novčana naknada osobama koje ispunjavaju uslove iz članka 21. Kantonalnog zakona. Na području Zeničko-dobojskog kantona evidentirano je 166 korisnika, i najveći broj na području općine Zenica.

7.1.2. Smještaj u ustanovu radi osposobljavanja je pravo mladih na smještaj u specijalizirane ustanove radi obrazovanja i osposobljavanja, kada da zbog specifičnih psihofizičkih potreba, to ne mogu ostvariti u krugu obitelji i sredine iz koje potiču. Smještaj u ustanove sa kojima Kanton ima zaključen Ugovor, finansira se djelimično ili u cjelosti iz Budžeta Kantona.

7.1.3. Dječiji doplatok je novčana pomoć socijalno ugroženim obiteljima za vrijeme dok se mladi nalaze na redovnom školovanju. Visina dječijeg doplatka se utvrđuje u visini od 2% prosječne plaće za predhodnu godinu po djetetu, odnosno 3% za dijete sa posebnim potrebama.

7.1.4. Smještaj u ustanovu mladih sa mentalnim poteškoćama. U slučaju kada nije moguće normalno funkcionisanje osobe u obitelji zbog mentalnih poteškoća, tada se te osobe smještaju u specijalizirane ustanove, a trenutno je smješteno 39 mladih sa područja Zeničko-dobojskog kantona.

7.1.5. Djeca bez roditeljskog staranja. Zbog raznih uzroka 137 mladih sa područja Zeničko-dobojskog kantona je ostalo bez roditeljskog staranja (napušteni od roditelja, neadekvatna socijalna situacija u obitelji, siročad itd.), i oni su zbrinuti na dva načina:

- a) institucionalno – 69, te
- b) u hraniteljskim obiteljima - 68.

7.1.6. Naknada porođiljama Jedno od prava zagarantovanih Kantonalnim i Federalnim zakonom jeste pravo na naknadu majci za vrijeme trudnoće, porođaja i njege novorođenčeta. Zakon razlikuje dvije kategorije porođilja, i to:

- a) zaposlene, i
- b) nezaposlene.

7.1.7. Pravo na pomoć i njegu od strane druge osobe zagarantovano je Kantonalnim i Federalnim zakonom, međutim obzirom da je korištenje predmetnog prava povoljnije po Federalnom zakonu, to se i korisnici odlučuju za njega.

7.1.8. Zdravstvena zaštita osoba, koje ne ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu po drugom temelju, Kanton izdvaja sredstva radi osiguranja predmetnog prava navedenim osobama.

7.1.9. Jednokratne novčane pomoći i pomoći naturalnog karaktera osigurava se za osobe koje se nadu u stanju socijalne pomoći zbog bolesti, smrti člana obiteljskog domaćinstva, elementarne nepogode, i sl., a finansira se iz Budžeta Kantona i Budžeta općina.

Postojeći sistem socijalne zaštite, utemeljen na raspodjeli sredstava različitim tradicionalno definiranim kategorijama, nužno treba biti reformiran u BiH. S jedne strane iskustvo je pokazalo da je javna potrošnja na programe socijalne zaštite imala vrlo negativan utjecaj. Ovaj utjecaj svodio se na stimuliranje nezaposlenosti i umanjeње ponude na tržištu rada. S druge strane, provedene analize potvrđuju neefikasnost u odabiru korisnika socijalne pomoći. Evidentan je i problem fiktivnog prijavljivanja boravka na području općine Ilijaš stanovnika iz općina ZDK, u cilju ostvarivanja prava na zdravstvenu i socijalnu zaštitu u Kantonu Sarajevo, gdje je ona znatno bolje organizirana.

Broj korisnika pojedinih prava socijalne zaštite mladih prikupljeni su od Centara za socijalni rad i općinskih službi nadležnih za pitanja socijalne zaštite iz svih općina ZDK, i za period od donošenja Zakona o socijalnoj zaštiti, zaštiti civilnih žrtava rata i zaštiti obitelji sa djecom ("Sl. novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 13/07, u daljem tekstu: Kantonalni zakon), do danas. Broj korisnika pojedinih prava po općinama Zeničko-dobojskog kantona decidno je prikazan u tabeli 1. Ukupan broj korisnika pojedinih prava na području Zeničko-dobojskog kantona prikazan je u tabeli 2.

7.2. Standard mladih

Trenutni položaj i standard mladih zahtjeva višesektorski pristup i potrebnu suradnju nadležnih institucija za socijalnu politiku, obrazovanje, rad i zapošljavanje, zdravstvo, te rad s mladima, a što je uvjet za održivu politiku njihove socijalne uključenosti.

Postojeći sistem socijalne pomoći i zaštite nije u stanju prepoznati i odgovoriti na potrebe domaćinstava s

nedovoljnim приходima, a pogotovu ne odgovoriti na složene probleme koji stoje pred posebno osjetljivim grupama. Jedna četvrtina mladih živi u domaćinstvima čiji je ukupan prosječan mjesečni приход ispod 430 KM, tj.

60 % prosječnog prihoda ukupne populacije. Tek 7 % mladih koji žive u domaćinstvima sa niskim приходima primaju određenu vrstu socijalne pomoći. Ovaj podatak je osigurala empirijskim istraživanjem Komisija za koordinaciju pitanja mladih u BiH i GTZ, 2008. Ranije provedene analize pokazuju da je svega 4% siromašnih domaćinstava zahvaćeno nekim programom socijalne zaštite. Ovaj podatak, kao i taj da 75% korisnika programa nisu siromašni, ukazuje na krajnje neučinkovit socijalni sistem. U jednoj drugoj analizi potvrđeno je da svega 4,7% siromašnih prima neki oblik socijalne pomoći, dok 77,2% korisnika nisu siromašni.

Ono što je važno naglasiti u kontekstu analize sektora mladih, a u vezi je sa socijalnom politikom, jest da su mladi koji žive u domaćinstvima ispod linije siromaštva krajnje ugrožena populacija, čija je budućnost potpuno neizvjesna. Mladi iz tih domaćinstava u većini slučajeva prerano napuštaju obrazovanje, zapošljavaju se u neformalnom sektoru koji ne pruža sigurnost, te imaju vrlo malo temelja za osamostaljivanje, rješavanje stambenog pitanja i formiranje porodice.

Osnova za definiranje održive i učinkovite socijalne politike jeste određivanje stvarnog socijalnog položaja stanovništva. Zbog razvijenosti neformalne ekonomije i velikog obima neprijavljenih prihoda iznimno je teško utvrditi stvarni standard mladih. Stoga se nameće kao potreba uspostavljanje mehanizma za odabir korisnika socijalne pomoći zasnovanog na procjeni ukupnog imovinskog stanja. Ovakav pristup mnogo bi bolje rješavao problem siromaštva nego postojeći sistem zasnovan na kategorijskom pristupu. Imajući u vidu čini se da većina onih kojima je pomoć potrebna ne prima nikakvu socijalnu pomoć. Socijalne mjere borbe protiv siromaštva obavezno moraju imati u vidu posljedice koje nosi život u ovakvim domaćinstvima za mlade osobe.

Slaba ekonomska situacija, poteškoće sa kojima se mladi suočavaju u pronalasku posla i loš kvalitet poslova koji su na raspolaganju mladima, rezultiraju sa osjećajem potpunog nedostatka perspektive među mladima. Nedostatak perspektive uzrokuje emigraciju mladih, u većini slučajeva, najsposobnijih i najobrazovanijih mladih ljudi. "Odliv-mozgova" postaje ozbiljan problem koji dugoročno može naštetiti razvoju BiH. Ovo je potvrđeno u UNDP istraživanju koje je pokazalo da 62% intervjuisanih mladih želi da napusti Bosnu i Hercegovinu. Nezaposlenost je vjerovatno najveći problem koji afektira mladu populaciju.

Iako nezaposlenost afektira sve segmente populacije u Bosni i Hercegovini, postoji nekoliko grupa koje su više i disproporcionalnije afektirane nezaposlenošću. Mladi

starosti između 15 i 30 godina, jedna su od ovih grupa. Zastupljeni od strane vlade i politike, kao i uopšte od strane društva, mladi su prepušteni sami sebi i onima koji su spremni da iskoriste nedostatak brige od strane BiH institucija za mlade ljude. Poslodavci mladim ljudima pružaju poslove slabog kvaliteta i slabo plaćene poslove, bez zvaničnog prijavljivanja. Veliki dio mladih u BiH pronalaze svoje poslove u neformalnom sektoru ili imaju slabo plaćene poslove koji ne obezbjeđuju prihodu dovoljan za pokrivanje osnovnih potreba. Obzirom na to da ova grupa populacije čini oko 1/4 ukupne BiH populacije i obzirom na to da je značajan dio mladih bez posla ili da radi u nepovoljnim uvjetima, neophodno je na strukturiran način adresirati probleme sa kojima se suočava ovaj dio populacije, na temelju sveobuhvatne politike zapošljavanja mladih.

Politikom zapošljavanja mora se osigurati podrška mladima od samog završetka školovanja, pronalaska zaposlenja i zaštite u slučaju nezaposlenosti. Kroz fiskalnu politiku i politiku prihoda nadležne institucije moraju početi misliti o stambenim problemima mladih i tome slično, usmjeravajući javnu potrošnju na osnovi analiza stvarnih potreba.

Poražavajući podatak je da od 500 anketiranih mladih, njih oko 70 %, još izdržavaju roditelji ili bliži članovi obitelji, a ostatak obezbjeđuje svoju egzistenciju uglavnom radeći na crno, dok veliki broj porodica u kojima ni jedan član nema stalno zaposlenje tada je slika standarda mladih kompletirana.

Neizvjesno je kada će se položaj mladih popraviti u ovom segmentu, jer podaci koji govore o zapošljavanju u općinama, Kantonu, BiH, bez obzira na uložene napore, su obeshrabrujući. Treba napomenuti da je ustaljena praksa da se Budžetom Kantona redovito izdvajaju sredstva za poboljšanje studentskog standarda.

Tržište rada i zapošljavanje dugoročno je jedan od najprimjerenijih mehanizama za izlazak iz siromaštva i smanjenje socijalne isključenosti, što prije svega zavisi od ukupnog ekonomskog razvoja. Prema podacima Direkcije za ekonomsko planiranje, posljednjih nekoliko godina BiH je zabilježila rast ukupnog društvenog proizvoda od oko 5,5% na godišnjem nivou. Međutim, ovaj rast zbog posljedica rata, velike nezaposlenosti, posljedica procesa privatizacije i sporog razvoja privrede ne rezultira većim postotkom smanjenja nezaposlenosti. Relativno visok rast ublažava samo priliv radne snage koja svake godine dolazi na tržište rada, ali ne i ukupnu nezaposlenost. Stoga je socijalni sektor krajnje uvjetovan učinkovitošću sektora zapošljavanja, aktivnih i specifičnih politika zapošljavanja, te razvoja sitnog, malog i srednjeg poduzetništva. Također, socijalni sektor je indirektno pogođen kašnjenjem sa reformama u obrazovnom sistemu koji nije povezan sa tržištem rada u BiH, u EU niti sa procjenama o budućim potrebama.

Sporo rješavanje stambenih problema mladih ostavlja negativne posljedice na formiranje porodice, ali i na mnoge druge privatne i društvene aspekte života mladih. 93% mladih parova koji su u braku ne posjeduju vlastiti prostor za stanovanje. Dodatno, svega 1% svih mladih živi u internatu ili studentskom domu, što govori o uvjetima studenata, njihovom broju, te količini organizirane društvene podrške.

Vlada Zeničko-dobojskog kantona je donijela Odluku o uslovima i kriterijima za odobravanje kredita za rješavanje stambenih potreba mladih, te osigurala sredstva u iznosu od 6 miliona konvertibilnih maraka. Zabrinjavajući je podatak da je do 24.06.2008. godine, kada je urađena Informacija o realizaciji Odluke o kreditiranju stambenih potreba mladih, od 128 mladih, koji je ispunilo uvjete za dobijanje predmetnog kredita, njih 47 taj kredit i realiziralo.

Na raznim skupovima mladi posebno potenciraju i pozdravljaju napore koje posljednje dvije do tri godine ulažu općine i Kanton u izgradnji objekata namjenjenih sportu i kulturi jer smatraju da je i to značajan pokazatelj poboljšanja standarda mladih.

8. Kulturno i medijsko djelovanje mladih

Kultura mladih jedan je od osnovnih elemenata identiteta mladih i iznimno važno područje njihove afirmacije, komunikacije i stila života. To je zapravo područje kroz koje mladi kritički preispituju tradicionalne kulturne obrasce i naslijeđe kao dio svojega identiteta i stvarajući nove obrasce i estetiku kreiraju prostor za vlastito prepoznavanje i djelovanje.

S obzirom da je odnos prema kulturi i estetici stvar učenja i odgoja, od velike važnosti je shvatiti na koji način institucionalno pristupiti i pomoći mladima na tom polju.

Nerijetko se pod pojmom kulture mladih podrazumijeva alternativno i vaninstitucionalno kulturno stvaralaštvo mladih, no ti su segmenti tek dio kulture mladih jer u nju spadaju i mnogi oblici institucionalnoga kulturnoga i umjetničkoga stvaranja kroz koje se nastoji afirmirati puno veći broj mladih.

U oblasti muzičke djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona podržane su brojne manifestacije koje okupljaju mlade stvaraoce, kao i brojni projekti plesnih ansambala i suvremenog plesnog izraza. Svoju relevantnost ima i pozorišni festival BH drame i programi iz područja kulturno-umjetničkoga amaterizma, te u području filma i video stvaralaštva djece i mladih. Podržane su i brojne multimedijske akcije koje populariziraju kulturu mladih putem elektronskih medija.

Participacija mladih u sistemu odlučivanja i kreiranja slobodnih aktivnosti je nedostatna i zanemariva. Kada mladi sami iniciraju, oblikuju i počnu provoditi programe osmišljavanja slobodnoga vremena, lokalna samouprava

često ne nalazi načina da ih u tome podupre i ne osigurava im prostorne uvjete za rad. Zato se mnoge inicijative i poduhvati, suočeni s visokim troškovima pogona, zakpunine i sl., postupno komercijaliziraju i time, suprotno temeljnoj ideji, smanjuju dostupnost širemu krugu korisnika. Mnogi pokušaji samoorganiziranja mladih i pridonošenja lokalnoj zajednici svojim idejama, nakon početnog razdoblja entuzijazma, propadaju ili se zatambljuju zbog nedostatka financijskih sredstava i prostora za okupljanje, ali i zbog nepovjerenja zajednice.

Rezultati istraživanja koja su realizovana na području Zeničko-dobojskog kantona potvrđuju stav da je problematika organizovanog korištenja slobodnog vremena mladih u našem Kantonu od posebnog značaja i to za sve kategorije mladih, bilo da se radi o predškolskim, školskim, studentskim i ostalim kategorijama mladih koji nisu uključeni u obrazovni sistem. Već je dokazano da je organizovano korištenje slobodnog vremena jedan od kaznenih faktora u razvoju mlade ličnosti i da je obrnuto proporcionalno razmjeri sa delinkvencijom, nesocijalnim ponašanjima i nezdravim pojavama.

Prisutnost mladih u javnom prostoru, kao i omogućavanje mladim da koriste medije i informacijske tehnologije, važan je preduvjet za sudjelovanje mladih u društvenom i ekonomskom razvoju. Pružiti mogućnost mladima da aktivno stvaraju vlastiti javni prostor znači omogućiti im da, kroz razmjenu ideja i stavova, promoviranje vlastitih vrijednosti i kritičko preispitivanje trendova u društvu, razvijaju svijest o vlastitoj ulozi u razvoju zemlje. Cjelovit sistem informiranja mladih ne postoji. Nekadašnji omladinski i studentski listovi i mjesečnici, koji su u socijalističkom političkom sistemu igrali važnu ulogu u afirmaciji demokratije, a naročito ljudskih prava i političkih sloboda, uspostavom demokratskog sistema izgubili su svoju društvenu ulogu i ubrzo se ugasili. Međutim, zbog postojećeg marginaliziranog društvenog položaja mladih i nemogućnosti da javno iskažu svoje probleme i ideje evidentna je potreba za ozbiljnim i utjecajnim studentskim i omladinskim medijima. Mediji "od mladih za mlade" u Bosni i Hercegovini postoje u formi školskih i studentskih časopisa, neformalnih periodičnih izdanja koja su uglavnom vezana uz muzičku i kulturnu scenu, ili se prezentiraju razvijanjem sadržaja na Internetu. Zbog nepostojanja sistema konstantne potpore ovim medijima ili njihove razvojne strategije, intenzitet i broj mladih uključenih u ovakve djelatnosti je vrlo malen.

9. Omladinska politika i učešće mladih u političkom životu

Na području Zeničko – dobojskog kantona su primjetne pozitivne promjene u učešću mladih u

političkom životu. U proteklom periodu u pojedinim općinama na inicijative kantonalnih i općinskih organa vlasti i Omladinske informativne agencije, kao i nekih nevladinih organizacija koje okupljaju mlade ili rade za mlade pristupilo se osnivanju lokalnih omladinskih vijeća, klubova mladih, savjeta mladih u općinama, kao i komisija mladih pri općinskim vijećima i Kantonalnoj skupštini. U sistematizacijama stručnih službi Kantona i nekim općinama predviđeni su posebni referati za pitanja mladih. Posebno treba istaknuti da su putem budžeta Kantona, a i nekih općina obezbjeđena sredstva za podršku aktivnostima mladih.

Sve ove aktivnosti vezane za ustoličenje omladinske politike imaju za cilj da pokrenu proces političkog angažmana mladih i razbijanje shvatanja da mladi nisu u stanju da nose teret svojih obveza za učešće u razvoju demokratskih odnosa i građenju društva po mjeri i potrebama građana i mladih koji čine preko 1/3 ukupnog stanovništva Kantona. Da će trebati još mnogo truda i konkretnih aktivnosti za aktiviranje mladih i umanjenje averzije prema političkom i društvenom angažmanu, pokazuju i rezultati istrživanja na nivou Kantona i na nivou BiH.

U anketi koja je realizovana u Kantonu od 500 ispitanika na pitanje: da li ste zainteresovani za bavljenje politikom negativno je odgovorilo 338 (67%) samo 95 se izjasnilo da su zainteresovani za politički rad. Sigurno da ovakom odnosu mladih doprinosi i nizak stepen njihovog angažmana u raznim organima. U organima mjesnih zajednica angažovano je samo 19 anketiranih, u općini 2, u organima stranaka 21, a 429 nije angažovano u društveno političkim strukturama.

10. Mladi i civilno društvo

Pojam civilno društvo se često poistovjećuje s pojmom nevladine organizacije. Međutim, taj pojam je svojim obimom širi od obima pojma nevladine organizacije. Termin civilno društvo etimološki, potiče od latinske riječi *civis*, *civilis* što znači građanin, što je suprotno terminu vojnik. U tom smislu građansko ili civilno društvo stoji nasuprot vojnom društvu, dakle, stoji kao alternativa društvu uređenom na militarnim načelima. Međutim, njegovo ključno određenje nastaje u odnosu prema državi.

Pojedine definicije civilnog društva u taj pojam uključuju i političke stranke i tržište. Međutim, mnogi to osporavaju tvrdeći da u civilnom društvu kao nečem neprinudnom i slobodnom nema mjesta za političko djelovanje i tržište. Ma koju definiciju prihvatili svima njima je zajedničko slobodno udruživanje pojedinaca u udruženja raznovrsnog karaktera i usmjerenja. Jedan od pokazatelja razvijenosti civilnog društva u nekoj zemlji, a koji je važniji od broja udruženja, jeste višestruko članstvo

pojedinaца u udruženjima. Na ovom višestrukom članstvu se gradi društvo koje nije samo zbir udruženja. Zahvaljujući svojoj zasnovanosti na individualnoj autonomiji, civilna udruženja ovise o volji, interesima, težnjama pojedinaca koji u njih ulaze i iz njih izlaze.

Možemo zaključiti da civilno društvo obuhvaća sve institucije i udruženja koja djeluju potpuno odvojeno od države. U užem smislu, civilno se društvo poistovjećuje s dobrovoljnim udruženjima građana. Od svih oblika civilnog društva, NVO ipak imaju jednu od najvažnijih uloga u učvršćivanju demokratije, posebno u zemljama koje prolaze kroz tranziciju. One sudjeluju u oblikovanju političkog i društvenog života putem vanjske kontrole rada vladinih službi, vršenja pritisaka na vladu i njene odluke, zaštite ljudskih prava, promicanja vrijednosti tolerancije, prihvaćanja različitosti i solidarnosti. Ključna uloga građanskih asocijacija u građanskom društvu i demokratskoj državi jeste *izražavanje građanskih zahtjeva, njihovih želja i potreba*, s ciljem da postanu dio političkih zahtjeva i da uđu u proceduru političkog odlučivanja u institucijama vlasti. Ove organizacije su važan oblik *političke mobilizacije i političke socijalizacije* građana. Kroz slobodu udruživanja građana društvo njeguje *pluralizam vrijednosti i mišljenja*. Značaj ovih organizacija *ogleda se u zadovoljavanju interesa i potreba građana u onim sferama u kojima te potrebe ne mogu zadovoljiti državni organi*. Da bi građansko društvo steklo željenu autonomiju potrebno je razvijati institucije civilnog društva: *javno mnijenje, interesne grupe, nevladine organizacije, društvene pokrete, slobodu medija*.

Učešće mladih u civilnom sektoru od esencijalnog je značaja za razvoj svakog društva, a posebno bosanskohercegovačkog tranzicijskog društva. Pošto položaj mladih u našem društvu još nije zadovoljavajući njihovo aktivno učešće u civilnom društvu, nevladinim organizacijama, je od značaja kao ključni faktor koji će uticati na promijenu položaja mladih u društvu. Djelovanje mladih u civilnom sektoru je od suštinskog značaja za razvoj i oporavak našeg društva.

10.1. Omladinski civilni sektor u Zeničko-dobojskom kantonu

Analize registarskih dokumenata u nadležnim tijelima Zeničko-dobojskog kantona ukazuje da je struktura udruženja odnosno nevladinog sektora na području Kantona vrlo raznolika i da su djelatnostima udruženja obuhvaćene skoro sve potrebe građana, bilo da se radi o registrovanom udruženju ili udruženju sa neformalnim statusom. Posebno su prisutne aktivnosti udruženja u oblasti socijalne zaštite. Međutim, veliki broj ostalih udruženja u svojim odlukama o osnivanju navode i aktivnosti vezane za širu društvenu problematiku. Pored udruženja u oblasti socijalnog sektora brojna su udruženja

koja se bave edukacijom, ljudskim pravima, problematikom djece i omladine. Među najbrojnijim udruženjima su razna športska i kulturno-umjetnička udruženja. Treba istaći činjenicu da su u najvećem broju slučajeva članovi ovih udruženja mladi ljudi.

Na temelju trenutno raspoloživih informacija može se reći da su udruženja na području Kantona dala veliki doprinos zadovoljavanju potreba građana u raznim oblastima života. Kvantifikacije doprinosa civilnog sektora, bit će predmet posebnih informacija, istraživanja i analiza, ali se može reći da je nemjerljiv doprinos udruženja i njihovih donatora u oblasti: ekonomskog i privrednog razvoja, socijalne zaštite, športa, kulture, razvoja demokratije, borbe za ljudska prava, zaštitu okoline, obrazovanju, zdravstvu, zaštiti djece i omladine, organizovanom korištenju slobodnog vremena građana svih uzrasta, radnog angažovanja i volutarizma.

U odnosu na korisnike i članstvo evidentna su tri osnovna oblika udruženja: udruženja koja rade za članstvo (naprimjer udruženja lovaca, ribara, invalida, boraca itd.), udruženja koja rade samo za korisnike (udruženja za djecu, borbu protiv narkomanije, humanitarne organizacije i sl.) i kombinovana udruženja koja se osnivaju i za korisnike i za članstvo (športske organizacije, organizacije za mlade, staleške organizacije itd). Dominatni status aktivista je volonterski. Procjenjuje se da je u upravama udruženja i raznim timovima angažovano preko 5.000 volontera – aktivista. Broj povremenih ili stalnih korisnika nekih od „usluga“ udruženja (humanitarne pomoći, športske aktivnosti, edukacije, kulturne aktivnosti, aktivnosti zaštite okoline itd.) u proteklom periodu premašuje cifru od jednog miliona što će reći da je svaki stanovnik Kantona više puta koristio neku "uslugu" neke domaće ili strane NVO. Može se konstatovati da je u sadašnjim udruženjima angažovano oko 4.000 volontera i oko 200 stalno zaposlenih aktivista, a broj članova i broj direktnih korisnika premašuje cifru od 30.000 građana a indirektno preko 100.000.

11. Financiranje potreba mladih

Značajan dio budžeta Kantona i općina usmjeren je u oblasti u kojima mladi direktno ili indirektno zadovoljavaju svoje potrebe i ostvaruju svoja prava. Na temelju grube preraspodjele - razgraničenja (jer dio ulaganja ide i za druge građane) za finansiranje potreba mladih svih uzrasta Budžetom Kantona za 2009 godinu ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj:5/09) planirano je da se utroši za:

- osnovno obrazovanje – 65.060.185,00 KM
- srednje obrazovanje - 34.718.959,00 KM
- visoko obrazovanje – 16.945.816,00 KM
- omladinske projekte - 127.000,00 KM
- stambeno kreditiranje mladih – 3.000.000,00 KM

- šport - 1.110.000,00 KM
- stipendije - 1.000.000,00 KM
- prevoz đaka – 4.700.000,00 KM
- sufinansiranje troškova smještaja studenata u domove – 1.442.000,00 KM
- "Transfer za djelovanje i koordinaciju organa za mlade Kantona"-10.000,00 KM
- "Transfer za posebno nadarene i talentovane mlade"-33.000,00 KM

Dio sredstava angažovat će se i iz drugih izvora-fondova (zdravstvo, zapošljavanje, općinski budžeti). U razgovorima koji su vođeni u nevladinim organizacijama, naročito sportskim, isticana je velika mogućnost uključivanja firmi u podršku aktivnostima mladih, ali uz određene stimulacije za davaoce donacija. Slični prijedlozi privrednika su i kod zapošljavanje mladih.

II DIO

CILJEVI STRATEGIJE OMLADINSKE POLITIKE NA PODRUČJU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA ZA PERIOD 2009-2014.

U drugom dijelu *Strategije* se po analiziranim oblastima utvrđuju osnovni ciljevi politike prema mladima u Zeničko-dobojskom kantonu za period 2009.-2014. godina. Polazeći od principa decentralizovanog djelovanja svih državnih tijela i stručnih institucija, lokalne samouprave i nevladinih organizacija postavljaju se sljedeći ciljevi politike prema mladima:

Obrazovanje i znanost

- nastavak implementacije sistema devetogodišnjeg obrazovanja;
- osiguranje tehničkih i stručnih uslova za sistem osnovnog obrazovanja;
- promovirati sistem obrazovanja odraslih, naročito romske populacije;
- osigurati uvjete da se mladi u Zeničko-dobojskom kantonu na razini srednjeg obrazovanja školuju za zanimanja za koja postoji potreba na tržištu rada kako u Kantonu, tako i u BiH i zemljama EU;
- razviti sistem profesionalnog usmjeravanja učenika već od osnovne škole;
- osigurati kontinuirano profesionalno usavršavanje postojećeg nastavnog i rukovodećeg osoblja, nadgledanje rada školskih ustanova, te upotrebu novih nastavnih metoda u nastavi;
- stimulirati poslodavce na aktivnu saradnju sa školama i fakultetima;
- osigurati priznanje praktične nastave i stažiranja uz studiranje kao djelimično radno iskustvo;

- u nastavne planove i programe škola uvesti mogućnosti za pomoć i podršku mladima kroz programe podrške za profesionalnu orijentaciju mladih;
- jačati saradnju u obrazovnom sistemu između srednjih škola i univerziteta;
- povećati upis u visoko obrazovanje na razinu regionalnog prosjeka od barem 32 %;
- povezati visoko obrazovanje sa naučno-istraživačkim radom;
- nastaviti osiguravati sistemsko izučavanje stranih jezika i upotreba IT tehnologije;
- omogućiti provođenje funkcionalne integracije i jačanje autonomije univerziteta;
- omogućiti veću zastupljenost i obavezno sudjelovanje studenata u procesu odlučivanja⁵.
- **osigurati volonterski rad nastavnog kadra u školama i omogućavanje polaganja pripravnčkog staža bez zasnivanja radnog odnosa.**

Zdravstvena zaštita mladih

- otvoriti nedostajuće zdravstvene službe pri zdravstvenim ustanovama na Kantonu i to: pri domovima zdravlja ambulante školske medicine i ginekološke ordinacije za omladinu. Pri Kantonalnoj bolnici Zenica službu za adolescentnu psihijatriju, a pri urološkoj ambulanti prostor za rad sa omladinom.
- unaprediti zdravstveno stanje mladih prije svega primarnom prevencijom bolesti. U narednom periodu od promotivnih aktivnosti kod mladih planirani su sljedeći programi koji se finansiraju sredstvima obaveznog zdravstvenog osiguranja:
 - podrška prestanku pušenja,
 - podrška zaštiti od pasivnog pušenja,
 - mala škola zdravlja,
 - prevencija povređivanja i trovanja.

Realizirati tri veoma značajna preventivna projekta na Kantonu i to:

- screening karcinoma grlića materice za žensku populaciju životne dobi od 24 do 65 godina,
- mamografski pregled i ultrazvuk dojki ženske populacije rizične starosne dobi,

⁵ Mladi trebaju omladinsku politiku, finalni izvještaj pripremljen za potrebe izrade omladinske politike BiH 2008, *Vijeće ministara BiH, Komisija za koordinaciju i pitanja mladih u BiH, GTZ*

- ljekarski pregled zuba školske djece.

Ekologija

- finansirati ekološke edukativne projekte
- finansirati istraživanja vezana za uticaj zagađenosti na zdravlje stanovništva
- osigurati volonterski rad nastavnog kadra u školama I omogućiti polaganje pripravničkog staža bez zasnivanja radnog odnosa

Borba protiv bolesti ovisnosti

Opći ciljevi su preuzeti iz zvaničnog dokumenta *Državna strategija nadzora nad opojnim drogama, sprečavanja i suzbijanja zloupotrebe opojnih droga u Bosni i Hercegovini* (mart 2009.):

- povećanje svijesti kroz obrazovanje zajednice u cilju primjene zdravih stilova života i očuvanja mentalnog zdravlja,
- suzbijanje i sprječavanje daljeg širenja zloupotrebe opojnih droga,
- smanjenje šteta po zajednicu nastalih zbog zloupotrebe opojnih droga,
- smanjenje potražnje opojnih droga, prvenstveno kod mladih,
- jačanje institucionalnih kapaciteta i odgovornije uključivanje društva,
- unapređenje legislative i njene primjene,
- smanjenje ponude opojnih droga.

Kada je u pitanju tretman bolesti ovisnosti ciljevi su:

- sprečavanje razvoja bolesti ovisnosti, smrtnosti i oštećenja zdravlja zbog zloupotrebe opojnih droga,
- jačanje institucionalnih kapaciteta i odgovornije uključivanje društva,
- zaokruženje sistema liječenja u JZU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti,
- prevencija zaraznih bolesti putem razvijanja Programa vakcinisanja registrovanih ovisnika.

Mladi i upošljavanje

- unaprijediti perspektive mladih na tržištu rada i stvoriti uslove za češće i kvalitetnije zapošljavanje mladih,
- obezbijediti veće učešće mladih u mjerama i programima aktivne politike zapošljavanja,

- poticati otvaranje novih radnih mjesta, razviti samozapošljavanje i poduzetništvo mladih u svim sredinama,
- podsticati i stimulirati sve oblike zapošljavanja, samozapošljavanja i poduzetništva mladih,
- povećati profesionalnu i prostornu pokretljivost mladih,
- povećati zapošljavanje mladih pripadnika osjetljivih grupa,
- stalno usklađivati razvoj sistema obrazovanja i obuke sa sadašnjim i projektovanim zahtjevima tržišta rada.

Športske aktivnosti mladih

- nastaviti finansijsku i svaku drugu podršku športskim organizacijama, uspješnim športašima, invalidskom športu, studentskim i školskim takmičenjima,
- iznaći dodatne (osim Budžeta) izvore finansiranja športskih organizacija,
- podržavati značajne državne i međunarodne športske manifestacije,
- obezbijediti uslove za redovno educiranje pedagoga za fizički odgoj a naročito za nastavnika razredne nastave
- detaljno razraditi načine individualnog rada učenika i organizovanja vanastavnih i vanškolskih aktivnosti, iznaći rješenja za uspješnu realizaciju nastave iz oblasti atletike, gimnastike, ritmike, plivanja i skijanja
- podržati dosadašnja nastojanja Vlade i Skupštine da se Zakon o športu Zeničko-dobojskog kantona što doslednije implementira.
- Unapređenje športsko-rekreativnih aktivnosti svih građana koje su u funkciji očuvanja zdravlja i poboljšanja psihofizičkih sposobnosti;
- Unapređenje vanastavnih športski aktivnosti djece, omladine i studenata;
- Unapređenje športskih i rekreativnih aktivnosti osoba sa invaliditetom;
- Unapređenje kvaliteta zvaničnih športskih takmičenja;
- Osiguranje uvjeta za rad športistima sa već ostvarenim značajnim rezultatima i perspektivnim športistima za postizanje vrhunskih športskih rezultata;

- Osiguranje i unapređenje prostornih uvjeta za razvoj športa, a posebno u ruralnim područjima Kantona;
- poboljšanja uslova za realizaciju Plana i programa vezanog za predmet Tjelesni i zdravstveni odgoj, a posebno u ruralnim područjima Kantona.

Maloljetnička delinkvencija

- smanjenje učešća maloljetnika u vršenju kaznenih djela, a što će se ostvariti kako dosljednom primjenom postojećih zakonskih i podzakonskih akata, tako i donošenjem nedostajućih akata,
- izrada sveobuhvatnih analiza i uključivanje i koordinirane aktivnosti svih društvenih subjekata u cilju, prije svega, preventivnog djelovanja i poduzimanja odgovarajućih aktivnosti.
- stvaranje uslova za primjenu odgojnih preporuka

Socijalna zaštita i standard mladih

- stvaranje dugoročne stambene politike, koja podrazumijeva kreditiranje po povoljnim uvjetima na temelju kadrovskog i pronatalitetnog modela,
- kreirati socijalnu politiku prema potrebama mladih ljudi donošenjem zakonske regulative na svim nivoima vlasti,
- regulisati primanja porodilja na način da novčanu naknadu umjesto plaće za vrijeme korištenja porodiljskog odsustva ne primaju preko Centara za socijalni rad (jer one nisu socijalni slučajevi), nego od poslodavca, koji bi imao pravo na regres,
- osigurati majkama koje doje djecu primjerene vremenske pauze,
- osigurati jednakopravnost polova u svim segmentima i na svim nivoima, i priznavanje zaposlenim muškarcima i ženama pravo na jednaku platu za jednako vrijedan rad,
- priznati mladim radnicima pravo na plaću koja će njima i njihovim porodicama osigurati doličan životni standard,
- osigurati tehničko i profesionalno obrazovanje svih osoba, uključujući i hendikepirane, uz savjetovanje s organizacijama poslodavaca i radnika, te omogućiti olakšice za pristup visokom obrazovanju, poštujući jedino kriterij individualne sposobnosti,
- u okviru zaštite vojnih i civilnih žrtava rata, prioritet dati mladima,

- poboljšati učinkovitost službi za socijalnu zaštitu kroz organizacijske reforme i pojednostavljenje procedura,
- usklađivanje standarda, regulative i politika među različitim administrativnim jedinicama u čijoj će osnovi biti pravilo da se sredstva dodjeljuju na temelju potreba,
- uspostaviti/održavati sistem socijalne sigurnosti na nivou, barem onakvom kakav je potreban za ratifikaciju Međunarodne konvencije o radu (br. 102) o minimalnim standardima socijalne sigurnosti,
- promicati ili organizovati službe koje će primjenom metoda socijalnog rada pridonijeti dobrobiti i razvoju pojedinaca i grupa u zajednici, kao i njihovom prilagođenju socijalnoj sredini,
- osigurati da svako može od nadležnih službi dobiti savjet i pomoć nužnu da bi spriječio, uklonio ili ublažio stanje osobne ili obiteljske ugroženosti.

Kulturno i medijsko djelovanje mladih

- uključiti mlade u procese donošenja odluka o potrebama, strategiji i financiranju programa za kulturu mladih;
- razvijati mehanizme društvene afirmacije i promocije mladih talentiranih umjetnika nakon umjetničkih škola i akademija;
- osigurati multifunkcionalne centre za mlade na lokalnoj razini;
- podržavanje organiziranih društveno-kulturnih aktivnosti koje vode udruženja i organizacije mladih;
- razvijati sistem informisanja studenata putem srednjoškolskih i studentskih časopisa;
- osigurati veće učešće mladih kroz projekte medijskih kuća;
- podrška medijima koji u svojim sadržajima tretiraju projekte mladih.

Omladinska politika i učešće mladih u političkom životu

- promoviranje organizacija mladih;
- učešće mladih u volonterskom radu;
- intenziviranje učešća mladih u političkom životu zajednice kroz vladin i nevladin sektor.

Mladi i civilno društvo

- implementacija odredaba Zakona o udruženjima i fondacijama;
- implementacija dokumenata Savjeta Evrope i EU;
- unapređenje djelatnosti omladinskog civilnog sektora.

Financiranje potreba mladih

- nastojati u okviru realnih mogućnosti povećati finansijska izdvajanja na svim budžetskim stavkama koje su predviđene za financiranje potreba mladih;
- formirati transfer za inovatore i kulturne radnike;
- posebno treba razmotriti mogućnost formiranja transfera za međugradsku, međudržavnu i međuregionalnu saradnju mladih Kantona;
- iznaći nove izvore finansiranja omladinskih aktivnosti.

III DIO**RADNI PLAN OMLADINSKE POLITIKE NA PODRUČJU ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA ZA PERIOD 2009.-2014. GODINE**

U trećem dijelu Strategije - *Radni plan omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona* – se obavezuju tijela državne uprave da u petogodišnjem razdoblju (2009.-2014.) provedu mjere za realiziranje ciljeva. *Radni plan* podrazumijeva: precizno definiranu mjeru, nositelje zaduženja i vrijeme provedbe.

Provođenje Strategije odvijat će se prema operativnim planovima pojedinih mjera koje će donijeti nadležna tijela, koje moraju sadržavati specifične provedbene aktivnosti s rokovima, finansijske pokazatelje s predviđenim izvorima sredstava.

1. Obrazovanje i znanost**1. Osigurati uslove za odvijanje kvalitetnog nastavnog procesa u osnovnim i srednjim školama**

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanstvo, kulturu i šport, Pedagoški zavod i općine
Rok: kontinuirano

2. Nastaviti sa sistemom inkluzivne nastave

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, ZNANOST, kulturu i šport i Pedagoški zavod

Rok: kontinuirano

3. Unapređivati i promovirati sistem obrazovanja romske populacije

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Pedagoški zavod, NVO i mediji

Rok: kontinuirano

4. Unaprijediti i promovirati princip cjeloživotnog učenja i obrazovanja mladih

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Pedagoški zavod

Rok: kontinuirano

5. Programima dokvalifikacije i prekvalifikacije poboljšati osposobljenost starijih omladinaca

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Služba za zapošljavanje

Zeničko – dobojskog kantona

Rok: kontinuirano

6. Kontinuirano putem seminara i stručnih skupova educirati nastavni kadar

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport i Pedagoški zavod

Rok: kontinuirano

7. U okviru budžetskih mogućnosti planirati sredstva za nabavku kompjuterske opreme na svim obrazovnim nivoima

Nositelji: Vlada Zeničko – dobojskog kantona i Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport

Rok: kontinuirano

8. Uspostavljanje saradnje obrazovnih institucija i tržišta rada. Riješiti problem diplomanata Zdravstvenog fakulteta.

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Ministarstvo zdravstva, Privredna komora Zeničko – dobojskog kantona, Obrtnička komora Zeničko – dobojskog kantona, Služba za zapošljavanje Zeničko – dobojskog kantona
Rok: kontinuirano, a problem Zdravstvenog fakulteta što hitnije

9. Usmjeravati obrazovanje u skladu sa zahtjevima tržišta rada

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Pedagoški zavod,

- Privredna komora Zeničko– dobojskog kantona, Obrtnička komora Zeničko – dobojskog kantona, Služba za zapošljavanje Zeničko – dobojskog kantona
Rok: kontinuirano
- 10. Promovirati nastavak školovanja promotivnim kampanjama**
Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Pedagoški zavod i Univerzitet u Zenici
Rok: kontinuirano
- 11. Uspostaviti novu funkciju studenata kao važnih faktora pri izboru nastavnih sadržaja i metoda rada**
Nositelji: Univerzitet u Zenici, Studentske organizacije
Rok: kontinuirano
- 12. Razviti i promovirati važnost stručnih studija na Univerzitetu, te postdiplomskih specijalizacija kao fleksibilan odgovor na potrebe tržišta rada i interesa mladih**
Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Univerzitet u Zenici
Rok: kontinuirano
- 13. Studentske centre reorganizirati i redefinirati kako bi postali prirodna sredina u kojoj studenti mogu zadovoljavati većinu svojih potreba (prehrana, privremeno zapošljavanje, kultura, šport, debate, klubovi, druženja) i omogućili veće sudjelovanje studentskih predstavnika u upravljanju tim centrima**
Nositelji: Univerzitet u Zenici, Studentski centar Zenica, Studentske organizacije
Rok: kontinuirano
- 14. Podupirati sistemsko provođenje programa praćenja posebno nadarenih mladih. Ti programi trebaju stimulirati razvoj kreativnih potencijala mladih u svim područjima, uključujući i osiguravanje društvene brige o odgovarajućim mehanizmima potpore njihovom zapošljavanju i dugoročnom optimalnom usmjeravanju njihovih potencijala u radnom i tehnološko-naučnom okruženju**
Nositelji: Vlada Kantona, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Pedagoški zavod i Univerzitet u Zenici, općine, privredni subjekti, službe za zapošljavanje
Rok: kontinuirano
- 15. Osigurati provođenje principa jednakih šansi za dostupnost obrazovanju neovisno o mjestu rođenja i stanovanja, materijalnom i socijalnom statusu, spolu, stanju zdravlja**
Nositelji: Izvršna i zakonodavna vlast na nivou Kantona i općina
Rok: kontinuirano
- 16. Realizirati u nastavi osnovnih i srednjih škola ekološke edukativne projekte**
Nositelj: Pedagoški zavod i škole
Rok: kontinuirano
- 17. U svim područnim školama realizovati program koji se odnosi na predmet tjelesnog i zdravstvenog odgoja.**
Nositelji: Pedagoški zavod i škole
Rok: kontinuirano
- 18. Osigurati volonterski rad nastavnika kadra u školama i omogućavanje polaganja pripravničkog staža bez zasnivanja radnog odnosa**
Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Pedagoški zavod, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice i JU Služba za zapošljavanje
Rok: kontinuirano

2. Zdravstvena zaštita mladih

Organizaciono strukturne promjene koje će uticati na poboljšanje kvaliteta zdravstvene zaštite omladine

- 19. Otvoriti (aktivirati) ambulante školske medicine u svakom domu zdravlja gdje postoji nadležni specijalista.**
Nositelji: domovi zdravlja zajedno sa nadležnim Ministarstvom zdravstva.
Rok: šest mjeseci nakon izmjene važećih normativa zdravstvene zaštite
- 20. Formirati zasebne organizacione jedinice pri Službama za zaštitu zdravlja žena koje će biti izolirane i koje će pružati usluge samo korisnicama omladinskog uzrasta (od dječijeg uzrasta pa na više).** Unaprijediti reproduktivno zdravlje i boriti se protiv zaraznih spolnih bolesti.
Nositelji: domovi zdravlja
Rok: kontinuirano

21. Organizirati, po mogućnosti pri službi za urologiju Kantonalne bolnice Zenica, izolirani prostor koji će biti namjenjen za urološke preglede i terapijske metode osoba omladinskog uzrasta. Ili omogućiti zakazivanje pregleda u jednom posebnom terminu što bi umnogome doprinijelo poboljšanju urološkog zdravstvenog stanja muškaraca uzrasta do 30 godina.

Nositelji: Kantonalna bolnica Zenica.

Rok: odmah po usvajanju Strategije.

22. Otvoriti ambulante za omladinu koja se bavi športom profesionalno ili rekreativno (športskih ambulanti) pri domovima (športskih ambulanti) pri domovima zdravlja koji imaju zaposlene specijaliste fizikalne medicine (Zenica, Visoko, Kakanj, Maglaj, Tešanj, Žepče). Nužno je iznaći mogućnost otvaranja navedenih ambulanti i pronaći mogućnost finansiranja istih

Nositelji: domovi zdravlja, Zavod Zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona

Rok: kontinuirano.

23. Izdvojiti određeni prostor na odjelu psihijatrije Kantonalne bolnice Zenica koji bi služio isključivo za smještaj psihijatrijskih slučajeva omladinskog uzrasta. Kantonalna bolnica bi trebala biti realizator ovog prijedloga odmah nakon usvajanja Strategije omladinske politike na Kantonu.

Nositelji: Kantonalna bolnica Zenica

Rok: po usvajanju Strategije

24. Otvoriti dnevne centre za boravak osoba sa posebnim potrebama i članova njihovih obitelji, a u kontekstu ukupnih i do sada vođenih aktivnosti usmjerenih u pravcima unapređivanja sistema, te iznalaženju odgovarajućih rješenja koja mogu poboljšati položaj lica sa posebnim potrebama i njihovih obitelji s ciljem podsticanja aktivnosti njihove integracije u društvo.

Nositelj: Ministarstvo za rad socijalnu politiku i izbjeglice

Rok: kontinuirano

25. Finasirati istraživanja vezana za uticaj zagađenosti na zdravlje stanovništva

Nositelj: Ministarstvo zdravstva

Rok: kontinuirano

3. Borba protiv bolesti ovisnosti

26. Imenovanje odgovornih osoba na općinskim nivoima za prevenciju ovisnosti
Prevencija bolesti ovisnosti može biti funkcionalnija ukoliko u općinskim strukturama budemo imali osobu odgovornu za koordinaciju. Planovi i njihova realizacija će biti dosta efikasniji realizacijom ove tačke. Odgovorna osoba bi imala zadatak koordinacije škola, centara za socijalni rad, centara za mentalno zdravlje, NVO-a u toj općini, izradu godišnjih planova prevencije bolesti ovisnosti u nadležnoj općini. Također bi blisko saradivala sa Zavodom i bila član Mreže/Koordinacionog tijela.

Nositelji: općine, JZU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti.

Rok: 2010. godina

27. Formiranje Mreže ili Koordinacionog tijela

Zbog specifičnosti rada na prevenciji bolesti ovisnosti nužno je formiranje Mreže/Koordinacionog tijela na nivou kantona koja bi u svoj sastav uključila predstavnike svih institucija i NVO-a koji rade na prevenciji bolesti ovisnosti (posebno referenata sa općinskih nivoa). Ovim bi protok informacija bio jednostavniji i brži, te bi prikupljanje podataka, planiranje i koordinacija budućih aktivnosti bila jednostavnija i efikasnija. Formiranje Mreže savjetuje Pomicidou grupa Vijeća Evrope.

Nositelji: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Ministarstvo zdravstva, općine, JZU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti.

Rok: 2010. godina

28. Formiranje Dnevnog centra
Programi produženog liječenja i rehabilitacije mladih nakon zaliječenja od bolesti ovisnosti su izuzetno važni. Česti su recidivi upravo zbog povratka zaliječenog ovisnika u lokalnu zajednicu, u staro društvo a neposredno nakon provedenih programa liječenja. Terapijske zajednice i dnevni centri pružaju mogućnost nastavka liječenja i učenja novim životnim vještinama kako bi po

- povratku u lokalnu zajednicu spriječili recidiv.**
Nositelji: Vlada kantona, Ministarstvo zdravstva, JZU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti,
Rok: 2010. Godina
- 29. Iniciranje zakonskih rješenja za zabranu reklamiranja legalnih PAS i izdvajanja sredstava iz prodaje za organizaciju sistema prevencije i liječenja ovisnih o duhanu**
Praksa u našoj zemlji pokazuje da se alkohol i duhan reklamiraju na mjestima gdje je to u najmanju ruku neukusno. To se naročito odnosi na organizacije koje promovišu zdrave životne stilove kao što su športski klubovi, državne reprezentacije u športu, športske dvorane, itd. Iniciranim zakonskim rješenjima omogućiti izdvajanje određenih sredstava iz prodatih cigareta za prevenciju i liječenje ovisnika o duhanu.
Nositelji: Ministarstvo za pravosuđe i upravu, Kantonalna uprava za inspekcijske poslove, općinske službe za inspekcijske poslove, športski savezi.
Rok: kontinuirano
- 30. Provođenje Zakona o zabrani prodaje alkohola i duhanskih proizvoda mladima**
Informacije dobivene od mladih prilikom kontakta sa njima upućuju da je mladima moguće doći do alkohola i duhanskih proizvoda. Stoga je potrebno dalje raditi na provođenju zakonskih mjera u ovom području. Naročito je evidentno i istraživanjem dokazano da brojne prodavnice preuzimaju i ulogu kafića/kafane jer prodaju alkohol ispred prodavnice. Ovim se mladima šalje jasna poruka o odobravanju ovakvih aktivnosti. „Kafići na travi“ kako smo ih nazvali funkcionišu i u gradskim zonama, a u selu je ovaj fenomen više raširen.
Nositelji: Ministarstvo unutarnjih poslova, Kantonalna uprava za inspekcijske poslove, općinske službe za inspekcijske poslove, športski savezi.
Rok: 2010. godina
- 31. Iniciranje zakonskih rješenja za prisilno liječenje mladih osoba**
Sadašnji sistem liječenja podrazumijeva dobrovoljno liječenje. Ovisnici često na
- liječenje dolaze u završnoj fazi bolesti ili kada više nemaju novca za kupovinu PAS. U ranoj fazi bolesti ovisnici i nisu motivisani za liječenje. Mogućnosti ranih intervencija se otvaraju u okviru rada organa unutrašnjih poslova i socijalnog sektora. Nakon rane identifikacije i ranog liječenja povećavaju se šanse za izliječenjem. Za već osuđene mlade prestupnike moguć je i razvoj modela zamjene kazne za kontinuirano liječenje (stručnjaci iz ove oblasti ističu kao primjer dobre prakse model u Austriji).**
Nositelji: Ministarstvo za pravosuđe i upravu, Ministarstvo zdravstva, Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti
Rok: kontinuirano
- 32. Razvoj Sistema vršnjačke edukacije u sistema obrazovanja**
Vršnjačka edukacija je proces u kojem obučeni mladi ljudi educiraju svoje vršnjake. Vršnjačka edukacija je model razvijen u mnogim zemljama i daje sasvim dobre rezultate. Moguća je primjena ovog sistema i prema maloljetničkoj delinkvenciji, agresivnosti, i sl. Jednom uspostavljen sistem se stalno obnavlja i razvija. U tom smislu Programom se definiše selekcija općinskih timova, edukacija edukatora, realizacija vršnjačke edukacije, te monitoring i evaluacija.
Nositelji: Pedagoški zavod, općine, Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti, NVO (UNFPA)
Rok: kontinuirano
- 33. Repliciranje Programa "Razvoj mikro-sistema prevencije u školama"**
JZU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti je u saradnji sa JU Mješovita trgovinsko-ugostiteljsko gospodarska srednja škola u Zenici razvio model prevencije u općem smislu u jednoj školi kao mikro-sistemu. Program ne zahtijeva posebna materijalna sredstva i može biti veoma brzo repliciran u sve škole. Uključuje aktivan angažman Vijeća učenika, Vijeća roditelja, pedagoga.
Nositelji: Pedagoški zavod, Vijeće učenika, Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti, NVO
Rok: kontinuirano

- 34. Kontinuirana edukacija edukatora na prostoru kantona JZU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti je razvio model edukacije edukatora i u 2009. godini usmjeren je na sistem obrazovanja i vjerske zajednice. U svakoj školi se educira 10 nastavnika za provođenje mjera prevencije, i svi službenici vjerskih zajednica. Program je moguće proširiti i uključanjem drugih bitnih ciljanih populacija (športski klubovi, policija, sudstvo, itd.)**

Nositelji: Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti, MUP, Pedagoški zavod, vjerske zajednice, športski klubovi, NVO.

Rok: kontinuirano

4. Mladi i zapošljavanje

- 35. Unaprijediti raznovrsnost i kvalitet obrazovanja na svim nivoima, afirmisati radnu etiku kod mladih;**

Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa

Rok: kontinuirano

- 36. Omogućiti radno angažovanje mladih putem radne prakse, stažiranja, pripravničkog i volonterskog rada radi suzbijanja dugoročne neuposlenosti mladih i sticanja neophodnih iskustava za zasnivanje kvalitetnog radnog odnosa;**

Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo obrazovanja, znanost, kulture i športa, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Služba za upošljavanje

Rok: kontinuirano

- 37. Unaprijediti tehničke, kadrovske i profesionalna kapacitete inspekcija rada radi pravovremenog prepoznavanja i suzbijanja neregularnosti u radnim odnosima mladih i unaprijediti suradnju između inspekcija rada i poreskih inspekcija radi suzbijanja neformalnog zapošljavanja mladih.**

Nositelji: Vlada Kantona i Kantonalna uprava za inspeksijske poslove,

Rok: kontinuirano

- 38. Podsticati mlade da aktivno traže posao radi smanjenja stope neuposlenosti mladih;**

Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo obrazovanja, znanstva kulture i športa, Služba za upošljavanje, NVO

Rok: kontinuirano

- 39. Uspostaviti sistem evidentiranja i praćenja mladih koji napuštaju obrazovni sistem prije završetka redovnog školovanja, kao i mladih bez obrazovanja i omogućiti njihovo uključivanje u programe sticanja neophodnih vještina za uključivanje u proces rada;**

Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo obrazovanja, znanosti kulture i športa, Služba za upošljavanje, NVO

Rok: kontinuirano

- 40. Obezbjediti mladima pristup programima dodatnog obrazovanja i obuka radi sticanja novih znanja i vještina, kao i popunjavanje jaza između znanja stečenih tokom obrazovanja i potreba tržišta rada;**

Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo obrazovanja, znanosti kulture i športa, Služba za upošljavanje, NVO

Rok: kontinuirano

- 41. Unaprijediti postojeće i razviti nove efikasnije mjere i programe aktivne politike zapošljavanja mladih i mjeriti njihovu efikasnost**

Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Služba za upošljavanje

Rok: kontinuirano

- 42. Podsticati informisanje, karijerno vođenje i savjetovanje mladih o mogućnostima samoupošljavanja i razvoja poduzetništva;**

Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo obrazovanja, znanosti kulture i športa, Služba za upošljavanje, NVO

Rok: kontinuirano

- 43. Podsticati razvoj programa zapošljavanja, omladinskog poduzetništva i udruženja mladih, naročito usmjerenih na razvijanje visoko produktivnih i tehnološki intenzivnih grana (industrijski i tehnološki parkovi i slično);**

Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo obrazovanja, znanosti kulture i športa, Služba za upošljavanje, NVO

Rok: kontinuirano

- 44. Stimulisati i podsticati lokalna partnerstva između lokalnih samouprava, socijalnih partnera i civilnih organizacija koje okupljaju mlade radi njihovog uključivanja u programe i projekte kojima se razvija poduzetnički sektor;**
Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo obrazovanja, znanosti kulture i športa, Služba za upošljavanje, općine, NVO
Rok: kontinuirano
- 45. Stimulisati razvoj poduzetništva u posebnim ekonomskim granama (turizam, eko-turizam, agrobiznis);**
Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Gospodarska komora, BSC, Služba za upošljavanje, udruženja građana
Rok: kontinuirano
- 46. Obezbjediti nove i unaprijediti postojeće kreditne linije radi povećanja zainteresovanosti mladih u svim sredinama za otpočinjanje sopstvenog poslovanja i rasta uposlenosti;**
Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, gospodarska komora, BSC, Služba za upošljavanje
Rok: kontinuirano
- 47. Uvesti sistem olakšica i subvencija radi stimulisanja poslodavaca da upošljavaju mlade;**
Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Služba za upošljavanje, organi lokalne uprave, razvojne agencije, NVO
Rok: kontinuirano
- 48. Uspostaviti sistem jedinstvenog i potpunog izvještavanja mladih o slobodnim radnim mjestima na lokalnom i kantonalnom tržištu rada**
Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo ZDK, Služba za upošljavanje ZDK
Rok: 2010. godine
- 49. Razvijati sistem karijernog vođenja i savjetovanja mladih pripadnika osjetljivih grupa u svim sredinama;**
Nositelji: Ministarstvo obrazovanja, znanosti kulture i športa, udruženja građana, NVO
Rok: kontinuirano
- 50. Poticati poslodavce na upošljavanje mladih pripadnika osjetljivih grupa.**
Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Služba za upošljavanje
Rok: kontinuirano
- 51. Usklađivati ponude formalnih i neformalnih oblika obrazovanja sa potrebama tržišta rada i željama mladih;**
Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo obrazovanja, znanosti kulture i športa, Služba za upošljavanje, NVO
Rok: kontinuirano
- 52. Stalno usklađivati ponudu obrazovnih profila u srednjim stručnim školama sa potrebama tržišta rada uz uvažavanje specifičnosti lokalnih sredina i principa održivog razvoja;**
Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo obrazovanja, znanosti kulture i športa, Služba za upošljavanje
Rok: kontinuirano
- 53. Modernizovati i razvijati profesionalnu praksu i praktični nastavu, kako u srednjim školama i obrazovnim institucijama, tako i u poduzećima/gospodarskim društvima.**
Nositelji: Ministarstvo za gospodarstvo, Služba za upošljavanje, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport
Rok: kontinuirano
- 54. Ispitati potrebu izmjene Zakona o radu Kantona u dijelu koji se tiče sedmičnog odmora uvođenjem obaveznog neradnog dana poslodavca ukoliko to priroda djelatnosti dozvoljava.**
Nositelji: Vlada Kantona i Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice
Rok: 2010. godina
- 55. Jačati suzbijanje korupcije u zasnivanju radnog odnosa (javni sektor) i u oblasti nadzora nad primjenom radnog zakonodavstva.**
Nositelji: Vlada Kantona i Kantonalna uprava za inspeksijske poslove
Rok: kontinuirano

5. Športske aktivnosti mladih

56. Nastaviti dosadašnja nastojanja Vlade i Skupštine da se Zakon o športu Zeničko-dobojskog kantona što dosljednije implementira, s posebnim akcentom na implementaciju u ruralnim područjima

Nosioци: Vlada Kantona i Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport,

Rok: kontinuirano

57. Poboljšanje uvjeta za realiziranje Plana i programa vezanog za predmet Tjelesni i zdravstveni odgoj

Nositelji: Pedagoški zavod i Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport,

Rok: kontinuirano

58. Obezbijediti uvjete za redovito educiranje pedagoga za Tjelesni i zdravstveno odgoj a naročito za nastavnika razredne nastave

Nositelji: Pedagoški zavod i Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport,

Rok: kontinuirano

59. Izvršiti usaglašavanje odredaba Zakona o športu ZDK sa odredbama Zakona o športu BiH.

Nositelj: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport

Rok: 2010. godine

60. Nastaviti sa afirmacijom takmičarskih aktivnosti među mladim svim uzrasta. Nastaviti sa afirmacijom Malih olimpijskih igara u svim općinama Kantona. U ovim aktivnostima ojačati funkcije športskih asocijacija (športskih društava u školama, mjesnim zajednicama i sl.). Osigurati uslove za ravnopravan tretman učenika i učenica u uključivanju u takmičarske i ostale športske aktivnosti.

Nositelj: Pedagoški zavod i Sportski savez ZDK

Rok: kraj 2010. godine

61. Poduzeti konkretne aktivnosti na obezbjedenju usluga za omasovljenje temeljnih športova: atletika, plivanje, gimnastika, zimski sportovi – skijanje - klizanje itd. Obezbijediti uslove da svaki završeni učenik–učenica osnovne škole zna da pliva i da ima osnovna teoretska i praktična znanja iz atletike.

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport

Rok: kraj 2010. godine

62. U svim ruralnim sredinama jačati športsku infrastrukturu izgradnjom športskih objekata, tipa izgradnje koša za košarku, betonskog stola za stoni tenis i sl.

Nositelj: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport

Rok: četiri godine

6. Maloljetnička delinkvencija

63. Upućivanje inicijative Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike da donese opće kriterije za izbor odgovarajućih ustanova i organizacija u javnom i društvenom sektoru za izvršenje odgojne preporuke rad u korist humanitarne organizacije.

Nositelj: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice

Rok: siječanj 2010. godine

64. Izbor i sačinjavanje liste preduzeća i ustanova u javnom i društvenom sektoru i nevladinih organizacija koje se bave poslovima od socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja, te zaključivanje sporazuma s istim radi izvršenja odgojne preporuke – rad u korist humanitarne organizacije.

Nositelj: Centar za socijalni rad, odnosno službe socijalne skrbi

Rok: šest mjeseci po donošenju propisa o utvrđivanju općih kriterija za izbor odgovarajućih ustanova i organizacija u javnom i društvenom sektoru za izvršenje odgojne preporuke – rad u korist humanitarne organizacije

65. Upućivanje inicijative Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike da donese opće kriterije za izbor odgovarajućih ustanova i organizacija u javnom i društvenom sektoru za izvršenje odgojne preporuke – smještaj u drugu obitelj, dom ili ustanovu.

Nositelj: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice

Rok: siječanj 2010. godine

- 66. Izbor i sačinjavanje liste obitelji, doma ili ustanove za izvršenje odgojne preporuke – smještaj u drugu obitelj, dom ili ustanovu i zaključivanje sporazuma s istim.**
Nositelj: Centar za socijalni rad, odnosno službe socijalne skrbi
Rok: šest mjeseci po donošenju propisa o utvrđivanju općih kriterija za izvršenje odgojne preporuke smještaj u drugu obitelj, dom ili ustanovu.
- 67. Provođenje edukacije stručnog osoblja centara za socijalni rad i hraniteljskih obitelji radi sticanja dodatnih znanja i vještina za vođenje postupka posredovanja i primjene odgojnih preporuka, odnosno njihovog izvršenja u skladu s Uredbom o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima.**
Nositelj: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice
Rok: 60 dana po donošenju propisa za izvršenje odgojnih preporuka u skladu s Uredbom o primjeni odgojnih preporuka prema maloljetnicima za čije je donošenje utvrđena nadležnost Federalnog ministarstva rada i socijalne politike.
- 68. Organizovati rad turističko-ugostiteljskih inspektora u dane vikenda (petak i subota) radi kontrole točenja alkoholnih pića maloljetnim licima u ugostiteljskim objektima**
Nositelj: Kantonalna uprava za inspeksijske poslove, općinske inspekcije i MUP
Rok: kontinuirano
- 69. Putem realizacije koncepta “Dani otvorenih vrata” organizovati posjete učenika osnovnih i srednjih škola organizacionim jedinicama Ministarstva unutrašnjih poslova (posebno struktura starosti od 14 do 18 godina), kojima će se prezentovati predstaviti policijski rad i djelovanje, zakonski propisi, kao i određene preventivne aktivnosti koje se poduzimaju na poboljšanju ukupnog stanja bezbjednosti.**
Nositelj: MUP
Rok: kontinuirano tokom školske godine
- 70. Putem seminara, okruglih stolova, javnih tribina i sredstava informisanja promovirati i djelovanje policije u smislu da se građani, a posebno omladina upozna sa vrijednostima projekta “Rad policije u zajednici”, odnosno kako se te vrijednosti prožimaju kroz ukupan rad i djelovanje policije.**
Nositelj: MUP
Rok: kontinuirano
- 71. U okviru projekta “Policajac u školi” organizovati predavanja u osnovnim i srednjim školama, gdje će se posebno učenicima od 14 do 18 godina prezentirati rad policije, zakonski propisi, određene negativne pojave u društvu (droga, alkohol, prostitucija, trgovina ljudima i dr.) a što se može dovesti u vezu sa navedenim populacijama.**
Nositelj: MUP
Rok: kontinuirano
- 72. Putem policijskih patrola pojačati pristup policijskih službenika na prostorima u blizini školskih objekata i drugih prostora na kojima se okuplja omladina u smislu da se uspostavi bliži kontakt i dijalog (komunikacija) sa učenicima, nastavnim i rukovodnim osobljem u vezi određenih negativnih pojava, problema i načina rješavanja istih.**
Nositelj: MUP
Rok: kontinuirano
- 73. Na sjednicama “Foruma bezbjednosti građana” (općinski nivo) analizirati stanje sigurnosti sa akcentom na maloljetničku delinkvenciju, gdje će se na temelju toga na nivou svake općine donijeti određene mjere, radnje i aktivnosti u cilju poboljšanja stanja sigurnosti i sprječavanja određenih negativnih pojava i događaja.**
Nositelj: MUP
Rok: kontinuirano tokom školske godine
- 74. Pojačana kontrola i legitimisanje osoba, uključujući pregled i pretres osobe i vozila, te ugostiteljskih objekata sukladno postojećim zakonima. Pojačano prisustvo policijskih službenika na identifikovanim mjestima gdje je do sada zabilježeno najčešće okupljanje kriminogenih osoba, kao i osoba sklonih narušavanju javnog reda i mira, te po procjeni preduzimati zakonom predviđene mjere i radnje. Vršiti češće obilaske osnovnih i srednjih**

škola, posebno u vrijeme školskih odmora, te svakodnevno ostvarivati kontakt sa nastavnim osobljem, pedagozima i odgovornim licima navedenih institucija. Kroz kontrolu učesnika u saobraćaju vršiti pregled, a po ukazanoj potrebi vršiti i pretres vozila i osoba u vozilima, a na osnovu ZKP-a FBiH-a, a sve u cilju pronalaska sredstava pogodnih za samopovređivanje, povređivanje drugih osoba, te predmeta koja potiču iz kaznenih djela i pogodnih za izvršenje kaznenih djela.

Nositelj: MUP

Rok: kontinuirano

7. Socijalna zaštita i standard mladih

75. Omogućiti mladim ljudima da imaju pristup adekvatnim nivoima socijalne zaštite, posebno mladim ljudima koji nisu u obrazovanju, obuci ili u radnom odnosu i koji ne primaju beneficije za neuposlenost.

Nositelj: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, centri za socijalni rad i službe nadležne za pitanja iz oblasti socijalne zaštite

Rok: kontinuirano

76. Promicati ekonomsku, pravnu i socijalnu zaštitu obiteljskog života, posebno pomoću socijalnih i obiteljskih potpora, poreznih olakšica, poticanja gradnje stanova prilagođenih potrebama obitelji, pomoći mladim domaćinstvima i drugim odgovarajućim mjerama, a radi osiguranja uvjeta potrebnih za puni razvoj obitelji, kao temeljne jedinice društva,

Nositelj: Izvršna vlast na nivou Kantona i općina, udruge mladih, NVO sektor, mediji

Rok: kontinuirano

77. Osigurati da uposlenim porodicama naknadu plaće za vrijeme odsustvovanja sa posla isplaćuje poslodavac, koji će imati pravo na refundaciju, izmjenom postojeće zakonske regulative. Naime, trenutna situacija jeste da se porodilja za vrijeme odsustvovanja sa posla radi trudnoće, poroda, i njege djeteta, vodi na evidenciji uposlenih kod svog poslodavca, a naknadu joj isplaćuje Centar za socijalni rad, odnosno mjerodavna općinska služba.

Nositelj: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice

Rok: 2010 godina

78. Promovirati pristup kvalitetnim poslovima i ponuditi novi početak u obliku obuke, do-obuke, radne prakse, posla ili druge mjere za osposobljavanje za upošljavanje, prije nego što dosegnu šest mjeseci neuposlenosti. Mladim ljudima treba osigurati visokokvalitetno obrazovanje i obuku za poboljšanje njihovih sposobnosti za dobijanje uposlenja, u cilju poboljšanja životnog standarda.

Nositelj: Ministarstvo za gospodarstvo, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, Služba za upošljavanje, mediji, udruga mladih

Rok: kontinuirano

79. Postići jednakosti na tržištu rada za sve mlade ljude i poboljšanje uvjeta za upošljavanje mladih, spriječiti diskriminiranje mladih ljudi na tržištu rada na temelju starosti i osigurati da mladi ljudi imaju iste uvjete kao i drugi radnici i da ne budu iskorišteni kao izvor jeftine i neobvezne radne snage. Kako bi se spriječila diskriminacija, mladi ljudi bi trebali biti informirani o svojim pravima u svezi sa radnim uvjetima.

Nositelj: mediji, udruge mladih, NVO sektor

Rok: Kontinuirano

80. Obavzati mjerodavno Ministarstvo da pripremi poseban program socijalne zaštite u Kantonu sa osvrtom na zaštitu mladih i njihovih obitelji, posebno status i naknadu uposlenih porodilja, kao vid poticaja mladih da zasnuju i prošire obitelji, ali i spriječiti negativan stav poslodavaca prilikom upošljavanja mladih žena-budućih majki, obzirom da je socijalna zaštita vrlo složen problem i dodiruje veliki broj mladih

Nositelj: Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, izvršna vlast na nivou Kantona i općina,

Rok: 2010 godine

81. Osigurati u Proračunu Kantona novčana sredstva za nastavak odobravanja kredita za stambeno zbrinjavanje mladih.

Nositelj: Vlada Kantona

Rok: kontinuirano

Kulturno i medijsko djelovanje mladih

- 82. Izgradnja kulturnih navika treba biti jedan od glavnih stubova školskog odgoja i obrazovanja. Škole treba poticati na djelatnu suradnju s neprofitnim udrugama mladih i za mlade koje se bave organiziranim korištenjem slobodnoga vremena, naročito kulturom, zabavom, promoviranjem zdravog načina života, kreativnim i volonterskim radom mladih, odgojem za civilno društvo, neformalnim oblicima obrazovanja, omladinskim turizmom, športom, rekreacijom i sličnim.**
Nositelji: Pedagoški zavod, menadžmet škola, udruge mladih
Rok: konitnuirano
- 83. U suradnji s udrugama mladih potaknuti kreiranje programa praćenja i stimuliranja talentiranih mladih umjetnika, te osigurati veća sredstva u proračunima za posebno talenirane mlade kroz izgradnju informacijske mreže i baze podataka, kroz stipendiranje, uključivanje u javne manifestacije, posebne javne programe i programe međugradske i međunarodne suradnje i razmjene.**
Nositelji: Ured premijera, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, udruge mladih, ustanove kulture, općinski načelnici, općinske službe društvenih djelatnosti
Rok: konitnuirano
- 84. Osnovati kantonalni centar za mlade**
Osigurati prostor te prepustiti upravljanje udrugama mladih. Centar bi imao funkcije centralnog informativnoga centra, Internet kluba, pružanja tehničkih usluga za udruge i inicijative mladih, klupske i zabavne sadržaje i sadržaje neformalnog obrazovanja.
Nositelji: Vlada Zeničko-dobojskog, Ministarstvo za obrazovanje, znanost kantona, kulturu i šport, općine, udruge mladih
Rok: 2014. godina
- 85. Omogućiti podršku posebno nadarenim mladim pojedincima putem stipendija.**
Nositelji: Vlada kantona, Općine, Udruge
Rok: konitnuirano, svake proračunske godine
- 86. Dati veću podršku i bolje uvezati posebna redovna takmičenja mladih na planu kulturnog i umjetničkog stvaralaštva, kao što je: gluma, ples, performansi, likovne izložbe, popularna muzika, grafiti, fotografija, skulptura, strip i sve druge aktivnosti od interesa za mlade.**
Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Pedagoški zavod, škole, udruge
Rok: konitnuirano
- 87. Omogućiti mladima korištenje prostora za organiziranje koncertnih, pozorišnih, umjetničkih i športskih događaja.**
Nositelji: Općinske vlasti, ustanove kulture, udruge mladih
Rok: konitnuirano
- 88. Organiziranje programa za redovne grupne posjete učenika kulturnim institucijama.**
Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, menadžment škola, ustanove kulture, općine,
Rok: konitnuirano tokom školske godine
- 89. Financijski podupirati omladinska i studentska informativna i obrazovna glasila, prilikom sufinanciranja medija kao jedan od osnovnih kriterija treba uzimati koliko medijska kuća realizuje projekte koje se tiču mladih.**
Nositelji: Ured premijera, mediji s područja Kantona
Rok: konitnuirano
- 90. Podržavati omladinske projekte koji za cilj imaju medijsku edukaciju mladih.**
Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, općine, NVO, medij
Rok: konitnuirano
- 8. Omladinska politika i učešće mladih u politici životu**
- 91. Promovirati sudjelovanje mladih u demokratskim strukturama i procedurama donošenja odluka.⁶**

⁶ Evropska povelja o učešću mladih na lokalnom i regionalnom nivou, OSCE 2004. g.

Nositelji: Povjerenstvo za mlade Skupštine ZDK, NVO, Općinska vijeća, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport
Rok: 2010. godina

92. Promovirati uključenost mladih u stranački politički sistem i obuku

Nositelji: NVO
Rok: kontinuirano

93. Formirati omladinska tijela kantonalnog i općinskog nivoa kroz vladin i nevladin sektor.

Nositelji: Izvršna i zakonodavna vlast na kantonalnom i općinskom nivou, NVO
Rok: kontinuirano

10. Mladi i civilno društvo

94. U Proračunu Kantona i proračunima općina nastaviti planirati sredstva za projekte nevladinog sektora, a posebno omladinskog civilnog sektora (razmotriti mogućnost poreskih olakšica za nevladine organizacije i donatore);

Nositelji: nadležna ministarstva i općinske službe
Rok: svake proračunske godine

95. Poboľšati suradnju vladinog i nevladinog sektora pogotovo na nivou općina Kantona;

Nositelji: kantonalni i općinski organi i nevladine organizacije
Rok: kontinuirano

96. Razmotriti već pokrenute inicijative na nivou Kantona u pravcu obezbjeđenja koordinacije i racionalizacije rada u NVO sektoru (osnivanje Foruma NVO Kantona);

Nositelji: nevladine organizacije
Rok: po usvajanju Strategije

97. Nužno je da koordinaciono tijelo (Forum NVO) u toku 2010. godine koristeći raspoložive podatke i podatke koji će se dobiti dodatnim istraživanjima osigura cjelovit uvid u razvijenost i angažman NVO sektora u Kantonu, a posebno omladinskog NVO-a.

Nositelji: nevladine organizacije
Rok: 2010-2011. godina

98. Sagledati mogućnosti povjeravanja vršenja javnih ovlasti nevladinom sektoru tamo gdje postoji potreba i interes zajednice.

Nositelji: kantonalni organi
Rok: kontinuirano

99. Nastaviti sa intezivnijom realizacijom odredaba Zakona o udrugama i fondacijama Federacije BiH i Države BiH. Posebno ubrzanije i hrabrije pristupiti implementaciji odredaba pomenutih Zakona koji sugerišu da se dio javnih ovlaštenja prenese na NVO, što bi značajno uticalo na poboljšanje referensi NVO i ugleda mladih koji su angažovani kao aktivisti u NVO sektoru. Dosadašnja iskustva potvrđuju da NVO mogu da realizuju veliki broj potreba mladih uz minimalni utrošak finacijskih i drugih sredstava.

Nositelji: mjerodavna ministarstva i NVO
Rok: kontinuirano

100. Podržati i dalje razvijati praksu uključivanja NVO u izradi i pripremanju alternativnih analiza i izvješća i njihovo uključivanje u programe rada Skupštine, Vlade i radnih tijela Skupštine, koji se odnose na položaj mladih i obezbjeđenje njihovih razmatranja na sjednicama Vlade, Skupštine ili njihovih radnih tijela.

Nositelji: NVO
Rok: kontinuirano

101. Ustaliti praksu razvijanja partnerskih odnosa NVO sa organima vlasti, organima lokalne i mjesne samouprave po svim pitanjima koja su od interesa građana i organa vlasti. Odnose regulisati putem protokola sporazuma ili nekih drugih oblika pravnog utemeljenja i regulisanja odnosa. Obezbjediti uvjete da se evidentiraju NVO i da se pozivaju na zasjedanja Skupštine. Uvesti praksu da se na radnim tijelima Skupštine saslušaju NVO koje to žele sukladno dnevnom redom ili programom Skupštine.

Nositelji: Kolegij Skupštine i Stručna služba Skupštine
Rok: u toku trajanja Strategije

11. Financiranje potreba mladih**102. Nastojati procentualno uvećavati transfer za šport sa uvećanjem Proračuna Kantona.**

Nositelji: Vlada Kantona, općine, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, športski savezi, športske udruge

Rok: kontinuirano

103. Pored dosadašnjih transfera treba uvesti nove dodatne novčane stimulanse koji podržavaju vannastavne aktivnosti u školama,

Nositelji: Vlada kantona, Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport

Rok: kontinuirano

104. Značajnije povećati sredstva za organizovanje Malih olimpijskih igara,

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, općine, športski savezi

Rok: kontinuirano

105. Treba razmotriti mogućnost formiranje transfera za međugradsku, međudržavnu i međuregionalnu saradnju mladih Kantona,

Nositelji: Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport, Pedagoški zavod, Univerzitet u Zenici, udruge studenata

Rok: 2011. godina

IV DIO**ODGOVORNOST, MONITORING, EVALUACIJA I
IZVJEŠĆE****1. Za realiziranje Strategije odgovorni su:**

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport; Ministarstvo za pravosuđe i upravu; Ministarstvo unutarnjih poslova; Ministarstvo za gospodarstvo; Ministarstvo zdravstva; Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti; Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice; Ministarstvo financija; Ministarstvo za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline; Pedagoški zavod, JU Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona, Kantonalni zavod za javno zdravstvo, sve općine na području Kantona i nevladine organizacije koje sukladno Zakonom o udrugama i fondacijama vrše javna ovlaštenja (Športski savez Zeničko-dobojskog kanton, granski športski savezi,

općinski športski savezi, društva pedagoga tjelesnog i zdravstvenog odgoja).

Svi naprijed navedeni subjekti se zadužuju da u svojim godišnjim programima rada ugrade elemente *Strategije omladinske politike* koji su u njihovoj mjerodavnosti. Također, se obvezuju da u proračunima svake godine planiraju sredstva za realiziranje predviđenih zadataka.

Odgovorni subjekti su dužni donijeti vlastite programe implementacije *Strategije*, te periodično podnositi izvješće o realiziranju tih programa.

Odgovorni subjekti se zadužuju da šestomjesečno dostavljaju Monitoring timu - Vlade Kantona izvješće o realiziranim aktivnostima, uočenim slabostima i prijedlozima za njihovo prevazilaženje, te da koordiniraju aktivnosti sa drugim razinama vlasti.

2. Ostali realizatori

Organizacije civilnog društva svojim misijama i programima svrstavaju se u značajne subjekte koji mogu implementirati dijelove *Strategije*. Neophodno je, kroz suradnju i partnerstvo, aktivno uključivanje nevladinih organizacija u implementaciju *Strategije*. Takođe nezaobilazan faktor u implementaciji *Strategije* su mediji. Vlada Kantona treba podržavati projekte medija kojima se afirmiraju mjere i ciljevi utvrđeni u *Strategiji*.

2. Monitoring tim

Vlada Zeničko-dobojskog kantona će formirati Monitoring tim za praćenje realiziranja *Strategije omladinske politike* na području Zeničko-dobojskog kantona za period 2009.-2014. godina. Sastav Monitoring tima treba da bude kompetentan i sposoban za valorizaciju i utvrđivanje razine realizacije *Strategije*.

Monitoring tim će analizirati izvješće odgovornih subjekata, te pratiti aktivnosti svih zaduženih za realiziranje mjera, kao i realizaciju proračunskih sredstava namjenjenih za tu svrhu.

Monitoring tim će Skupštini Zeničko-dobojskog kantona podnijeti 2012. i 2014. godine Izvješće o stepenu realiziranja *Strategije*. U slučaju da dođe do značajnijih odstupanja ili do izmjene uvjeta za implementaciju zacrtanih i usvojenih ciljeva *Strategije* - Monitoring tim će i mimo ovih termina izvijestiti Skupštinu Kantona.

Prva evaluacija *Strategije* izvršit će se polovinom 2012. godina, kada će se donijeti nove mjere ili uskladiti postojeće. Evaluacija će obuhvatiti područja: obrazovanja, upošljavanja i gospodarstva, socijalne politike, zdravstvene zaštite, aktivnoga sudjelovanja mladih u društvu, izgradnje civilnoga društva i volonterskoga rada, kulture mladih, te mobilnosti, informiranja i savjetovanja. Konačna evaluacija će se izvršiti 2014. godine nakon okončanja perioda na koji se odnosi *Strategija*.

ANEKS STATISTIČKI PODACI O MLADIMA I OMLADINSKOJ POLITICI

1. Obrazovanje i znanost

U tabeli br 1. su dati podaci o broju predškolskih ustanova u Zeničko-dobojskom kantonu u 2009. godini, te broju uposlenih i broju djece-korisnika.

Ukupan broj predškolskih ustanova	Državne predškolske ustanove	Privatne predškolske ustanove	Ukupno
	7	11	
Ukupan broj uposlenih	192	35	227
Ukupan broj djece	1082	382	1464

Tabela br.1.1. Broj predškolskih ustanova u 2009.g.

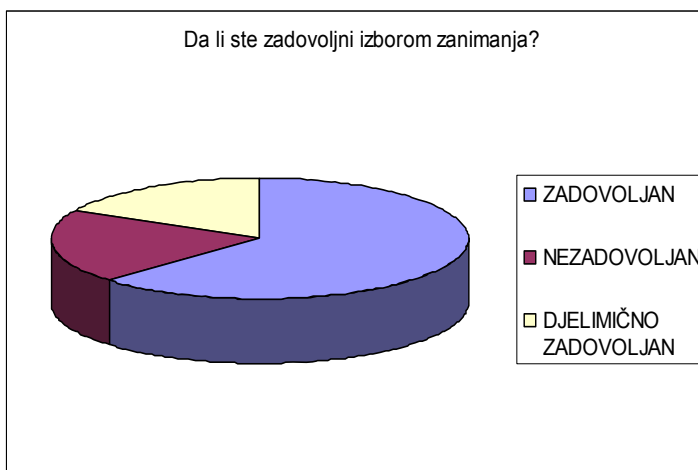
U tabeli 2. su dati podaci o broju osnovnih i srednjih škola, broju odjeljenja, broju kombinovanih

Opći podaci za školsku 2008/09. godinu za ZDK	Osnovno obrazovanje	Srednje obrazovanje
Ukupan broj škola	62	34
Ukupan broj odjeljenja	1948	658
Ukupan broj kombiniranih odjeljenja	193	1
Ukupan broj nastavnika	2732	1471
Ukupan broj učenika	43942	16681

odjeljenja, broju nastavnika i ukupnom broju učenika u Zeničko-dobojskom kantonu u školskoj 2008/9 godini.

Tabela br.1.2.: Pokazatelji u vezi osnovnih i srednjih škola tokom 2009. godine

Anketnim upitnikom mladima je omogućeno da daju svoje mišljenje o izboru zanimanja nakon završene škole. Tako je 298 ispitanika odgovorilo potvrdno na pitanje "Da li ste zadovoljni izborom zanimanja", (grafikon 1.) 82 je odgovorilo da je djelimično zadovoljno i 94 je bilo izričito nezadovoljno.

Grafikon 1. Da li ste zadovoljni izborom zanimanja?

PODACI O STUDENTIMA UNIVERZITETA U ZENICI ZA AKADEMSKU 2008/09. GODINU

Univerzitet u Zenici OJ/fakulteti	Apsolventi		Ukupno				Sveukupno
	Sa statusom	Ostali	R	Rs	V	U	
Strojarski fakultet U Zenici	74	31	249	14	-	263	368
	-	-	155	10	-	165	165
	74	31	404	24	-	428	533
Fakultet za metalurgiju i materijale	28	54	153	-	-	153	235
	-	-	94	2	-	96	96
	28	54	247	2	-	249	331
Pedagoški fakultet	257	135	497	112	173	782	1174
	-	-	166	-	38	204	204
	257	135	663	112	211	986	1378
Ekonomski fakultet	-	-	440	124	75	639	639
	-	-	133	27	80	240	240
	-	-	573	151	155	879	879
Pravni Fakultet	-	-	374	146	67	587	587
	-	-	140	41	75	256	256
	-	-	514	187	142	843	843
Zdravstveni fakultet	12	-	135	23	181	339	351
	-	-	14	2	12	28	28
	12	-	149	25	193	367	379
Islamski pedagoški fakultet	31	19	188	39	118	345	395
	-	-	24	5	36	65	65
	31	19	212	44	154	410	460
SVEUKUPNO	402	239	2036	458	614	3108	3749
	-	-	726	87	241	1054	1054
	402	239	2762	545	855	4162	4803

Tabela br.1.3.: Podaci o studentima

LEGENDA: R-redoviti student, Rs-redoviti samofinansirajući studenti, V-izvanredni studenti, U- ukupno, Apsolventi, sa statusom–u apsolventskom stažu, ostali–studenti koji polažu ispite (istekao apsolventski staž), P-prvi put upisani, p-ponovci, U-ukupo, S-sveukupno

PODACI O POSTDIPLOMSKOM STUDIJU ORGANIZIRANOM NA FAKULTETIMA UNIVERZITETA U ZENICI

FAKULTET	Naziv studija, oblast/smjer	Početak studija	Broj studenata postdiplomskog studija
FAKULTET ZA METALURGIJU I MATERIJALE	METALURGIJA	2008/2009.	18
	SAVREMENI MATERIJALI	2003/2004.	7
	SAVREMENI METALNI MATERIJALI I NJHOVA PRIMJENA U TEHNICI	1999/2000.	4
	Ukupno		29
STROJARSKI FAKULTET	EKOLOŠKO INŽENJERSTVO	2007/2008.	33
	METROLOGIJA	2006/2007.	49
	UPRAVLJANJE KVALITETOM	2005/2006.	8
	DIZAJN PROIZVODA	2001/2002.	7
	PROIZVODNI MENADŽMENT	2001/2002.	5
	UPRAVLJANJE KVALITETOM	2001/2002.	9
	PROIZVODNO MAŠINSTVO	2001/2002.	5
	ODRŽAVANJE	2001/2002.	1
	TEROTEHNOLOGIJA	1997/1998.	1
	UPRAVLJANJE KVALITETOM	1997/1998.	13
	KONSTRUIRANJE MAŠINA	1997/1998.	8
	TEROTEHNOLOGIJA	1995/1996.	23
	KONSTRUIRANJE MAŠINA	1995/1996.	16
TEROTEHNOLOGIJA	1988/1989.	23	
KONSTRUIRANJE MAŠINA	1983/1984.	42	
	Ukupno		243
EKONOMSKI FAKULTET	MARKETING	2006/07.	11
		2007/08.	10
	MENADŽMENT	2006/07.	30
		2007/08.	15
	RAČUNOVODSTVO I REVIZIJA	2006/07.	8
		2007/08.	17
	Ukupno		91
PRAVNI FAKULTET	HISTORIJA DRŽAVE I PRAVA	2006/07.	10
		2007/08.	2
	KRIVIČNO PRAVO	2006/07.	28
		2007/08.	13
	DRŽAVNO I MEĐUNARODNO JAVNO PRAVO	2006/07.	16
		2007/08.	13
	GRAĐANSKO PRAVO	2006/07.	16
		2007/08.	15
	Ukupno		113
UKUPNO			476

Tabela br.1.4.: Podaci o postdiplomskim studiju

PODACI O POSTDIPLOMSKOM INTERDISCIPLINARNOM STUDIJU

UNIVERZITET U ZENICI	NAZIV STUDIJA, OBLAST/SMJER	POČETAK STUDIJA	BROJ STUDENATA POSTDIPLOMSKOG STUDIJA
	Savremene tendencije istraživanja u društvenim i humanističkim znanostima	2005/2006	21
	Naučno istraživački studij u biomedicini	2008/2009.	43
UKUPNO			64

Tabela br.1.5.: Podaci o postdiplomskim interdisciplinarnim studijima

UKUPAN BROJ STUDENATA NA POSTDIPLOMSKOM STUDIJU JE 540.

BROJ STUDENATA NA DODIPLOMSKOM STUDIJU 4803

BROJ STUDENATA NA POSTDIPLOMSKOM STUDIJU 540

BROJ KANDIDATA S POKRENUTOM PROCEDUROM ZA PRIJAVU, ODOBRENJE, IZRADU I ODBRANU DOKTORSKE DISERTACIJE 28

KADROVSKA STRUKTURA NA UNIVERZITETU U ZENICI NA DAN 31.12.2008.GODINE

Rektorat i organizacione jedinice	Nastavno osoblje i funkcioneri							Administrativno i tehničko osoblje	Ukupno
	Redovni profesor	Vanredni profesor	Docent	Viši asistent	Asistent	Osali	Ukupno nastavno osoblje		
Rektorat	2	1	/	/	/	/	3	33	36
Fakultet za metalurgiju i materijale	7	3	8	6	2	2	28	17	45
Strojarski fakultet	3	3	5	9	8	1	29	20	49
Pedagoški fakultet	2	3	10	1	10	3	29	11	40
Pravni fakultet	/	1	4	1	10	/	16	2	18
Ekonomski fakultet	/	1	4	3	1	1	10	6	16
Zdravstveni fakultet	/	1	3	/	/	/	4	2	6
Studentski centar	/	/	/	/	/	/	/	17	17
Ukupno	14	13	34	20	31	7	119	108	227
Islamski pedagoški fakultet	/	6	3	3	4	/	16	13	29
Ukupno	14	19	37	23	35	7	135	121	256
Metalurški institut "Kemal Kapetanović"	dr.	mr.	VSS	VŠS	SSS	VK	KV	NK	
Ukupno	1	7	32	3	26	18	14	4	105
SVEUKUPNO	256 + 105 Σ 361								

Tabela br.1.6.: Kadrovska struktura na Univerzitetu u Zenici

NASTAVNICI I SARADNICI UNIVERZITETA U ZENICI NA DAN 31.12.2008.GODINE.

Fakultet	ZAPOSLENICI U RADNOM ODNOSU						ZAPOSLENICI PO UGOVORU O DJELU						Σ
	Redovni profesor	Vanredni profesor	Docent	Viši asistent	Asistent	Σ	Redovni profesor	Vanredni profesor	Docent	Viši asistent	Asistent	Σ	
Fakultet za metalurgiju i materijale	7	3	8	6	2+2	28	1	1	3	/	1+2** +4***	12	40
Mašinski fakultet	5	4	5	9	8+1	32	2	1	1	2	4	10	42
Pedagoški fakultet	2	3	10	1	10+3	29	9	7	5	4	16+1* +11***	53	82
Ekonomski fakultet	/	1	4	3	1+1	10	5	3	9	6	10+4**	37	47
Pravni fakultet	/	1	4	1	10	16	2	4	10	2	1	19	35
Zdravstveni fakultet	/	1	3	/	/	4	6	5	13	12	24 +44***	104	108
Islamski pedagoški fakultet	/	6	3	3	4	16	8	3	3	2	8	24	40
UKUPNO:	Σ 135						Σ 259						Σ394

Tabela br.1.7.: Nastavnici i saradnici Univerziteta u Zenici

Legenda: Σ-ukupno, * predavač, ** stručni suradnik, *** suradnik bez zvanja

2. Zdravstvena zaštita mladih

Imajući u vidu da omladinsku populaciju čini stanovništvo životne dobi od 15 godina do navršene 30, znači prema demografskim podacima koji su značajni za oblast zdravstvene zaštite ulaze u grupu školske djece i studenata odnosno dob odraslih do 30 godine života, koji se prema uzrastu stanovništva svrstavaju u grupu životne dobi od 15 godina do 64 godine života, koja čini najveći postotak stanovništva Kantona. Prema slobodnoj procjeni na navedenu grupu (16god.-30 god. otpada nekih 30-35 % stanovnika) ili prikazano tabelarno:

Osnovni vitalno - demografski opći pokazatelji:

Broj stanovnika životne dobi 0-14 godina	U 2008 godini 76 013	U 2007 godini 76 181
Broj stanovnika životne dobi 16-64 godine	U 2008 godini 275 371	U 2007 godini 276 001
Natalitet	U 2008 godini 10,5 promila	U 2007 godini 9,6 promila
Mortalitet	U 2008 godini 7,9 promila	U 2007 godini 8,0 promila
Gustina naseljenosti po km kvadratnom	120 u 2008g.	120 u 2007 g.
Dojenačka smrtnost	U 2008 godini 8,3 promila	U 2007 godini 7,5 promila
Prirodni priraštaj	U 2008 godini 2,7	U 2007 godini 1,6

Tabela br.2.1.: Opći demografski pokazatelji

Osnovni elementi koji služe u procjeni zdravstvenog stanja stanovništva su: očekivana dužina života, stopa smrtnosti (mortalitet), stopa dojenačke smrtnosti, vodeći uzroci smrtnosti, vodeća oboljenja (morbidity), a posebni indikatori se koriste u praćenju stanja zdravlja žena i djece.

Morbidity kao indirektni pokazatelj zdravlja i direktni pokazatelj obolijevanja se prati registracijom konačnih dijagnoza u obveznim izvješćima koji se redovito mjesečno dostavljaju u Zavod za javno zdravstvo kantona, gdje se obrađuju i u vidu šestomjesečnih i godišnjih izvješća dostavljaju Zavodu zdravstvenog osiguranja Zeničko-dobojskog kantona, odnosno služe kao temelj za izradu godišnjih izvješća o zdravstvenom stanju stanovništva.

Pet vodećih oboljenja školske djece i omladine je učestvovalo sa 65 % u ukupnom registriranom morbiditytu

u primarnoj zdravstvenoj zaštiti školske djece i omladine, što samo govori da se radilo o dosta masovnim oboljenjima kao što su akutne infekcije gornjih respiratornih puteva, koje često poprimaju karakter epidemije. Inače se radi o akutnim oboljenjima koja nakon terapijskih postupaka u najvećem broju slučajeva imaju za rezultat potpuno izliječenje bez ikakvih posljedica.

Veoma prisutan problem na području Kantona jeste loše oralno zdravlje omladine. Ispitivanja u sklopu preventivnih programa, su pokazala da svaka mlada osoba prosječne starosti od 18 godina života u prosjeku ima 7 do 9 karioznih zuba.

Obzirom da se radi o veoma značajnim podacima dijagnosticiranih oboljenja po godinama starosti tabelarnim prikazom predstaviti ćemo najčešće bolesti u 2008 godini registrirane među populacijom omladine:

Najčešća oboljenja omladine na Kantonu

Naziv bolesti	Broj registriranih slučajeva u 2008 godini životne dobi 15-18 godina
Oboljenja respiratornog sistema	42 159
Oboljenja probavnog sistema	9 347
Oboljenja urogenitalnog sistema	4 346
Oboljenja kože	4 154
Bolesti krvi i krvotvornih organa	1 930
Oboljenja kostiju, mišića i zglobova	1 841
Bolesti nervnog sistema	664
Duševne bolesti	584
Endokrine i metaboličke bolesti	125
Maligne bolesti	80

Tabela br.2.2.: Najčešća oboljenja mladih

Higijensko-epidemiološka situacija na kantonu sa posebnim osvrtom na populaciju omladine

Nadzor i kontrola nad zaraznim oboljenjima reguliran je zakonskim propisima koji su usklađeni sa zakonima Evropske unije. Veoma je značajno istaknuti da svake godine Federalno ministarstvo zdravstva donosi odluku o obveznim vakcinacijama-imunizacijama koje se financiraju sredstvima proračuna Federacije i obvezno se moraju sprovesti na cijeloj teritoriji Federacije.

Pojava i kretanje zaraznih bolesti se prati na temelju prijavljivanja (obveza svakog ljekara jeste prijava svakodnevna registrirane bilo koje zarazne bolesti, koja podliježe obvezi prijavljivanja).

Veoma su česte epidemije gripe među školskom djecom, epidemije Hepatitisa A, što zahtjeva brze

protivepidemijske mjere i zdravstveno prosvjećivanje učenika.

Redovito se vrši praćenje zdravstvene bezbjednosti opskrbe vodom za piće iz lokalnih vodnih objekata na području Kantona.

Naročita pažnja se posvećuje nadzoru nad higijenskom ispravnosću vode za piće u školskim objektima što se može vidjeti iz tabele.

Broj uzetih uzoraka vode u školskim objektima po općinama Kantona

OPĆINA	BROJ UZETIH UZORAKA
BREZA	11
DOBOJ-JUG	0
KAKANJ	58
MAGLAJ	30
OLOVO	21
TEŠANJ	48
USORA	12
VAREŠ	27
VISOKO	39
ŽEPČE	42
ZAVIDOVIĆI	44
ZENICA	108
UKUPNO	440

Tabela br.2.3.: Broj uzetih uzoraka

3. Borba protiv bolesti ovisnosti

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	muški	1961	49,2	49,3	49,3
	ženski	2016	50,6	50,7	100,0
	Total	3977	99,9	100,0	
Missing	System	5	,1		
Total		3982	100,0		

Tabela br. 3.1.: Uzorak ispitanika prema spolu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	selo	2463	61,9	61,9	61,9
	grad	1515	38,0	38,1	100,0
	Total	3978	99,9	100,0	
Missing	System	4	,1		
Total		3982	100,0		

Tabela br 3.2.: Uzorak ispitanika prema mjestu stanovanja

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Zenica	1286	32,3	32,3	32,3
	Tešanj	518	13,0	13,0	45,3
	Doboj-jug	44	1,1	1,1	46,4
	Usora	44	1,1	1,1	47,5
	Maglaj	254	6,4	6,4	53,9
	Zavidovići	199	5,0	5,0	58,9
	Žepče	434	10,9	10,9	69,8
	Kakanj	447	11,2	11,2	81,0
	Breza	114	2,9	2,9	83,9
	Visoko	296	7,4	7,4	91,3
	Vareš	165	4,1	4,1	95,5
	Olovo	181	4,5	4,5	100,0
	Total	3982	100,0	100,0	

Tabela br 3.3.: Uzorak ispitanika prema općinama

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nemoguće	636	16,0	16,7	16,7
	veoma teško	172	4,3	4,5	21,2
	prilično teško	84	2,1	2,2	23,4
	prilično lahko	463	11,6	12,1	35,6
	veoma lahko	1782	44,8	46,8	82,3
	ne znam	674	16,9	17,7	100,0
	Total	3811	95,7	100,0	
Missing	System	171	4,3		
Total		3982	100,0		

Tabela br.3.4.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje: Šta mislite koliko je za Vas teško da, ukoliko to želite, dođete do cigara?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nemoguće	711	17,9	19,2	19,2
	veoma teško	158	4,0	4,3	23,5
	prilično teško	113	2,8	3,1	26,5
	prilično lahko	551	13,8	14,9	41,4
	veoma lahko	1608	40,4	43,4	84,8
	ne znam	563	14,1	15,2	100,0
	Total	3704	93,0	100,0	
Missing	System	278	7,0		
Total		3982	100,0		

Tabela br.3.5.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje: Šta mislite koliko je za Vas teško da, ukoliko to želite, dođete do alkohola?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nemoguće	1166	29,3	31,5	31,5
	veoma teško	213	5,3	5,8	37,3
	prilično teško	208	5,2	5,6	42,9
	prilično lako	643	16,1	17,4	60,3
	veoma lako	362	9,1	9,8	70,1
	ne znam	1108	27,8	29,9	100,0
	Total	3700	92,9	100,0	
Missing	System	282	7,1		
Total		3982	100,0		

Tabela br.3.6.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje: Koliko bi vam bilo teško doći do mariuhane ili hašiša kada biste to željeli?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	uopšte ne pušim	3217	80,8	81,2	81,2
	manje od jedne cigarete sedmično	151	3,8	3,8	85,0
	manje od jedne cigarete dnevno	68	1,7	1,7	86,7
	1-5 cigareta dnevno	137	3,4	3,5	90,1
	6-10 cigareta dnevno	142	3,6	3,6	93,7
	11-20 cigareta dnevno	152	3,8	3,8	97,6
	više od 20 cigareta dnevno	97	2,4	2,4	100,0
	Total	3964	99,5	100,0	
Missing	System	18	,5		
Total		3982	100,0		

Tabela br.3.7.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje:

Kako često u zadnjih 30 dana pušite cigarete?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ja nikada ne pijem alkohol	2700	67,8	68,6	68,6
	prije 1-5 dana	522	13,1	13,3	81,8
	prije 6-12 dana	229	5,8	5,8	87,7
	prije 13-20 dana	128	3,2	3,3	90,9
	prije 21-30 dana	358	9,0	9,1	100,0
	Total	3937	98,9	100,0	
Missing	System	45	1,1		
Total		3982	100,0		

Tabela br.3.8.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje:

Kako često u zadnjih 30 dana pijete alkohol?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	0	3640	91,4	94,1	94,1
	1-2	84	2,1	2,2	96,3
	3-5	51	1,3	1,3	97,6
	6-9	17	,4	,4	98,0
	10-19	26	,7	,7	98,7
	20-39	17	,4	,4	99,1
	40 i više	33	,8	,9	100,0
	Total	3868	97,1	100,0	
Missing	System	114	2,9		
Total		3982	100,0		

Tabela br.3.9.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje:

U koliko situacija ste (ako ste uopšte ikada), konzumirali marihuanu ili hašiš (kanabis)?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nikada nisam uzeo neku ilegalnu drogu	3555	89,3	91,8	91,8
	dao mi je stariji brat ili sestra	24	,6	,6	92,4
	dala mi je neka nepoznata osoba	24	,6	,6	93,1
	prijatelj, momak ili djevojka, stariji od mene	70	1,8	1,8	94,9
	prijatelj mog godišta ili mlađi	62	1,6	1,6	96,5
	dala mi je osoba o kojoj sam čuo, ali koju nisam lično poznavao	11	,3	,3	96,7
	grupa prijatelja	65	1,6	1,7	98,4
	kupio od prijatelja	11	,3	,3	98,7
	kupio od nepoznate osobe	16	,4	,4	99,1
	dao mi prijatelj	4	,1	,1	99,2
	kod kuće uz dozvolu roditelja	2	,1	,1	99,3
	nešto drugo	28	,7	,7	100,0
	Total	3872	97,2	100,0	
Missing	System	110	2,8		
Total		3982	100,0		

*Tabela br.3.10.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje:
Ako ste ikada uzeli neku ilegalnu drogu kako ste došli do nje?*

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nikada	3683	92,5	93,4	93,4
	sa 9 godina i manje	20	,5	,5	93,9
	10 god	6	,2	,2	94,0
	11 god	4	,1	,1	94,1
	12 god	17	,4	,4	94,6
	13 god	13	,3	,3	94,9
	14 god	28	,7	,7	95,6
	15 godi	52	1,3	1,3	96,9
	16 ili više	121	3,0	3,1	100,0
	Total	3944	99,0	100,0	
Missing	System	38	1,0		
Total		3982	100,0		

*Tabela br. 3.11.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje:
Kada ste (ako ste uopšte ikada) PRVI put konzumirali marihuanu ili hašiš (kanabis)?*

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nijedan	613	15,4	15,5	15,5
	neki	1784	44,8	45,2	60,7
	većina	1409	35,4	35,7	96,4
	Svi	144	3,6	3,6	100,0
	Total	3950	99,2	100,0	
Missing	System	32	,8		
Total		3982	100,0		

Tabela br. 3.12.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje:

Prema vašoj procjeni koliko vaših prijatelja čini slijedeće - puši cigarete?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nijedan	606	15,2	15,8	15,8
	neki	1489	37,4	38,9	54,7
	većina	1390	34,9	36,3	91,0
	svi	344	8,6	9,0	100,0
	Total	3829	96,2	100,0	
Missing	System	153	3,8		
Total		3982	100,0		

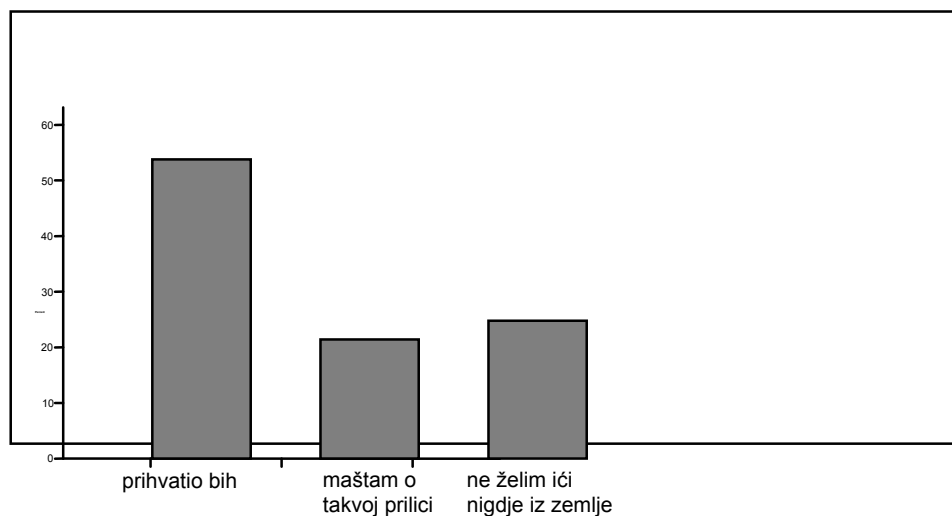
Tabela br. 3.13.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje:

Prema vašoj procjeni koliko vaših prijatelja čini slijedeće – pije alkoholna pića?

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nijedan	2794	70,2	74,7	74,7
	neki	823	20,7	22,0	96,7
	većina	85	2,1	2,3	99,0
	svi	37	,9	1,0	100,0
	Total	3739	93,9	100,0	
Missing	System	243	6,1		
Total		3982	100,0		

Tabela br.3.14.: Distribucija odgovora ispitanika na pitanje:

Prema vašoj procjeni koliko vaših prijatelja čini slijedeće – puši marihuanu?

Grafikon 3.1.: Ako bi imao priliku da odeš u inozemstvo šta bi uradio?

4. Mladi i upošljavanje

Zbirni pregled neuposlenih osoba po godinama starosti i stupnju stručnog obrazovanja za mjesec svibanj 2009. godine
– Služba za upošljavanje Zeničko-dobojskog kantona

Godine starosti	Po stupnju stručnog obrazovanja											Ukupno Žena
	NK	PK	KV	VKV	NSS	SSS	VŠŠ-1	VŠŠ-2	VSS-1	VSS-2	VSS-3	
15-18	337	0	228	0	0	0	0	0	0	0	0	565
	265	0	123	0	0	0	0	0	0	0	0	388
19-20	496	9	2374	0	1	851	0	0	0	0	0	3731
	286	4	1018	0	0	450	0	0	0	0	0	1758
21-24	1244	33	4407	2	4	2569	17	22	128	0	0	8426
	731	14	2089	0	1	1427	12	19	94	0	0	4387
24-27	1144	39	2862	2	2	1491	75	5	354	0	0	5974
	650	17	1460	1	1	874	50	4	225	0	0	3282
28-30	1493	62	2216	7	5	1119	84	5	200	1	0	5192
	840	31	1076	0	3	724	62	2	101	0	0	2839
31-35	3672	116	2789	13	39	1272	69	3	98	0	0	8071
	1938	61	1240	5	38	820	46	2	52	0	0	4202
36-40	3536	232	2760	12	39	1119	36	1	22	2	0	7759
	1795	92	1241	2	35	795	24	1	10	1	0	3996
41-45	2962	312	2695	29	24	1481	27	1	23	0	0	7554
	1689	94	1075	7	21	1077	20	0	11	0	0	3994
46-50	2825	525	1866	124	55	1163	42	0	26	1	0	6627
	1657	153	530	9	54	785	24	0	8	1	0	3221
51-55	2400	684	1368	186	64	392	35	0	30	0	0	5159
	1358	169	384	30	62	236	19	0	12	0	0	2270
55-60	1445	358	701	122	23	135	26	0	15	1	0	2826
	665	60	117	10	23	62	4	0	3	1	0	945
61-65	459	84	203	24	5	43	9	1	5	0	0	833
	147	17	11	0	5	17	2	0	1	0	0	200
Preko 65 godina	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
UKUPNO	22015	2454	24469	521	261	11635	420	38	901	5	0	62719
	12022	712	10364	64	243	7267	263	28	517	3	0	31483

Tabela br: 4.1.: Zbirni pregled neaposlenih osoba

Zbir novoprijavljenih osoba na evidenciji Službe za upošljavanje Zeničko – dobojskog kantona mlađih od 30 godina starosti u mjesecu svibnju 2009. godine

BIRO RADA	NK	PK	KV	VK	NSS	SSS	VŠ	VS	UKUPNO
Breza	5	0	9	0	0	7	0	6	27
Doboj – Jug	0	0	6	0	0	1	0	0	7
Kaknj	8	0	53	0	0	31	2	5	99
Maglaj	4	0	14	0	0	5	0	3	26
Olovo	8	0	4	0	0	7	0	0	19
Tešanj	9	0	33	0	0	13	0	3	58
Usora	0	0	6	0	0	0	1	0	7
Vareš	1	0	1	0	0	3	0	2	7
Visoko	12	0	81	0	0	26	1	6	126

Zavidovići	7	0	21	0	0	12	0	4	44
Zenica	38	1	100	1	0	53	2	18	213
Žepče	11	1	34	0	0	15	1	2	64
UKUPNO	103	2	362	1	0	173	7	49	697

Tabela br.4. 2.: Zbirni pregled novoprijavljenih osoba na evidenciju u maju 2009.g.

Zbir novoprijavljenih osoba na evidenciji Službe za upošljavanje Zeničko – dobojskog kantona mladih od 30 godina starosti u periodu siječanj-svibanj 2009. Godine

BIRO RADA	NK	PK	KV	VK	NSS	SSS	VŠ	VS	UKUPNO
Breza	16	0	48	0	1	49	2	14	130
Doboj – Jug	5	1	25	0	0	3	1	5	40
Kaknj	81	1	266	1	0	121	8	33	511
Maglaj	17	0	96	0	0	37	1	13	167
Olovo	27	0	28	0	0	30	0	6	91
Tešanj	46	2	262	0	0	108	3	15	436
Usora	2	0	15	0	0	4	1	4	26
Vareš	12	0	45	0	0	30	1	3	91
Visoko	67	2	242	0	0	118	2	35	466
Zavidovići	28	0	152	0	0	90	3	35	308
Zenica	215	5	599	5	0	327	27	93	1271
Žepče	45	1	143	1	0	72	8	12	282
UKUPNO	561	12	1921	7	1	989	57	268	3816

Tabela br.4.3.: Zbirni pregled novoprijavljenih osoba na evidenciju (mladih od 30 godina)

Pregled po temelju prestanka radnog odnosa i godinama starosti za mjesec svibanj 2009. godine

Redni broj	Osnova prestanka radnog odnosa	15-18	19-20	21-24	25-27	28-30	Ukupno Žena
1.	Ekonomski višak	0 0	2 0	0 0	2 2	0 0	4 2
2.	Istek vremena rada	1 1	7 2	42 10	29 8	28 5	107 26
3.	Nesposobnost za izvršenje određenih poslova i radnih zadataka	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
4.	Nezadovoljenje na probnom radu	0 0	0 0	1 1	0 0	0 0	1 1
5.	Ostalo	0 0	0 0	0 0	1 0	0 0	1 0
6.	Pismena izjava radnika o prekidu radnog odnosa	0 0	0 0	2 1	1 0	0 0	3 1
7.	Sporazumni prekid radnog odnosa	0 0	3 1	4 3	2 1	2 0	11 5
8.	Tehnološki višak	0 0	4 2	4 2	6 3	2 0	16 7
9.	Teža povreda radnih obaveza	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
UKUPNO:		1 1	16 5	53 17	41 14	32 5	143 42

Tabela br. 4.4.: Zbirni pregled prestanka radnog odnosa i godina starosti

5. Športske aktivnosti mladih

Pregled broja športaša po općinama Zeničko-dobojskog kantona

R.br.	Općina	Broj športista		Ukupno	Napomena
		Muški	Ženski		
1	Breza	374	107	481	
2	Doboj jug	160		160	
3	Kakanj	694	175	869	
4	Maglaj	1058	210	1268	
5	Olovo	65	37	102	
6	Tešanj	285	31	316	
7	Usora	357	30	387	
8	Vareš				Nema podat.
9	Visoko	1037	197	1234	
10	Zavidovići	476	160	636	
11	Zenica	2667	405	3072	
12	Žepče	381	62	443	
	UKUPNO :			8968	

Tabela br. 5.1.: Pregled broja sportaša

Program utroška sredstava sa stavke "transfer za šport" za 2009.godinu

R.broj	namjena	iznos (KM)	učesće %
1	kotizacije, registracije	409530,00	37,23
2	podrška aktivnostima klubova	334070,00	30,37
3	sportske aktivnosti invalida	121000,00	11,00
4	takmičenja učenika i studenata	70000,00	6,36
5	potpora perspektivnim i uspješnim sportistima	58200,00	5,29
6	aktivnosti Sportskog saveza ZDK	14000,00	1,27
7	posebni programi	35000,00	3,19
8	interventna sredstva	58200,00	5,29
	UKUPNO	1100000,00	100,00

Tabela br. 5.2.: Program utroška sredstava

Zbirni pregled programa utroška sredstava za šport po špotovima

R. broj	naziv	planirana sredstva		ukupno (KM)
		kotizacije (KM)	potpora (KM)	
1	atletika	4000	4850	8850
2	nogomet	128390	56020	184410
3	košarka	62590	33790	96380
4	rukomet	38000	31490	69490
5	odbojka	28375	29980	58355
6	ragbi	4370	9760	14130
7	taekwondo, kick-box	26990	32770	59760
8	karate	25625	34860	60485
9	judo	7500	8330	15830
10	tenis	7990	10560	18550

11	stoni tenis	3600	3640	7240
12	kuglanje, boćanje	9500	9660	19160
13	boks	2000	3080	5080
14	plivanje	2000	3.890	5890
15	kajak, kanu	16800	8120	24920
16	streljaštvo	12000	7630	19630
17	skijanje	2000	2650	4650
18	biciklizam	3600	5830	9430
19	auto-moto	0	2110	2110
20	aero sport	3000	4990	7990
21	šah	7550	19570	27120
22	gimnastika, ritmika, fitnes	0	2860	2860
23	ekstremni sportovi	0	2130	2130
24	planinarska društva	0	2500	2500
25	sportsko-ribolovna društva	0	3000	3000
26	kotizacije sjedeća odbojka	2050		2050
27	kotizacije koš. u kolicima	1600		1600
28	rezerva za kotizacije	10000		10000
	ukupno	409530	334070	743600

Tabela br. 5.3.: Pregled utroška sredstava po klubovima

Na osnovu podataka koji su dostavljeni od klubova i njihovi asocijacija zastupljenost pojedinih sportova je slijedeća :

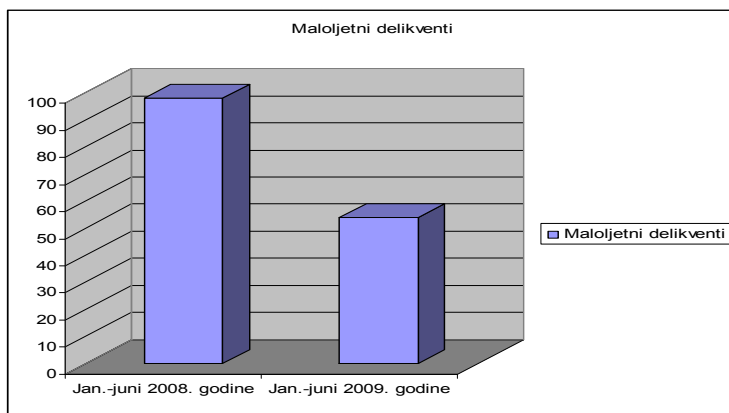
Redni broj	Naziv sporta	Broj klubova po godinama						
		1997	1999	2002	2005	2007	2008	2009
1	Atletika	2	2	2	2	2	2	2
2	Nogomet	43	41	30	27	36	31	38
3	Košarka	11	6	7	9	15	15	16
4	Rukomet	9	6	6	8	10	11	11
5	Odbojka	8	6	7	6	8	9	8
6	Borilački sportovi	15	10	14	-	-	-	-
7	Kick-box	-	-	-	2	2	1	1
8	Taekwondo	-	-	-	10	10	10	12
9	Karate	-	-	-	13	15	14	18
10	Judo	-	-	-	4	4	4	5
11	Tenis	6	3	4	6	5	9	8
12	Stoni tenis	3	1	1	1	1	1	2
13	Kuglanje,Boćanje	-	-	-	5	4	5	5
14	Boks	-	-	-	2	1	1	1
15	Plivanje	1	1	1	1	1	1	2
16	Kajak, Kanu	2	1	2	3	2	6	8
17	Streljaštvo	4	4	4	9	4	3	4
18	Skijanje	2	3	1	1	1	1	2
19	Biciklizam	1	1	1	2	3	3	3

20	Auto-moto	1	1	1	2	2	1	2
21	Aero sport	1	1	1	1	2	2	2
22	Šah	13	7	9	6	11	11	11
23	Gimnastika	-	-	-	-	-	-	-
24	Ritmika	-	-	-	-	1	2	2
25	Fitnes	-	-	-	-	1	-	-
26	Ekstremni sportovi	-	-	-	-	1	-	-
27	Korfbal	-	-	-	-	1	-	-
28	Ragbi	3	3	4	2	3	-	-
29	Planinari	-	-	-	-	-	-	5
30	Ribolovna dr.	-	-	-	-	-	-	6
Ukupno		122	97	95	122	146	151	178

Tabela br. 5.4.: Pregled zastupljenosti pojedinih sportova

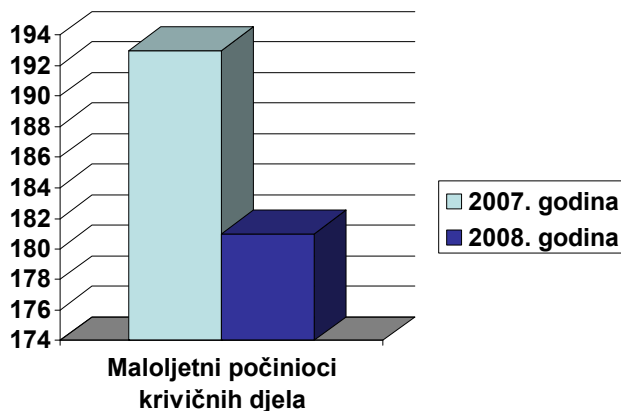
6. Maloljetnička delinkvencija

Dijagram maloljetničke delinkvencije za period siječanj – lipanj 2009. godine u poređenju sa istim periodom prethodne godine

Kako se može vidjeti iz dijagrama, kao i na temelju pokazatelja iz prethodnih godina, maloljetnička delinkvencija ima tendenciju opadanja

Grafikon 6.1. Maloljetnička delinkvencija

Grafikon 6.2. Maloljetni počinioci kaznenih

7. Socijalna zaštita i standard mladih

Podaci o broju korisnika pojedinih prava po općinama

Općina Vrsta pr.	Zenica	Žepče	Zavidovići	Maglaj	Doboj Jug	Tešanj	Usora	Olovo	Breza	Vareš	Visoko	Kakanj
SNP	100	6	8	0	0	7	0	0	0	0	0	45
Smješteni u ustanove radi osposobljanja	8	0	7	15	2	0	1	3	9	3	1	38
Dječiji doplatak	0	40	195	348	65	30	39	192	154	18	338	228
Smješteni u ustanove sa mentalnim problemima	16	4	0	0	0	3	0	1	0	3	0	12
Institucionalno zbrinuti-bez rod. Staranja	18	0	7	7	2	6	0	0	0	2	1	26
Zbrinuti u hraniteljskim obitelji- bez rod. Staranja	20	3	5	14	1	3	0	5	4	9	0	4
Uposlene porodilje	200	182	84	70	22	288	33	60	45	47	200	132
Neuposlene porodilje	305	172	349	218	17	235	21	41	26	17	164	251
Pomoć i njega od strane drugog lica	0	12	28	75	0	91	10	60	17	37	53	0
Zdravstvena zaštita	10	11	81	0	7	146	32	120	25	32	9	65
JNP i pomoći natur. karaktera	0	28	30	108	13	107	12	250	92	62	35	53
Ukupno	677	458	794	855	129	916	148	732	372	230	801	854

Tabela br.7.1.: Pregled prema općinama

Pravo	Broj korisnika
SNP	166
Smješteni u ustanove radi osposobljanja	87
Dječiji doplatak	1647
Smješteni u ustanove sa mentalnim problemima	39
Institucionalno zbrinuti-bez rod. staranja	69
Zbrinuti u hraniteljskim obiteljima- bez rod. staranja	68
Uposlene porodilje	1363
Neuposlene porodilje	1816
Pomoć i njega od strane drugog lica	383
Zdravstvena zaštita	538
JNP i pomoći natur. karaktera	790
Ukupno	6966

Tabela br.7.2.: Pregled broja korisnika pojedinih prava

8. Kulturno i medijsko djelovanje mladih

Iz Tabele br. 1 vide se odgovori mladih na pitanje: *kako koristite slobodno vrijeme*, a iz Tabele 2 mogu se vidjeti rezultati istraživanja koje je organizovao UNDP na temu Mladi u Bosni i Hercegovini 2003, koji su djelimično uporedivi.

Kako koristite slobodno vrijeme?

Gledam TV	Slušam muziku	Bavim sportom	Surfam internetu	Čitam knjige	Idem u kafić	Razgovaram sa vršnjacima	Idem na političke sastanke	Boravim sa djevojkom/mladićem	Idem na kurseve	Obavljam vjerske obrede	"Zujim bez veze po kući"	Tražim posao
237	204	77	28	131	94	150	8	95	10	65	49	311
47%	40%	15%	5%	26%	18%	30%	2%	19%	2%	13%	10%	62%

Tabela br 8.1.: Odgovori na pitanje: *Kako koristite slobodno vrijeme?*

Istraživanja UNDP-a

Koliko često	Nikad	Rijetko	Samo u posebnim prilikama	Često	Redovno
Gledate TV/Video	1%	17%	7%	47%	29%
Idete u kino	27%	35%	14%	19%	4%
Igrate sport	23%	29%	13%	25%	10%
Idete na izlet	11%	34%	30%	21 %	4%
Idete u frad/kafiće disko	6%	16%	12%	40%	26%
Surfate na internetu	52%	22%	10%	11%	5%
Idete u pozorište	68%	21%	7%	3%	0%
Idete na religijske susrete	38%	25%	20%	12%	4%
Političke aktivnosti	75%	15%	5%	3%	1%
Slušate radio	4%	11%	9%	46%	31%
Idete na zabave	12%	20%	32%	30%	7%
Pohađate razne kurseve	52%	28%	10%	9%	1%
Čitate knjige	11%	23%	16%	36%	13%
Obilazite galerije	71%	16%	6%	5%	2%
Idete u kupovinu	6%	18%	16%	39%	22%
Obilazite rodbinu i prijatelje	2%	9%	18%	48%	23%
Provodite vrijeme sa porodicom	3%	5%	11%	40%	41%
Provodite vrijeme u kući	5%	14%	8%	38%	34%
Dobrovoljno radite	74%	15%	4%	5%	3%
Umjetnost	78%	13%	5%	4%	2%
Igrate se igara na računaru	60%	19%	7%	10%	4%

Tabela br. 8.2.: Rezultati istraživanja UNDP-a

Po posljednjim izvješćima u našem Kantonu djeluje preko 1000 registriranih nevladinih organizacija i na desetine neformalnih udruga i to u oblasti športa, kulture, ekologije, socijalne zaštite, obrazovanja i vaspitanja, zdravstva, zaštite ljudskih prava itd. U ovim organizacijama uključen je veliki broj mladih, kao kreatora aktivnosti ili kao korisnika usluga NVO. Nažalost teška ekonomska situacija djelimično blokira rad i ovih organizacija. Iz Informacije o stanju nevladinog sektora u kantonu, koju su razmatrali poslanici Skupštine ZDK početkom 2007 godine vidljivo je da mladi mogu u NVO da realizuju veliki broj svojih potreba, a to se naročito odnosi na NVO u oblasti športa i kulture. Zaključeno je da NVO u Kantonu raspolažu sa značajnim kadrovskim i tehničkim resursima i neophodnom podrškom da se stave u funkciju mladih. Iz izvješća načelnika vidljivo je da je u općinama gdje je NVO prihvaćen kao partner, realizirano na desetine projekata od interesa za mlade svih uzrasta.

9. Omladinska politika i učešće mladih u političkom životu

Sve ove aktivnosti vezane za ustoličenje omladinske politike imaju za cilj da pokrenu proces političkog angažmana mladih i uklone shvatanja da mladi nisu u

stanju da nose teret svojih obveza za učešće u razvoju demokratskih odnosa i građenje društva po mjeri i potrebama građana i mladih koji čine preko 1/3 ukupnog stanovništva Kantona. Da će trebati mnogo truda i konkretnih aktivnosti za aktiviranje mladih i umanjenje averzije prema političkom i društvenom angažmanu, pokazuju i rezultati istrživanja na nivou Kantona i na nivou BiH.

U anketi koja je relizirana u Kantonu od 500 ispitanika, na pitanje: da li ste zainteresirani za *bavljenje politikom*, negativno je odgovorilo 338 (67%) anketiranih, a samo 95 se izjasnilo da su zainteresovani za politički rad. Sigurno da ovakom odnosu mladih doprinosi i stepen njihovog angažmana u raznim organima, tako je u organima mjesnih zajednica angažovano 19 anketiranih, u općini 2, u organima stranaka 21, a 429 nije angažovano u društveno političkim strukturama. Ova situacija doprinosi i shvatanju mladih da oni u stvari ne mogu ništa promijeniti, pa čak i kada su izabrani u neke organe.

Ovaj stav je potvrđen rezultatima istraživanja UNDP što se vidi iz tabele

Koliko mladi utiču na političke događaje u BiH		Koliko mladi utiču na donošenje odluka na lok.nivou
Uzorak 1000		
Puno	1%	1%
Dovoljno	3%	4%
Malo	44%	47 %
Nikako	50%	46 %
Ne znam	2%	2%

Tabela br. 9.1.: Mladi i uticaj na političke događaje

LITERATURA

1. Akcioni plan prevencije i suzbijanja maloljetničke delinkvencije u Federaciji BiH, Vlada FBiH, maj 2008. godine;
2. Analiza statističkih obrazaca koji sadrže podatke o pruženim zdravstvenim uslugama u 2008 godini na području Kantona, Ministarstvo zdravstva Zeničko-dobojskog kantona;
3. Analiza položaja mladih u BiH; (Vijeće ministara – Povjerenstvo za koordinaciju pitanja mladih u BiH u suradnji sa GTZ, 2008;
4. Direktna obilazak svih zdravstvenih ustanova Kantona (javni zdravstveni sektor) i tri privatne zdravstvene ustanove tipa poliklinika;
5. Državna strategija nadzora nad opojnim drogama, sprečavanja i suzbijanja zlouporabe opojnih droga u Bosni i Hercegovini, mart 2009;
6. Evaluacijski upitnik JZU Kantonalni Zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti, 2006;
7. Evropska povelja o učešću mladih u životu na općinskom i regionalnom nivou, OSCE 2004;
8. Informacija o stanju bezbjednosti na području Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj – ožujak 2009. godine, Uprava policije MUP-a ZDK, april 2009. godine;
9. Informacija o položaju mladih-ocjena implemetacije Zaključaka iz 2005godine; (Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport ZDK, 2006 godina)
10. Informacija o stanju NVO 2007; (Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport ZDK, 2007 godina)
11. Informacija o stanju u oblasti športa; (Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport ZDK, 2008 godina)
12. Informacija o stanju u oblasti športa; (Športski savez Zeničko-dobojskog kantona, 2008)
13. Istraživanje MUP-a u okviru projekta «Nemoj ni probati drogu», 2006;
14. Istraživanje NVO-a «Margina», 2003;
15. Izvješće o radu Uprave policije sa ocjenom stanja bezbjednosti tokom 2008. godine, Uprava policije MUP-a ZDK, januar 2009. godine;
16. Izvješće o zdravstvenom stanju stanovništva i organizacija zdravstva., Kantonalni zavod za javno zdravstvo, 2004;
17. Lawrence Grossberg – Dekonstrukcija mladosti: u M. Haralambos-M. Holborn: Sociologija: teme i perspektive, Golden marketing, Zagreb, 2002, str. 915-916.
18. Mladi trebaju omladinsku politiku, GTZ, Izvješće 2008.;
19. Mladi i evropske integracije; (Vijeće ministara – Povjerenstvo za koordinaciju pitanja mladih u BiH u suradnji sa GTZ , 2008.
20. Nacrt Zakona o mladima Federacije Bosne i Hercegovine
21. Podaci CMZ Zenica;
22. Podaci JZU Kantonalni Zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti» o karakteristikama ovisnika, 2006.;
23. Podaci MUP-a ZDK-a, 2006.;
24. Položaj mladih na seoskom području" (rezultati istraživanja u općini Zenica);
25. Procjena prevalence HIV-a, HCV, HBV, Sifilisa i rizičnog ponašanja u populaciji korisnika droga putem injekcija u Zenici, Sarajevu i Banjaluci, UNICEF, 2007. (u toku je statistička obada podataka te ovi podaci nisu uključeni u Analizu),
26. Program prevencije maloljetničke delikvencije na području Zeničko-dobojskog kantona, Vlada ZDK, mart 2008. godine;
27. Rasprostranjenost droga među mladima na području Ze Do kantona, JZU Kantonalni zavod za borbu protiv bolesti ovisnosti, juni 2009.;
28. Rasprostranjenost toksikomanija kod školske djece i omladine, Kantonalni zavod za javno zdravstvo, 2003.;

29. “Rezolucija o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima, Parlament FBiH, veljača 2008.;
30. Rezultati istraživanja 2004, 2005, 2006, 2007 u sektoru za mlade, NVO i sportu u ZDK;
(UG “ Naša djeca “ Zenica –Istraživačka grupa)
31. Smjernice za izradu Strategije omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona za period 2009.-2014. godine;
32. Strateške odrednice razvoja Univerziteta u Zenici za period 2009.-2014.
33. Strategija protiv maloljetničkog prestupništva u Bosni i Hercegovini (2006-2010), Vijeće ministara BiH, (Službeni glasnik BiH broj 14/08.);

Kazalo

Uvod	1
I DIO	
Ocjena stanja	4
1. Obrazovanje i znanost.....	4
2. Zdravstvena zaštita mladih.....	7
3. Borba protiv bolesti ovisnosti.....	10
4. Mladi i upošljavanje.....	12
5. Športske aktivnosti mladih.....	14
6. Maloljetnička delinkvencija.....	16
7. Socijalna zaštita i standard mladih.....	20
8. Kulturno i medijsko djelovanje mladih.....	22
9. Omladinska politika i učešće mladih u političkom životu.....	23
10. Mladi i civilno društvo.....	23
11. Financiranje potreba mladih.....	24
II DIO	
Ciljevi Strategije omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona.....	25
▪ Obrazovanje i znanost.....	25
▪ Zdravstvena zaštita mladih.....	25
▪ Borba protiv bolesti ovisnosti.....	26
▪ Mladi i upošljavanje.....	26
▪ Športske aktivnosti mladih.....	26
▪ Maloljetnička delinkvencija.....	27
▪ Socijalna zaštita i standard mladih.....	27
▪ Kulturno i medijsko djelovanje mladih.....	27
▪ Omladinska politika i učešće mladih u političkom životu.....	27
▪ Mladi i civilno društvo.....	28
▪ Financiranje potreba mladih	28
III DIO	
Radni plan omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona.....	28
▪ Obrazovanje i znanost.....	28
▪ Zdravstvena zaštita mladih.....	29
▪ Borba protiv bolesti ovisnosti.....	30
▪ Mladi i upošljavanje.....	32
▪ Športske aktivnosti mladih.....	33
▪ Maloljetnička delinkvencija.....	34
▪ Socijalna zaštita i standard mladih.....	36
▪ Kulturno i medijsko djelovanje mladih.....	37
▪ Omladinska politika i učešće mladih u političkom životu.....	37
▪ Mladi i civilno društvo.....	38
▪ Financiranje potreba mladih.....	39
IV DIO	
Odgovornost, monitoring, evaluacija i izvještavanje.....	39
ANEKS – Statistički podaci o mladima i omladinskoj politici	40
Literatura.....	59

VLADA**29.**

Na temelju članka 16. stavak 1. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 16/00, 7/05 i 4/06) i članka 132. stavak 1. točka f) Zakona o policijskim službenicima Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 8/06, 20/07 i 9/09), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 167. sjednici, održanoj 21.01.2010. godine, d o n o s i

U R E D B U

o izmjeni Uredbe o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima policijskih službenika Zeničko-dobojskog kantona

Članak 1.

U Uredbi o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima policijskih službenika Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 03/08, 10/09 i 13/09) u dijelu Uredbe o izmjeni Uredbe o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima policijskih službenika Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 13/09) u članku 2. dio teksta „do 31.12.2009. godine“ zamjenjuje se tekstom „do donošenja Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2010. godinu“.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2155/10.

Datum, 21.01.2010. godine

Zenica

PREMIJER**Miralem Galijašević, v.r.****30.**

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06) i Odluke o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj-ožujak 2010. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 18/09), Vlada Zeničko-

dobojskog kantona, na 167. sjednici, održanoj 21.01.2010. godine, d o n o s i :

O D L U K U

o odobravanju sredstava za javne-humanitarne kuhinje Zeničko-dobojskog kantona

**Članak 1.
(Predmet)**

Odobravaju se sredstva u iznosu od 49.000,00 KM (slovima: četrdesetdevetihijada konvertibilnih maraka), kao pomoć od značaja za rad javnih-humanitarnih kuhinja Zeničko-dobojskog kantona.

**Članak 2.
(Raspored sredstava)**

Sredstva iz članka 1. ove Odluke odobravaju se u iznosima i na način kako slijedi:

1. MDD "Merhamet" Zenica	15.000,00 KM
2. MDD "Merhamet" Maglaj	10.000,00 KM
3. Caritas zeničkih župa	6.000,00 KM
4. Pučka kuhinja Vareš	6.000,00 KM
5. Narodna kuhinja Zenica	12.000,00 KM.

**Članak 3.
(Analitička konta)**

Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz sredstava utvrđenih Odlukom o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj-ožujak 2010. godine, („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 18/09), razdjel 20, organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200, KAD 207, pozicija «Ostali socijalni transferi».

**Članak 4.
(Provođenje odluke)**

Za realiziranje ove odluke zadužuje se Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice i Ministarstvo financija, svako u domenu svojih mjerodavnosti.

**Članak 5.
(Izvrštavanje)**

Zadužuju se javne-humanitarne kuhinje da podnose Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i izbjeglice izvješće o namjenskom utrošku doznačenih sredstava.

Članak 6.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjivat će se danom donošenja.

Broj: 02-35-1994/10.

PREMIJER

Datum, 21.01.2010. godine

Zenica

Miralem Galijašević, v.r.

31.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 16/00, 7/05 i 4/06) i Odluke o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj-ožujak 2010. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 18/09), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 167. sjednici, održanoj 21.01.2010. godine, d o n o s i :

O D L U K U

o odobravanju sredstava za jednokratne i privremene novčane pomoći

Članak 1.
(Predmet)

Odobravaju se sredstva u iznosu od 21.600,00KM (slovima: dvadesetjednatisućušaeststotina konvertibilnih maraka), za jednokratne i privremene novčane pomoći za financiranje dodatnih interventnih mjera i aktivnosti socijalno-zaštitnog karaktera putem JU Centara za socijalni rad i mjerodavnih općinskih službi socijalne zaštite.

Članak 2.
(Raspored sredstava)

Sredstva iz članka 1. ove Odluke odobravaju se u iznosima i na način kako slijedi:

1. JU "Centar za socijalni rad" Breza	1.000,00KM
2. Mjerodavna općinska služba socijalne zaštite Doboj Jug	800,00KM
3. JU "Centar za socijalni rad" Kakanj	2.000,00KM
4. JU "Centar za socijalni rad" Maglaj	1.200,00KM
5. JU "Centar za socijalni rad" Olovo	1.000,00KM
6. JU "Centar za socijalni rad" Tešanj	3.000,00KM

7. Nadležna općinska služba socijalne zaštite Usora	900,00KM
8. JU "Centar za socijalni rad" Vareš	1.000,00KM
9. JU "Centar za socijalni rad" Visoko	2.500,00KM
10. JU "Centar za socijalni rad" Zavidovići	1.200,00KM
11. JU "Centar za socijalni rad" Zenica	5.500,00KM
12. JU "Centar za socijalni rad" Žepče	1.500,00KM.

Članak 3.
(Analitička konta)

Sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se iz sredstava utvrđenih Odlukom o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj – ožujak 2010. godine, (Službene novine Zeničko-dobojskog kantona broj 18/09), razdjel 20, organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200, KAD 207, pozicija «Ostali socijalni transferi».

Članak 4.
(Provođenje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice i Ministarstvo financija, svako u domenu svojih mjerodavnosti.

Članak 5.
(Izvrštavanje)

Zadužuju se JU Centri za socijalni rad i mjerodavne općinske službe da podnose izvješće Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i izbjeglice o namjenskom utrošku sredstava iz članka 2. ove Odluke, sukladno Uputstvom Ministra, broj: 09-14-2830-1/08 od 15.12.2008. godine.

Članak 6.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjivat će se danom donošenja.

Broj: 02-35-1995/10.

PREMIJER

Datum, 21.01.2010. godine

Zenica

Miralem Galijašević, v.r.

32.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-

dobojskog kantona", broj 16/00, 7/05 i 4/06), a u svezi sa člankom 10. stavak 1. Zakona o financiranju političkih partija („Službeni glasnik BiH“, broj 22/00 i 102/09), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 169. sjednici, održanoj 12.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U
o raspodjeli sredstava za klubove zastupnika političkih stranaka za I kvartal 2010. godine

Članak 1.
(Predmet)

Odobrava se isplata sredstava u iznosu od 63.000,00 KM (slovima: šezdesettrisućekonvertibilnih maraka) za klubove zastupnika političkih stranaka u Skupštini Zeničko-dobojskog kantona za I. kvartal 2010. godine.

Članak 2.
(Način raspodjele)

Sredstva iz članka 1. ove odluke raspoređuju se na način da se: 30% sredstava raspoređuje jednako svim klubovima zastupnika političkih stranaka, 60% od ukupnog iznosa raspoređuje se srazmjerno broju poslaničkih mjesta koje svaki klub zastupnika političkih stranaka ima u trenutku raspodjele, dok se 10% od ukupnog iznosa raspoređuje klubovima zastupnika srazmjerno broju poslaničkih mjesta koje pripadaju manje zastupljenom spolu.

Članak 3.
(Analitička konta)

Isplata sredstava iz članka 1. ove odluke će se izvršiti na temelju Odluke o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za 2010. godinu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 18/09), sa razdjela 10, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001-Skupština Kantona, ekonomski kod 614300 „Transfer za klubove zastupnika političkih stranaka“.

Članak 4.
(Način isplate)

Isplata odobrenog iznosa sredstava je akontativni dio čije usklađivanje će biti izvršeno sa obračunom pripadajućeg prava na financiranje sukladno novim pravilima raspodjele.

Članak 5.

(Provođenje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuje se Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona i Stručna služba Skupštine Zeničko-dobojskog kantona.

Članak 6.

(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-4232/10.

Datum, 12.02.2010. godine

Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.

33.

Na temelju članka 83. stavak 1. Zakona o lijekovima („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 51/01), članka 33. stavak 1. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 30/97 i 7/02) i članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 167. sjednici, održanoj 21.01.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U

o izmjenama Odluke o listi lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja

Članak 1.

U Odluci o Listi lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 14/04 i 9/08) u tabelarnom dijelu Liste, tekst pod rednim brojevima 30, 40, 69, 76 i 79, mijenja se i glasi:

„30. C10AA05 ATORVASTATIN
Tulip – „Lek“ film tbl.10mg x 30..... VPC 10,25KM
HIPOLIKEMIK Tulip – „Lek“ film
tbl.20mg x 30.....VPC 16,02KM
.....Rp.spec f, učešće Zavoda 25%

40. C07AB03 ATENOLOL Panapres –
„Hemofarm“ tbl.100mg x 14.....VPC 1,40KM

-Rp,..... učešće Zavoda 100%
- 69. J01DA01 **CEFALEKSIN** Cefaleksin –
„Hemofarm“ caps.250mg x 16.....VPC 3,10KM
.....Rp.....učešće Zavoda 100%
- 76. J02AC01 **FLUKONAZOL** Flukanol –
„Hemofarm“ caps.50mg x 7.....VPC 8,45KM
.....Rp.....učešće Zavoda 100%
- 79. J04AK01 **PIRAZINAMID** Pirazinid –
„Kočak“ tbl.500mg x 100.....VPC 17,07KM
.....Rp.spec.učešće Zavoda 100%
- 94. N03AG01 **NATRIJ VALPROAT** Depakine-„Aventis
Sanofi“ sirup 57,64mg/1ml;150mlVPC 9,85KM
.....Rp.spec. Učešće Zavoda 100%“

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-37-2154/10.
Datum, 21.01.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.
.....

34.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 167. sjednici, održanoj 21.01.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U

o visini naknade za topli obrok uposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim proračunskim korisnicima Zeničko dobojskog kantona za period 01.01.2010. godine do 31.03. 2010. godine

**Članak 1.
(Visina toplog obroka)**

Visina naknade za topli obrok uposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim proračunskim

korisnicima Zeničko-dobojskog kantona za period 01.01.2010. godine do 31.03.2010. godine iznosi od 8,00 KM (slovima: osam konvertibilnih maraka) po radnom danu. Službenim osobama Jedinice za podršku Ministarstva unutarnjih poslova Zeničko-dobojskog kantona, pored naknade za topli obrok iz stavka 1. ovog članka, pripada i dodatna naknada za pojačanu ishranu u iznosu od 5,00 KM po radnom danu.

**Članak 2.
(Izuzeće od primjene)**

Naknada iz članka 1. stavak 1. ove odluke ne odnosi se na sudce, tužitelje i stručne suradnike iz članka 4. Zakona o plaćama i drugim naknadama sudija i tužitelja u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj: 22/09).

**Članak 3.
(Realiziranje)**

Za realiziranje ove odluke zadužuje se Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona.

**Članak 4.
(Stupanje na snagu i datum primjene)**

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2156/10.
Datum, 21.01.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.
.....

35.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06) i članka 3. Zakona o plaćama i naknadama rukovoditelja izvršnih organa vlasti („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 15/03), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 167. sjednici, održanoj 21.01.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U**o izmjeni Odluke o utvrđivanju koeficijena za obračun plaća rukovoditelja izvršnih organa vlasti****Članak 1.**

U članku 1. stavak 2. Odluke o utvrđivanju koeficijena za obračun plaća rukovodilaca izvršnih organa vlasti ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 8/07 i 13/09) riječi "31.07.-31.12.2009. godine" zamjenjuju se riječima "01.07.2009. godine do donošenja Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2010. godinu."

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona", a primjenjivat će se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2157/10
Datum, 21.01.2010.
Zenica

PREMIJER**Miralem Galijašević, v.r.**

36.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj: 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 167. sjednici, održanoj 21.01.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U**o izmjeni Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijena za obračun plaća kantonalnog pravobranitelja i zamjenika kantonalnog pravobranitelja uposlenih u Kantonalnom pravobraniteljstvu Zenica****Članak 1.**

U članku 2. stavak 1. Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijena za obračun plaća kantonalnog pravobranitelja i zamjenika kantonalnog pravobranitelja uposlenih u Kantonalnom pravobranilaštvu ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 8/07 i 13/09) riječi "01.07.-31.12.2009. godine", mijenjaju se riječima "01.07.2009. godine do donošenja Proračuna Zeničko-

dobojskog kantona za 2010. godinu".

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona", a primjenjivat će se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2158/10.
Datum, 21.01.2010. godine
Zenica

PREMIJER**Miralem Galijašević, v.r.**

37.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 167. sjednici, održanoj 21.01.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U**o visini osnovice za obračun plaća uposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim proračunskim korisnicima Zeničko-dobojskog kantona za period 01.01.2010. godine do 31.03.2010. godine****Članak 1.
(Visina osnovice)**

Osnovica za obračun plaća (u daljem tekstu: Osnovica) uposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim proračunskim korisnicima Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj-ožujak 2010. godine iznosi 400,00 KM (slovima: četiristotine konvertibilnih maraka).

**Članak 2.
(Realiziranje)**

Za provođenje ove odluke zadužuje se Ministarstvo financija Zeničko-dobojskog kantona.

**Članak 3.
(Stupanje na snagu i primjene)**

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog

kantona", a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

39.

Broj: 02-34-2159/10.
Datum, 21.01.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.

38.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 16/00, 7/05 i 4/06) i članka 39. stav 3. Zakona o državnoj službi u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj 29/03, 23/04, 39/04, 54/04, 67/05 i 8/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 167. sjednici, održanoj 21.01.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U

o izmjeni Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijena za obračun plaća rukovodećih i ostalih državnih službenika u kantonalnim organima državne službe

Članak 1.

U članku 2. stavak 1. Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijena za obračun plaća rukovodećih i ostalih državnih službenika u kantonalnim organima državne službe ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 8/07 i 15/09) riječi "01.07.-31.12.2009. godine" zamjenjuju se riječima "od 01.07.2009. godine do donošenja Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2010. godinu".

Članak 2.

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona", a primjenjivat će se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2160/10.
Datum, 21.01.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06) sukladno Odlukom o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj-ožujak 2010. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 18/09), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 167. sjednici, održanoj 21.01.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U

o odobravanju financijskih sredstava Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona

Članak 1.

(Predmet)

Odobravaju se financijska sredstva Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona u iznosu od 80.000,00 KM (slovima: osamdesetisuća konvertibilnih maraka), na ime troškova potrebnih za financiranje redovitih obveza i aktivnosti.

Članak 2.

(Ekonomski kod)

Odobrena sredstva iz članka 1. ove odluke isplatit će se na temelju Odluke o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj – ožujak 2010. godine, (isplata za period siječanj – ožujak 2010. godine), razdjel 18, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614100, pozicija «Transfer za Agenciju za privatizaciju».

Članak 3.

(Provođenje Odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuje se Ministarstvo za gospodarstvo i Ministarstvo financija, svako u okviru svoje mjerodavnosti.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona", a primjenjivat će se danom donošenja.

Broj: 02-14-2425/10
Datum, 21.01.2010.
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.

40.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 16/00, 7/05 i 4/06), a svezi člankom 1. Odluke o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj – ožujak 2010. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 18/09), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 166. sjednici, održanoj 13.01.2010. godine, donosi

O D L U K U

o uvećanju sredstava u Odluci o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj – ožujak 2010. godine

**Članak 1.
(Predmet)**

(1) Odobrava se uvećanje sredstava u Odluci o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj – ožujak 2010. godine ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 18/09) za proračunskog korisnika: Biznis servis centar Zeničko-dobojskog kantona.

(2) Uvećanje sredstava u Odluci o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj – ožujak 2010. godine vrši se na slijedeći način:

- a) na razdjelu 12, proračunska organizacija 03, potrošačka jedinica 0001 – Biznis servis centar – sredstva na poziciji 613100 – Putni troškovi – Plan izdaci iz donacija siječanj – ožujak 2010. godina uvećavaju se za 9.779,00 KM,
- b) na razdjelu 12, proračunska organizacija 03, potrošačka jedinica 0001 – Biznis servis centar – sredstva na poziciji 613900 – Ugovorene i druge posebne usluge – Plan izdaci iz donacija siječanj – ožujak 2010. godina uvećavaju se za 89.818,71 KM,
- c) u Odluci o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj – ožujak 2010. godine u dijelu A. PRIHODI u koloni Proračun siječanj – ožujak 2010. godine, na poziciji 731111 – Tekuće potpore iz inozemstva, uvećavaju se za 99.597,71 KM.

Članak 2.

(Namjena korištenja sredstava i izvještavanje)

Odobrena sredstva Biznis servis centra Zeničko-dobojskog kantona namjenski će se utrošiti za implementaciju projekta "Governmental Social Responsibility Model" (GSR Model), odnosno za financiranje aktivnosti definisanih Ugovorom sa Delegacijom Evropske komisije u BiH, broj 2009/221-773 od 03. 12. 2009. godine.

Članak 3.

(Realiziranje odluke)

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Biznis servis centar Zeničko-dobojskog kantona i Ministarstvo financija.

Članak 4.

(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj: 02-14-1457/10.

Datum, 13.01.2010. godine

Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.

41.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U

o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija putem depozitnog i transakcijskog računa otvorenog kod IKB D.D. Zenica za 2010. godinu

Članak 1.

(Potpisnici)

Vlada Zeničko-dobojskog kantona za potpisnike naloga platnih transakcija putem depozitnog i transakcijskog računa otvorenog kod IKB D.D. Zenica, određuje:

1. Miralema Galijaševića, premijera Kantona
2. Mirsada Šaranovića, ministra Ministarstva financija
3. Nermina Mandru, ministra Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline.

Članak 2.

(Zamjenici potpisnika)

Za zamjenike potpisnika naloga platnih transakcija putem depozitnog i transakcijskog računa iz članka 1. ove odluke, određuju se:

1. Fahrudin Omerhodžić, ministar Ministarstva za gospodarstvo

2. Nada Delibašić, pomoćnik ministra za Trezor u Ministarstvu financija.

Članak 3.

(Potpisnici naloga platnih transakcija za utrošak namjenskih sredstava)

Potpisnici naloga platnih transakcija iz namjenskih sredstava, pored potpisnika iz članka 1. su i ministri mjerodavnih ministarstava i pomoćnici za oblast na koju se odnose namjenska sredstva.

Članak 4.

(Stavljanje izvan snage)

Donošenjem ove odluke stavlja se van snage Odluka o potpisnicima naloga platnih transakcija putem depozitnog i transakcijskog računa otvorenog kod IKB DD Zenica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 6/09).

Članak 5.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2906/10.

Datum, 01.02.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.

42.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U

o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa transakcijskog računa otvorenog kod Sparkasse d.d. Sarajevo za 2010. godinu

Članak 1. (Potpisnici)

Vlada Zeničko-dobojskog kantona za potpisnike naloga platnih transakcija sa transakcijskog računa otvorenog kod Sparkasse d.d. Sarajevo, određuje:

1. Miralema Galijaševića, premijera Kantona

2. Mirsada Šaranovića, ministra Ministarstva financija
3. Nermina Mandru, ministra Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoliša.

Članak 2.

(Stavljanje izvan snage)

Donošenjem ove odluke stavlja se van snage Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa transakcijskog računa otvorenog kod Sparkasse d.d. Sarajevo („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 6/09).

Članak 3.

(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2907 /10.

Datum, 01.02.2010. godin
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.

43.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U

o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa transakcijskog računa otvorenog kod Union banke D.D. Sarajevo za 2010. godinu

Članak 1. (Potpisnici)

Vlada Zeničko-dobojskog kantona za potpisnike naloga platnih transakcija sa transakcijskog računa otvorenog kod Union banke D.D. Sarajevo, određuje:

1. Miralema Galijaševića, premijera Kantona
2. Mirsada Šaranovića, ministra Ministarstva financija
3. Nermina Mandru, ministra Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoliša.

Članak 2.**(Stavljanje izvan snage)**

Donošenjem ove odluke stavlja se van snage Odluka o određivanju potpisnika za transakcijski račun otvoren kod Union banke DD Sarajevo („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 6/09).

Članak 3.**(Stupanje na snagu)**

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Članak 3.**(Stavljanje izvan snage)**

Donošenjem ove odluke stavlja se van snage Odluka o potpisnicima naloga platnih transakcija putem deviznog računa otvorenog kod IKB DD Zenica („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 6/09).

Članak 4.**(Stupanje na snagu)**

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2908/10.

Datum, 01.02.2010. godine

Zenica

PREMIJER**Miralem Galijašević, v.r.**

Broj: 02-34-2909/10.

Datum, 01.02.2010. godine

Zenica

PREMIJER**Miralem Galijašević, v.r.**

44.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U**o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija putem deviznog računa za 2010. godinu****Članak 1.****(Potpisnici)**

Vlada Zeničko-dobojskog kantona za potpisnike naloga platnih transakcija putem deviznog računa otvorenog kod IKB D.D. Zenica, određuje:

1. Miralema Galijaševića, premijera Kantona
2. Mirsada Šaranovića, ministra Ministarstva financija
3. Nermina Mandru, ministra Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoline.

Članak 2.**(Zamjenici potpisnika)**

Za zamjenike potpisnika naloga platnih transakcija putem deviznog računa iz članka 1. ove odluke, određuju se:

1. Fahrudin Omerhodžić, ministar Ministarstva za gospodarstvo
2. Nada Delibašić, pomoćnik ministra za Trezor u Ministarstvu financija.

45.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U**o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa „posebnog ESCROW transakcijskog računa“ za 2010. godinu****Članak 1.****(Potpisnici)**

Vlada Zeničko-dobojskog kantona za potpisnike naloga platnih transakcija sa «posebnog ESCROW transakcijskog računa» otvorenog kod IKB DD Zenica, određuje:

1. Miralema Galijaševića, premijera Kantona
2. Mirsada Šaranovića, ministra Ministarstva financija
3. Nermina Mandru, ministra Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoliša.

Članak 2.**(Stavljanje izvan snage)**

Donošenjem ove odluke stavlja se van snage Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa

„posebnog ESCROW transakcijskog računa“ („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 6/09).

Članak 3. (Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2910/10.

Datum, 01.02.2010. godine

Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.

46.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06) i Odluke o uslovima i načinu korištenja sredstava ostvarenih po temelju posebnog poreza za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća («Službene novine Federacije BiH», broj 46/05), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U

o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa posebnog transakcijskog računa-sredstva ostvarena po temelju posebnog poreza na zaštitu od prirodnih i drugih nezgoda za 2010. godinu

Članak 1. (Potpisnici)

Vlada Zeničko-dobojskog kantona za potpisnike naloga platnih transakcija sa posebnog transakcijskog računa-sredstva ostvarena potemelju posebnog poreza na zaštitu od prirodnih i drugih nezgoda otvorenog kod IKB DD Zenica, određuje:

1. Miralema Galijaševića, premijera Kantona
2. Mirsada Šaranovića, ministra Ministarstva financija
3. Nermina Mandru, ministra Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoliša
4. Seada Džanovića, direktora Kantonalne uprave civilne zaštite.

Članak 2. (Stavljanje izvan snage)

Donošenjem ove odluke stavlja se van snage Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa posebnog transakcijskog računa-sredstva ostvarena po

osnovu posebnog poreza na zaštitu od prirodnih i drugih nezgoda („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 6/09).

Članak 3. (Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2911/10.

Datum, 01.02.2010. godine

Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.

47.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U

o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa računa blagajničko poslovanje proračunskih korisnika otvorenog kod IKB DD Zenica za 2010. godinu

Članak 1. (Potpisnici)

Vlada Zeničko-dobojskog kantona za potpisnike naloga platnih transakcija sa računa blagajničko poslovanje proračunskih korisnika otvorenog kod IKB DD Zenica, određuje:

1. Miralema Galijaševića, premijera Kantona
2. Mirsada Šaranovića, ministra Ministarstva financija
3. Nadu Delibašić, pomoćnika ministra za Trezor u Ministarstvu financija.

Članak 2. (Stavljanje izvan snage)

Donošenjem ove odluke stavlja se van snage Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa računa blagajničko poslovanje proračunskih korisnika („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 6/09).

Članak 3.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2912/10.
Datum, 01.02.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.
.....

48.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U
o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa podračuna za Centralizovani obračun i isplatu plaća za 2010. godinu

Članak 1.
(Potpisnici)

Vlada Zeničko-dobojskog kantona za potpisnike naloga platnih transakcija sa podračuna za centralizovani obračun i isplatu plaća otvorenog kod IKB DD Zenica, određuje:

1. Miralema Galijaševića, premijera Kantona
2. Mirsada Šaranovića, ministra Ministarstva financija
3. Nermina Mandru, ministra Ministarstva za prostorno uređenje, promet i komunikacije i zaštitu okoliša.

Članak 2.
(Zamjenici potpisnika)

Za zamjenike potpisnika naloga platnih transakcija putem depozitnog i transakcijskog računa iz člana 1. ove odluke, određuju se:

1. Fahrudin Omerhodžić, ministar Ministarstva za gospodarstvo
2. Nada Delibašić, pomoćnik ministra za Trezor u Ministarstvu financija.

Članak 3.
(Stavljanje izvan snage)

Donošenjem ove odluke stavlja se van snage Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa računa blagajničko poslovanje proračunskih korisnika („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 6/09).

Članak 4.
(Stupanje na snagu)

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2913/10.
Datum, 01.02.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.
.....

49.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U
o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija putem donatorskog podračuna u okviru JRT, za Osnovnu specijalnu školu za 2010. godinu

Članak 1.
(Potpisnici)

Vlada Zeničko-dobojskog kantona za potpisnike naloga platnih transakcija putem donatorskog podračuna u okviru JRT, za Osnovnu specijalnu školu, otvorenog kod IKB D.D. Zenica, određuje:

1. Miralema Galijaševića, premijera Kantona
2. Mirsada Šaranovića, ministra Ministarstva financija
3. Josipa Martića, ministra Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice.

Članak 2.
(Zamjenici potpisnika)

Za zamjenike potpisnika naloga platnih transakcija putem donatorskog podračuna iz člana 1. ove odluke, određuju se:

1. Nada Delibašić, pomoćnik ministra za Trezor u Ministarstvu financija
2. Munir Babić, pomoćnik ministra u Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i izbjeglice.

Članak 3. **(Stavljanje izvan snage)**

Donošenjem ove odluke stavlja se van snage Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija putem donatorskog podračuna u okviru JRT za Osnovnu specijalnu školu („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 6/09).

Članak 4. **(Stupanje na snagu)**

Ova odluka stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“, a primjenjuje se od 01.01.2010. godine.

Broj: 02-34-2914/10.

PREMIJER

Datum, 01.02.2010. godine

Zenica

Miralem Galijašević, v.r.

50.

Na temelju članka 16. stavak 2. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), a u svezi Zaključkom Vlade Zeničko-dobojskog kantona broj: 02-23-27264/09 od 28.10.2009. godine i Protokolom o realizaciji projekta „Izgradnja stanova za stanare kasina iz naselja Kanal, Zenica“, broj: 09-23-27264-1/09 od 04.12.2009. godine, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

O D L U K U

o odobavanju dijela sredstava za zajedničko financiranje izgradnje 30 stambenih jedinica u naselju Nova Zenica, Zenica, za raseljena lica, stanare ratnim dejstvima porušenih kasina iz naselja Kanal u Zenici

Članak 1. **(Predmet)**

Odobravaju se sredstva općini Zenica u iznosu od 93.750,00 KM (slovima: devedesettrisućesedam stotina pedeset konvertibilnih maraka) kao dio učešća Zeničko-dobojskog kantona u zajedničkom financiranju izgradnje 30 stambenih jedinica u naselju Nova Zenica,

Zenica, za raseljena lica, stanare ratnim dejstvima porušenih kasina iz naselja Kanal u Zenici. Ostatak sredstava do iznosa od 375.000,00 KM bit će isplaćen u tri jednake rate na osnovu odluke Vlade, a nakon usvajanja Proračuna Zeničko-dobojskog kantona za 2010. godinu.

Članak 2. **(Analitička konta)**

Odobrena sredstva iz članka 1. ove odluke bit će isplaćena na temelju Odluke o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj – ožujak 2010. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 18/09), razdjel 20, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, ekonomski kod 614200, subanalitika KAD 202, pozicija «Sredstva za poticaj povratka izbjeglih i raseljenih lica».

Članak 3. **(Uplata sredstava)**

Sredstva će biti uplaćena na račun Općine Zenica broj: 134-010-0000042944; ID broj: 218237080009 sa naznakom: „Financiranje izgradnje 30 stambenih jedinica u naselju Nova Zenica, Zenica, za raseljena lica, stanare ratnim dejstvima porušenih kasina iz naselja Kanal u Zenici”.

Članak 4. **(Provođenje Odluke)**

Za realiziranje ove odluke zadužuju se Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice, i Ministarstvo financija svako u domenu svojih mjerodavnosti. Ministar Ministarstva za rad, socijalnu politiku i izbjeglice će u ime Vlade Zeničko-dobojskog kantona potpisati Ugovor o udruživanju sredstava za financiranje izgradnje 30 stambenih jedinica u naselju Nova Zenica, Zenica, za raseljena lica, stanare ratnim dejstvima porušenih kasina iz naselja Kanal u Zenici.

Članak 5. **(Izvršavanje)**

Zadužuje se Općina Zenica da Ministarstvu za rad, socijalnu politiku i izbjeglice dostavlja narativni i financijsko izvješće o namjenski utrošenim sredstvima, a nakon okončanja Izgradnje finalno izvješće.

Članak 6.
(Stupanje na snagu)

Odluka stupa na snagu danom donošenja i bit će objavljena u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona”.

Broj: 02-14-3479/10.
Datum, 01.02.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.
.....

51.

Na temelju članka 16. stavak 3. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06), i Zaključka Vlade Zeničko-dobojskog kantona, broj: 02-34-18902/09 od 17.06.2009. godine, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 166. sjednici, održanoj 13.01.2010. godine, d o n o s i

R J E Š E N J E

o imenovanju Povjerenstva za provođenje aktivnosti od značaja za pregovore sa Federalnim zavodom za mirovinsko-invalidsko osiguranje u svrhu rješavanja statusa JU „Dom penzionera“ Zenica

I

U Povjerenstvo za provođenje aktivnosti od značaja za pregovore sa Federalnim zavodom PIO/MIO, u svrhu rješavanja statusa JU „Dom penzionera“ Zenica, imenuju se:

1. Dedić Dijana, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona - predsjednik,
2. Babić Munir, Ministarstvo za rad, socijalnu politiku i izbjeglice Zeničko-dobojskog kantona - član,
3. Marjanović Zlata, Kantonalno pravobraniteljstvo Zenica - član,
4. Softić Zijad, Općina Zenica - član,
5. Babić Ibrahim, JU „Dom penzionera“ Zenica - član.

II

Povjerenstvo ima zadatak da inicira razgovore sa Federalnim zavodom PIO/MIO, u svrhu rješavanja statusa

JU „Dom penzionera“ Zenica i Vladi Zeničko-dobojskog kantona predloži konačno rješenje.

III

Danom donošenja ovog Rješenja prestaje da važi Rješenje broj: 02-34-10837/06, od 27.04.2006. godine.

IV

Rješenje stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-34-1458/10.
Datum, 13.01.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.
.....

52.

Na temelju članka 16. stavak 3. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06.), sukladno člankom 26. Zakona o ustanovama („Službeni list R BiH“, broj: 6/92, 8/93, i 13/94), a u svezi člankom 129. stavak 2. Zakona o srednjoj školi („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/04. i 20/07.), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 166. sjednici, održanoj 13.01.2010. godine, d o n o s i

R J E Š E N J E

o razrješenju člana Školskog odbora Srednje tehničke škole, Zavidovići

I

Razrješava se članstva u Školskom odboru Srednje tehničke škole, Zavidovići

- Mujkić Mustafa, član – iz reda roditelja, na temelju Odluke Vijeća roditelja i Školskog odbora.

II

Rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog

kantona" i „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“.

Broj: 02-38-1464/10.
Datum, 13.01.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.
.....

53.

Na temelju članka 16. stavak 3. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06.), članka 25. Zakona o ustanovama („Službeni list R BiH“, broj: 6/92, 8/93, i 13/94.) i članka 129. stavak 2. Zakona o srednjoj školi („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/04. i 20/07.), a nakon provedenog postupka izbora od strane Vijeća roditelja Srednje tehničke škole, Zavidovići za imenovanje u Školski odbor članova iz reda roditelja od 06.11.2009. godine, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 166. sjednici, održanoj 13.01.2010. godine, d o n o s i

R J E Š E N J E

**o konačnom imenovanju člana Školskog odbora
Srednje tehničke škole, Zavidovići**

I

U Školski odbor Srednje tehničke škole, Zavidovići, na period do isteka mandata Školskom odboru, imenuje se:

- Mujkić Ramiz, član – iz reda roditelja.

II

Rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“ i „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“.

Broj: 02-38-1463/10.
Datum, 13.01.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.
.....

54.

Na temelju članka 16. stavak 3. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06.), sukladno člankom 26. Zakona o ustanovama („Službeni list R BiH“, broj: 6/92, 8/93, i 13/94), a u svezi sa člankom 83. stavak 2. Zakona o osnovnoj školi („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/04. i 20/07.), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 166. sjednici, održanoj 13.01.2010. godine, d o n o s i

R J E Š E N J E

**o razrješenju člana Školskog odbora
Osnovne škole „Vladimir Nazor“, Zenica**

I

Razrješava se članstva u Školskom odboru Osnovne škole „Vladimir Nazor“, Zenica

- Cicmil Ljiljana, član – iz reda nastavnika, stručnih saradnika i osoblja škole, na osobni zahtjev.

II

Rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“ i „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“.

Broj: 02-38-1462/10.

PREMIJER

Datum, 13.01.2010. godine
Zenica

Miralem Galijašević, v.r.
.....

55.

Na temelju članka 16. stavak 3. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 16/00, 7/05 i 4/06.), članka 25. Zakona o ustanovama („Službeni list R BiH“, broj: 6/92, 8/93, i 13/94.) i članka 83. stavak 2. Zakona o Osnovnoj školi („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 5/04. i 20/07.), a nakon provedenog postupka izbora od strane Nastavničkog vijeća Osnovne škole „Vladimir Nazor“, Zenica za imenovanje u Školski odbor članova iz reda nastavnika, stručnih saradnika i osoblja škole od

06.01.2010. godine, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na
166. sjednici, održanoj 13.01.2010. godine, d o n o s i

II

R J E Š E N J E
o konačnom imenovanju člana Školskog odbora
Osnovne škole „Vladimir Nazor“, Zenica

I

U Školski odbor Osnovne škole „Vladimir Nazor“, Zenica, na period do isteka mandata Školskom odboru, imenuje se:

- Turan Suada, član – iz reda nastavnika, stručnih suradnika i osoblja škole.

II

Rješenje stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“ i „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“.

Broj: 02-38-1461/10.
Datum, 13.01.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.
.....

56.

Na temelju članka 16. stavak 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 16/00, 7/05 i 4/06.), sukladno Programom zaštite i spašavanja u Zeničko-dobojskom kantonu za period 2006-2010. godine („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 4/06.) i Odluke o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarena po temelju posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj 46/05 i 61/07.), Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 168. sjednici, održanoj 01.02.2010. godine, d o n o s i

Z A K L J U Č A K**I**

Prihvata se Plan korištenja sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje za period 01.01. do 31.03.2010. godine u Zeničko-dobojskom kantonu i čini sastavni dio ovog zaključka.

Zadužuje se Kantonalna uprava civilne zaštite, Ministarstvo financija i Služba za zajedničke poslove za realiziranje Plana korištenja sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje za period 01.01. do 31.03.2010. godine u Zeničko-dobojskom kantonu, uz obvezu Kantonalne uprave civilne zaštite da vodi računa o namjenskom utrošku sredstava.

III

Utrošak sredstava vršit će se na temelju Odluke o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj – ožujak 2010. godine, sa razdjela 14 – Kantonalna uprava civilne zaštite, proračunska organizacija 01, potrošačka jedinica 0001, sukladno Planom korištenja sredstava posebne naknade za zaštitu i spašavanje za period 01.01. do 31.03.2010. godine u Zeničko-dobojskom kantonu iz točke I. ovog zaključka. Davanja pomoći pravnim i fizičkim osobama, u okviru iznosa predviđenog Planom, vršit će se na osnovu odluka i zaključaka Vlade.

IV

Zaključak stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 02-14-3487/10.
Datum, 01.02.2010. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević, v.r.
.....

**MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, ZNANOST,
KULTURU I ŠPORT**

57.

Sukladno članku 14. stavak 1. Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/08) i odredbama Pravilnika o osposobljavanju za vozača motornih vozila („Službeni glasnik BiH“, broj 15/07., 20/07. i 41/07.), ministrica Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Zeničko-dobojskog kantona, donosi:

P R A V I L N I K
O IZMJENAMA PRAVILNIKA O POSTUPKU
UTVRĐIVANJA UVJETA ZA RAD
AUTOŠKOLA, SADRŽAJU I NAČINU
VOĐENJA REGISTRA AUTOŠKOLA

Članak 1.

U članku 4. mijenja se stavak (4) i glasi:
 "(4) Povjerenstvo se sastoji od predsjednika i 2 (dva) člana."

Članak 2.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 10-02-7289-4-1/08
 Datum: 15.12.2009. godine
 Zenica

MINISTRICA
Zdenka Merdžan, v.r.

58.

Na temelju članka 14. stavak 1. Zakona o kantonalnim i drugim tijelima kantonalne uprave-Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/08), a u svezi sa člankom 20. Zakona o visokom obrazovanju („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 6/09), ministrica Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i šport d o n o s i:

P R A V I L N I K
O SASTAVU I RADU POVJERENSTVA ZA
UTVRĐIVANJE UVJETA ZA POČETAK RADA I
OBAVLJANJE DJELATNOSTI VISOKOG
OBRAZOVANJA

Članak 1.
(Predmet pravilnika)

(1) Ovim pravilnikom uređuje se način formiranja i rada povjerenstva za utvrđivanje ispunjenosti uvjeta za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: povjerenstvo).

(2) Postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja provodi se u slučaju osnivanja visokoškolske ustanove i studijskog programa, kao i organizovanja djelatnosti visokog

obrazovanja na području Zeničko-dobojskog kantona od strane visokoškolske ustanove sa sjedištem izvan Kantona.

Članak 2.
(Članovi povjerenstva)

Povjerenstvo broji pet članova od kojih su tri univerzitetska nastavnika iz naučne i stručne oblasti za koju se visokoškolska ustanova osniva, inspektor za oblast obrazovanja i znanosti i jedan predstavnik osnivača.

Članak 3.
(Imenovanje povjerenstva)

(1) Povjerenstvo imenuje rješenjem ministar Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i šport (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(2) U aktu o imenovanju utvrđuju se način rada i zadaci povjerenstva, kao i rok za podnošenje izvješća.

Članak 4.
(Zadaci povjerenstva)

Zadatak povjerenstva je da utvrdi ispunjenost uvjeta za osnivanje visokoškolske ustanove i početak rada sukladno standardima i normativima za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

Članak 5.
(Troškovi rada povjerenstva)

(1) Troškove rada povjerenstva snosi osnivač visokoškolske ustanove.

(2) Visina naknade članovima povjerenstva utvrđuje se rješenjem o imenovanju povjerenstva.

(3) Povjerenstvo počinje sa radom nakon što osnivač dostavi dokaz o izvršenju uplati sredstava.

Članak 6.
(Izvješće povjerenstva)

(1) Povjerenstvo podnosi Ministarstvu izvješće o ispunjenosti uvjeta za početak rada i obavljanje djelatnosti u roku utvrđenom u rješenju o imenovanju.

(2) Povjerenstvo na temelju izvješća povjerenstva donosi rješenje o ispunjenosti uvjeta za početak rada i obavljanje djelatnosti ili odbija zahtjev podnosioca zbog neispunjenosti uvjeta.

(3) Protiv rješenja kojim se odbija zahtjev žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor kod stvarno mjerodavnog suda u Zenici.

Članak 7. (Stupanje na snagu)

Pravilnik stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj:10-02-3408/10
Datum, 29.01.2010. godine
Zenica

MINISTRICA
Zdenka Merdžan, v.r.

59.

Sukladno člankom 14. stavak 1. Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/08), a na osnovu člana 7. Pravilnika o postupku utvrđivanja uvjeta za rad autoškola, sadržaju i načinu vođenja registra autoškola („Službene novine Zeničko – dobojskog kantona“ br. 11/08.), Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Zeničko-dobojskog kantona objavljuje:

S P I S A K

verificiranih / reverificiranih autoškola Zeničko – dobojskog kantona

Općina Zenica:

- „BAJTARA“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 1. na strani 1. i 2.
- „AMUIP“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 2. na strani 3. i 4.
- **Stručna zanatska škola Zenica – autoškola „MLADOST“ Zenica** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 3. na strani 5. i 6.
- „RUDNIKTRANS“ dd Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 6. na strani 11. i 12.
- „ČELIK 05“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 7. na strani 13. i 14.
- „AGENCIJA TRAFFIC“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 8. na strani 15. i 16.
- „ZE – START“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 10. na strani 19. i 20.

- „AUTO-TERC“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 11. na strani 21. i 22.
- „BEETLE“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 12. na strani 23. i 24.
- „IZO-PROMET“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 13. na strani 25. i 26.
- „MUSLIĆ“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 14. na strani 27. i 28.
- „DINKA“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 57. na strani 113. i 114.
- „Z - 55“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 58. na strani 115. i 116.
- „TRAFFIC 2“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 60. na strani 119. i 120.
- „FAR“ doo Zenica upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 61. na strani 121. i 122.

Općina Tešanj:

- „UNO“ doo Tešanj upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 15. na strani 29. i 30.
- „EMKO – Autoškola Zeleni signal“ doo Tešanj upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 16. na strani 31. i 32.
- **SP „AUTOMERC“ doo Doboju Jug - Podružnica autoškola „HERZ“ Tešanj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 17. na strani 33. i 34.
- „DIESEL“ doo Tešanj upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 19. na strani 37. i 38.
- „AUTO-ŠKOLA BOSNA“ doo Jelah-Tešanj upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 20. na strani 39. i 40.

Općina Usora:

- „SEMAFOR PLUS“ doo Usora upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 21. na strani 41. i 42.
- „GOLF 2A“ doo Usora upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 22. na strani 43. i 44.

Općina Maglaj:

- **Autoškola „AS“ Maglaj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 23. na strani 45. i 46.
- **„AUTO-START“ doo Maglaj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 24. na strani 47. i 48.
- **„BIHMAX“ doo Maglaj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 25. na strani 49. i 50.
- **„BOSNA“ doo Maglaj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 26. na strani 51. i 52.
- **„3D“ doo Žepče** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 37. na strani 73. i 74.
- **„ALFA & JASTREB“ doo Žepče** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 38. na strani 75. i 76.
- **„MW“ doo Žepče** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 39. na strani 77. i 78.
- **„ML“ doo Žepče** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 40. na strani 79. i 80.

Općina Kakanj:**Općina Zavidovići:**

- **„PRELA – Zeleni signal“ doo Zavidovići** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 27. na strani 53. i 54.
- **„AUTO-ŠKOLA ZELENI VAL“ doo Zavidovići** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 28. na strani 55. i 56.
- **„GARE“ doo Zavidovići** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 29. na strani 57. i 58.
- **„JOKER – M“ doo Zavidovići** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 30. na strani 59. i 60.
- **„ŠEKA-ALARM“ doo Zavidovići** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 31. na strani 61. i 62.
- **„AUTO-VOLAN ŠELE“ doo Zavidovići** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 32. na strani 63. i 64.
- **"RALLY" doo Zavidovići** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 41. na strani 81. i 82.
- **DPPU „EUROSAN“ doo Kakanj - autoškola „RAPID“ Kakanj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 42. na strani 83. i 84.
- **„TAHO-KOMERC“ doo Kakanj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 43. na strani 85. i 86.
- **„EURO-TREND“ doo Kakanj autoškola „TREND“** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 44. na strani 87. i 88.
- **Autoškola „KONTAKT“ Kakanj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 45. na strani 89. i 90.
- **„AŠ-MM“ doo Kakanj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 46. na strani 91. i 92.
- **Autoškola „START“ Kakanj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 47. na strani 93. i 94.
- **„GLS-GOLF“ doo Kakanj** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 48. na strani 95. i 96.

Općina Žepče:

- **Srednja Mješovita škola „Žepče“ Žepče** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 33. na strani 65. i 66.
- **„AŠ-AMNA“ doo Žepče sa podružnicom „EUROPA“ u Zenici** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 34. na strani 67. i 68.
- **„AUTOŠKOLA SEMAFOR“ doo Žepče** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 35. na strani 69. i 70.
- **„Auto-škola 2M“ doo Žepče** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 36. na strani 71. i 72.

Općina Visoko:

- **„AUTOŠKOLA UNA“ doo Visoko** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 49. na strani 97. i 98.
- **"AUTOŠKOLA KARAVDIĆ" doo Visoko** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 50. na strani 99. i 100.
- **"AUTOŠKOLA SEDMICA" doo Visoko** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 51. na strani 101. i 102.
- **Autoškola „ENISA“ vl. Šehić Avdija - izdvojeni dio Visoko** upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 59. na strani 117. i 118.

Općina Breza:

- AMD „ZEBRA“ Breza upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 52. na strani 103. i 104.
- „RUDAR KOMPANY“ doo Breza upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 53. na strani 105. i 106.

Općina Vareš:

- Mješovita srednja škola „NORDBAT – 2“ Vareš upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 54. na strani 107. i 108.
- „PEZO“ doo Vareš upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod redovitim brojem 55. na strani 109. i 110.

Općina Olovo:

- „SDŽS“ doo Olovo upisana u Registar autoškola Zeničko-dobojskog kantona pod rednim brojem 56. na strani 111. i 112.

- Arnel Mešić (ispitno mjesto Zenica);
- Eldin Durmić (ispitno mjesto Zenica);
- Aiša Deljić (ispitno mjesto Tešanj);
- Ermin Mujaković (ispitno mjesto Doboje - Jug);
- Iva Labudović (prijavno mjesto Usora);
- Duda Obralić (ispitno mjesto Maglaj);
- Almir Ćosić (ispitno mjesto Zavidovići);
- Suada Nalić (ispitno mjesto Žepče);
- Niaz Kovač (ispitno mjesto Kakanj);
- Mirsad Dlakić (ispitno mjesto Visoko);
- Dragana Gutić (ispitno mjesto Breza);
- Elma Balta (prijavno mjesto Vareš);
- Aziz Šišić (ispitno mjesto Olovo).

Članak 2.**(Obveze Povjerenstva)**

Imenovani se zadužuju za obavljanje svih radnji neophodnih za organiziranje i provođenje ispita za vozače motornih vozila na području Zeničko-dobojskog kantona, propisanih odredbama Pravilnika o osposobljavanju za vozače motornih vozila („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br.15/07, 20/07 i 41/07.) i Pravilnika o radu ispitne komisije za vozače motornih vozila („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 20/07 i 02/09.).

Članak 3.**(Naknada za rad)**

Imenovanim za njihov rad pripada novčana naknada, sukladno odredbama Pravilnika o radu ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila („Službene novine Zeničko – dobojskog kantona“ br. 20/07 i 02/09.).

Članak 4.**(Mandat Povjerenstva)**

Mandat imenovanih je 1 (jedna) godina.

Članak 5.**(Stupanje na snagu)**

Ovo rješenje stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se počev od 01.01.2010. godine.

Broj: 10-27-758-165/09

Datum, 31.12.2009. godine

Zenica

MINISTRICA**Zdenka Merdžan, v.r.**

60.

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Zeničko-dobojskog kantona sukladno člankom 14. stavak 1. Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/08), a na temelju članka 3. Pravilnika o radu ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 20/07 i 02/09.), donosi:

R J E Š E N J E**o imenovanju tajnika ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila Zeničko-dobojskog kantona****Članak 1.****(Sastav Povjerenstva)**

Za tajnike ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila Zeničko-dobojskog kantona imenuju se:

Broj: 10-27-1138-46/09

Datum: 24.12.2009. godine

Zenica

MINISTRICA**Zdenka Merdžan, v.r.**

61.

Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Zeničko-dobojskog kantona, sukladno članku 14. stavak 1. Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/08.), a na temelju članka 179. stavak 2. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 06/06 i 44/07.), članka 28. Pravilnika o osposobljavanju za vozače motornih vozila („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br.15/07, 20/07 i 41/07.) i članka 2. Pravilnika o radu ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 20/07. i 02/09.), donosi:

R J E Š E N J E

o imenovanju ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila Zeničko-dobojskog kantona

Članak 1.

(Sastav Povjerenstva)

U ispitno povjerenstvo za vozače motornih vozila Zeničko-dobojskog kantona, na period od 1 (jednog) mjeseca, imenuju se:

- 1) Smailhodžić Akif – predsjednik povjerenstva
- 2) Cvitanović Mirko - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 3) Mujičić Eladina - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 4) Borić Jusuf - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 5) Kavaz Šerif - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 6) Čostović Fehro - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 7) Huseinbašić Amir - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 8) Vrbic Zdenko - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 9) Hadžić Refik - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 10) Kovač Rasim - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 11) Poračanin Elbis - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 12) Hrvač-Marković Zorka - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 13) Zubača Avdo - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 14) Haračić Rizah - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 15) Aščerija Ešref - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 16) Spahić Ekrem - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 17) Alibašić Jusuf - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 18) Mešić Suljo - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 19) Lovrić Jozo - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 20) Omić Emin - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 21) Bjelopoljač Taib - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 22) Masnopita Mirza - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 23) Malić Tvrtko - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 24) Batina Josip - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 25) Begović Alen – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 26) Omerdić Elvira – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 27) Hodžić Mensud – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 28) Kovač Sulejman – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 29) Stupar Milan – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 30) Krišto Željko – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 31) Čabro Salih – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 32) Bećarević Mehmedalija – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 33) Hodžić Meho – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 34) Huskić Ismet – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 35) Starčević Fadil – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 36) Predžić Ismet – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 37) Sulejmanović Husein – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 38) Berbić Ibrahim – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 39) Pendić Zvonko – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 40) Halilović Sejad – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 41) Fejzić Ševal – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 42) Ferhat Nurija – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 43) Šabić Dževad – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 44) Osmić Salko – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 45) Alić Besim – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 46) Mešić Mirsad – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 47) Joldić Zajim – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 48) Džidić Muhamed – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 49) Bulbulušić Hariz – ispitivač praktičnog dijela ispita

Članak 2.

(Obveze Povjerenstva)

Imenovani se zadužuju za obavljanje svih radnji neophodnih za provođenje ispita za vozače motornih vozila na području Zeničko-dobojskog kantona, propisanih odredbama Pravilnika o osposobljavanju za vozače motornih vozila („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br.15/07., 20/07. i 41/07.) i Pravilnika o radu ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 20/07 i 02/09.).

Članak 3.

(Naknada za rad)

Imenovanim za rad u ispitnom povjerenstvu pripada novčana naknada, sukladno odredbama Pravilnika o radu ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila („Službene novine Zeničko – dobojskog kantona“ br. 20/07 i 02/09.).

Članak 4. (Stupanje na snagu)

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a primjenjuje se počev od 01.01.2010. godine.

Broj: 10-27-1138-47/09
Datum: 24.12.2009. godine
Zenica

MINISTRICA
Zdenka Merdžan, v.r.

62.

Sukladno članku 14. stavak 1. Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave – Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 13/08.), a na temelju članka 179. stavak 2. Zakona o osnovama sigurnosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", br. 06/06 i 44/07.), članka 28. Pravilnika o osposobljavanju za vozače motornih vozila („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br.15/07, 20/07 i 41/07.) i članka 2. Pravilnika o radu ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 20/07. i 02/09.), ministrica Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i šport Zeničko-dobojskog kantona, donosi:

R J E Š E N J E **o imenovanju ispitnog povjerenstva za vozače** **motornih vozila Zeničko-dobojskog kantona**

Članak 1. (Sastav Povjerenstva)

U ispitno povjerenstvo za vozače motornih vozila Zeničko-dobojskog kantona imenuju se:

- 1) Smailhodžić Akif – predsjednik povjerenstva
- 2) Huseinbašić Amir - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 3) Alibašić Jusuf - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 4) Hrvač-Marković Zorka - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 5) Mujičić Eladina - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 6) Cvitanović Mirko - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 7) Borić Jusuf - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 8) Kavaz Šerif - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 9) Hadžić Refik - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 10) Vrbić Zdenko - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 11) Čostović Fehro - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 12) Kovač Rasim - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 13) Rajkić Dževdet - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 14) Poračanin Elbis - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 15) Zubača Avdo - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 16) Haračić Rizah - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 17) Batina Josip - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 18) Akšamović Elmir - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 19) Aščerija Ešref - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 20) Spahić Ekrem - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 21) Mešić Suljo - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 22) Džidić Kadir - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 23) Lovrić Jozo - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 24) Omić Emin - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 25) Bjelopoljak Taib - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 26) Husić Esed - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 27) Malić Tvrtko - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 28) Baručija Nusret - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 29) Osmić Salko - ispitivač teoretskog dijela ispita
- 30) Begović Alen – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 31) Omerdić Elvira – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 32) Hodžić Mensud – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 33) Kovač Sulejman – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 34) Stupar Milan – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 35) Mrako Ferid – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 36) Krišto Željko – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 37) Jurkić Željko – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 38) Sarač Indir – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 39) Hodžić Meho – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 40) Huskić Ismet – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 41) Starčević Fadil – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 42) Predžić Ismet – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 43) Sulejmanović Husein – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 44) Berbić Ibrahim – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 45) Bečić Ramiz – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 46) Salkić Hazim – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 47) Fejzić Ševal – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 48) Ferhat Nurija – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 49) Šabić Dževad – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 50) Kovačević Hamid – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 51) Ristić Cvijetin – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 52) Mušibegović Nedim – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 53) Joldić Zajim – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 54) Džidić Muhamed – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 55) Bulbulušić Hariz – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 56) Balta Mehmedalija – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 57) Plećan Veiz – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 58) Brkić Sead – ispitivač praktičnog dijela ispita
- 59) Bakšić Enes – ispitivač praktičnog dijela ispita

Članak 2.**(Obveze Povjerenstva)**

Imenovani se zadužuju za obavljanje svih radnji neophodnih za provođenje ispita za vozače motornih vozila na području Zeničko-dobojskog kantona, propisanih odredbama Pravilnika o osposobljavanju za vozače motornih vozila („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ br.15/07., 20/07. i 41/07.) i Pravilnika o radu ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“ br. 20/07 i 02/09.).

Članak 3.**(Naknada za rad)**

Imenovanim za rad u ispitnom povjerenstvu pripada novčana naknada, sukladno odredbama Pravilnika o radu ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila („Službene novine Zeničko – dobojskog kantona“ br. 20/07 i 02/09.).

Članak 4.**(Mandat Povjerenstva)**

Mandat imenovanih je 1 (jedna) godina.

Članak 5.**(Stupanje na snagu)**

Rješenje stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u „Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona“.

Broj: 10-27-539-4/10
Datum: 01.02.2010. godine
Zenica

MINISTRICA

Zdenka Merdžan, v.r.

.....

OGLASNI DIO

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U KAKNJU
Broj: 36 0 P 002808 09 P
Kakanj, 25.01.2010. godine

O G L A S

Općinski sud u Kakanju, po sudiji Samra Akova, u pravnoj stvari tužitelja Zaimović Kemala, sina Muavije Ul. Nedžada Zaimovića bb, Kakanj, protiv tuženih 1. Murade Medić udt. Hasagić, 2. Latife Haračić udt. Hasagić, 3. Salke Hasagić um. Sulejmana, 4. Hafize Hasagić udt. Haračić, 5. Muje Hasagića um. Idriza, 6. Nezira Hasagića um. Idriza, 7. Munire Hasagić rođ. Kaknjo, 8. Behke-Latife Hasagić udt. Šehić, 9. Subhije Hasagić um. Hamde, 10. Behaije Hasagić um. Hamde, 11. Almase Hasagić rođ. Haračić, 12. Mensure Hasagić um. Zuhdije, 13. Nezira Aličković sin Zajke, 14. Rabije Hasagić rođ. Goralija, 15. Adema Hasagića, sina Avde, 16. Mehmeda Hasagića, sina Avde, 17. Saliha Hasagića, sina Avde, 18. Suade Hasagić, kći Avde, 19. Faruka Hasagića, sina Sulje, 20. Sabire Fejzić rođ. Šehić, 21. Remzije Malkoč, sina Rame, 22. Bečir Haračić, sin Omera, 23. Muhameda Haračić, sin Omera, 24. Refije Hasagić rođ. Vodeničarević, 25. Nermine Samardžić rođ. Kulović, 26. Subhije Haračić rođ. Vreto, 27. Envera Hrustić rođ. Orman, 28. Enesa Orman, sina Jusufa, 29. Feride Krivokapa, kći Džemala, 30. Šeherzade Čehić, rođ. Kordić, 31. Jakuba Hasagića um. Hamde, iz Bičera 41, Kakanj, 32. Sulejmana Hasagića um. Hamde, Bičer 45, 33. Asima Hasagića, sina Zuhdije, Željeznička 57, 34. Mustafe Hasagića, sina Avde, Bičer 42, 35. Muharema Hasagića, sina Mušana, Željeznička 54, 36. Nezira Silajdžića, sina Osmana, Ul. Bratstva i Jedinstva 11, 37. Kemala Hasagića, sina Huse, Željeznička bb, 38. Mirsada Šehagića, sina Salema, Željeznička 36, 39. Zibe Haračić rođ. Vehab, Rudi Čajevec, L-C 21, 40. Midhata Haračić, sina Osmana, 309. brdske brigade, 41. Esada Delibašića, sina Muharema, Bratstva i Jedinstva 113, 42. Hilmije Delibašić, sina Muharema, bratstva i Jedinstva 113, 43. Mevle Skopljak, kći Hamida, Željeznička 55, 44. Jasmine Čabaravdić rođ. Kulović iz Doboja, 45. Fadila Kulovića, sina Rasima iz Doboja, 46. Merime Hasagić rođ. Orman, ali je Izetbegovića M-4, 47. Tenzile Dragunić rođ. Aličković iz Obara bb, 48. Ismeta Aličkovića, sina Ibrije iz Kaknja Ul. 7. Muslimanske brigade 59, 49. Ibrahima Aličkovića, sina Ibrije iz Kaknja Ul. Alije Izetbegovića, 50. Nevzete Aličković, kći Ibrije iz Kaknja Ul. 7. Muslimanske brigade 59, 51. Ahmeta Šehagića, sina Salema, Željeznička 36, 52. Osmana Šehagića, sina Salema, Željeznička 36, 53. Safeta Kovača, sina Avdije iz Kaknja Ul. Bratstva i Jedinstva, 54. Veseljka Đukića, sina Mile, 55. Senada Kordića, sina Huseina, 56. Safeta Kordića, sina Huseina, 57. Suada Kordića, sina Huseina, 58. Suade Zaimović rođ. Kordić, 59. Alme Hasagić, kći Vehida, od 54-59 svi zastupani po advokatu Plasto Šefkiji iz Kaknja, tuženi od 1-30 sada nepoznatog boravišta, radi utvrđenja i uknjižbe.

Rješenjem broj 36 0 P 002808 09 P od 02.11.2009.godine postavio je:

Tuženim: od 1. Muradi Medić udt. Hasagić, 2. Latifi Haračić udt. Hasagić, 3. Salki Hasagić um. Sulejmana, 4. Hafizi Hasagić udt. Haračić, 5. Muji Hasagić um. Idriza, 6. Neziri Hasagića um. Idriza, 7. Muniri Hasagić rođ. Kaknjo, 8. Behki-Latifi Hasagić udt. Šehić, 9. Subhiji Hasagić um. Hamde, 10. Behaiji Hasagić um. Hamde, 11. Almasi Hasagić rođ. Haračić, 12. Mensuri Hasagić um. Zuhdije, 13. Neziru Aličković sin Zajke, 14. Rabiji Hasagić rođ. Goralija, 15. Ademu Hasagić, sina Avde, 16. Mehmedu Hasagić, sina Avde, 17. Salihu Hasagić, sina Avde, 18. Suadi Hasagić, kći Avde, 19. Faruku Hasagić, sina Sulje, 20. Sabiri Fejzić rođ. Šehić, 21. Remziji Malkoč, sina Rame, 22. Bečiru Haračić, sin Omera, 23. Muhamedu Haračić, sin Omera, 24. Refiji Hasagić rođ. Vodeničarević, 25. Nermine Samardžić rođ. Kulović, 26. Subhiji Haračić rođ. Vreto, 27. Enveri Hrustić rođ. Orman, 28. Enesu Orman, sina Jusufa, 29. Feridi Krivokapa, kći Džemala, do 30. Šeherzadi Čehić, rođ. Kordić, **privremenog zastupnika u osobi Husika Muhameda, advokata iz Kaknja** na temelju članka 296, stavak 1 točka 4 ZPP-a jer je boravište tuženih od 1-30 nepoznato, a nemaju punomoćnika, a redovit postupak oko postavljanja zakonskog zastupnika tuženih dugo trajao, pa bi za stranke mogle nastati štetne posljedice..

Postavljeni privremeni zastupnik zastupat će tužene u postupku sve dok se tuženi ili njihov punomoćnik ne pojave pred sudom, odnosno sve dok organ starateljstva ne obavijest sud da je postavio staratelja.

Sutkinja
Samra Akova, v.r.

KAZALO

SKUPŠTINA

26.	Zakon o izmjenama Zakona o kantonalnim administrativnim pristojbama	57
27.	Deklaracija povodom događaja od 06.02.2010. godine, vezanog za privođenje novinara NTV IC Kakanj, Osmana Drine	57
28.	Strategija omladinske politike na području Zeničko-dobojskog kantona za period 2009.-2014. godina	57

VLADA

29.	Uredba o izmjeni Uredbe o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima policijskih službenika Zeničko-dobojskog kantona	118
30.	Odluka o odobravanju sredstava za javne-humanitarne kuhinje Zeničko-dobojskog kantona	118
31.	Odluka o odobravanju sredstava za jednokratne i privremene novčane pomoći	119
32.	Odluka o raspodjeli sredstava za klubove poslanika političkih stranaka za I kvartal 2010. godine	120
33.	Odluka o izmjenama Odluke o listi lijekova koji se mogu propisivati i izdavati na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja	120
34.	Odluka o visini kanade za topli obrok uposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim proračunskim korisnicima Zeničko-dobojskog kantona za period 01.01.2010. godine do 31.03.2010. godine	121
35.	Odluka o izmjeni Odluke o utvrđivanju koeficijenata za obračun plaća rukovodilaca izvršnih organa vlasti	121
36.	Odluka o izmjeni Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za obračun plaća kantonalnog pravobranitelja i zamjenika kantonalnog pravobranitelja uposlenih u Kantonalnom pravobranilaštvu Zenica	122
37.	Odluka o visini osnovice za obračun plaća uposlenika u kantonalnim organima državne službe i drugim proračunskim korisnicima Zeničko-dobojskog kantona za period 01.01.2010. godine do 31.03.2010. godine	122
38.	Odluka o izmjeni Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za obračun plaća rukovodećih i ostalih državnih službenika u kantonalnim organima državne službe	123
39.	Odluka o odobravanju finansijskih sredstava Agenciji za privatizaciju Zeničko-dobojskog kantona	123
40.	Odluka o uvećanju sredstava u Odluci o privremenom financiranju Zeničko-dobojskog kantona za period siječanj-ožujak 2010. godine	124
41.	Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija putem depozitnog i transakcijskog računa otvorenog kod IKB D.D. Zenica za 2010. godinu	124
42.	Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa transakcijskog računa otvorenog kod Sparkasse d.d. Sarajevo za 2010. godinu	125
43.	Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa transakcijskog računa otvorenog kod Union banke d.d. Sarajevo za 2010. godinu	125
44.	Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija putem deviznog računa za 2010. godinu	126
45.	Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa „posebnog ESCROW transakcijskog računa za 2010. godinu	126
46.	Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa posebnog transakcijskog računa sredstava ostvarena po osnovu posebnog poreza na zaštitu od prirodnih i drugih nezgoda za 2010. godinu	127
47.	Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa računa blagajničko poslovanje proračunskih korisnika otvorenog kod IKB D.D. Zenica za 2010. godinu	127
48.	Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija sa podračuna za Centralizovani obračun i isplatu plaća za 2010. godinu	128

49.	Odluka o određivanju potpisnika naloga platnih transakcija putem donatorskog podračuna u okviru JRT, za Osnovnu specijalnu školu za 2010. godinu	128
50.	Odluka o odobravanju dijela sredstava za zajedničko financiranje izgradnje 30 stambenih jedinica u naselju Nova Zenica, Zenica, za raseljena lica, stanare ratnim dejstvima porušenih kasina iz naselja Kanal u Zenici	129
51.	Rješenje o imenovanju Povjerenstva za provođenje aktivnosti od značaja za pregovore sa Federalnim zavodom za mirovinsko-invalidsko osiguranje u svrhu rješavanja statusa JU „Dom penzionera“ Zenica	130
52.	Rješenje o razrješenju člana Školskog odbora Srednje tehničke škole, Zavidovići	130
53.	Rješenje o konačnom imenovanju člana Školskog odbora Srednje tehničke škole, Zavidovići	131
54.	Rješenje o razrješenju člana Školskog odbora Osnovne škole „Vladimir Nazor“, Zenica	131
55.	Rješenje o konačnom imenovanju člana Školskog odbora Osnovne škole „Vladimir Nazor“, Zenica	131
56.	Zaključak, broj:02-14-3487/10 od 01.02.2010. godine	132

MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE, ZNANOST, KULTURU I ŠPORT

57.	Pravilnik o sastavu i radu Povjerenstva za utvrđivanje uvjeta za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja	132
58.	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o postupku utvrđivanja uvjeta za rad autoškola, sadržaja i načinu vođenja Registra autoškola	133
59.	Spisak verikovanih/reverifikovanih autoškola Zeničko-dobojskog kantona	134
60.	Rješenje o imenovanju tajnika ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila Zeničko-dobojskog kantona	136
61.	Rješenje o imenovanju ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila Zeničko-dobojskog kantona, r. 10-27-1138-47/09 od 24-12-2009. godine	137
62.	Rješenje o imenovanju ispitnog povjerenstva za vozače motornih vozila Zeničko-dobojskog kantona, 10-27-539-4/10 od 01.02.2010. godine	138

OGLASNI DIO	140
-------------------	-----

Izdavač: Zeničko-dobojski kanton, ul. Kučukovići br. 2, Zenica
Glavni i odgovorni urednik: Adis Čehić, **Telefon:** 032/442-551;
Redakcija i pretplata: 032/407-424; **Tisak:** „PETICA“ Zenica, **Telefon:** 062/211-347